

TRØNDERSK NATUR

Årgang 45 | Nr. 2-2018

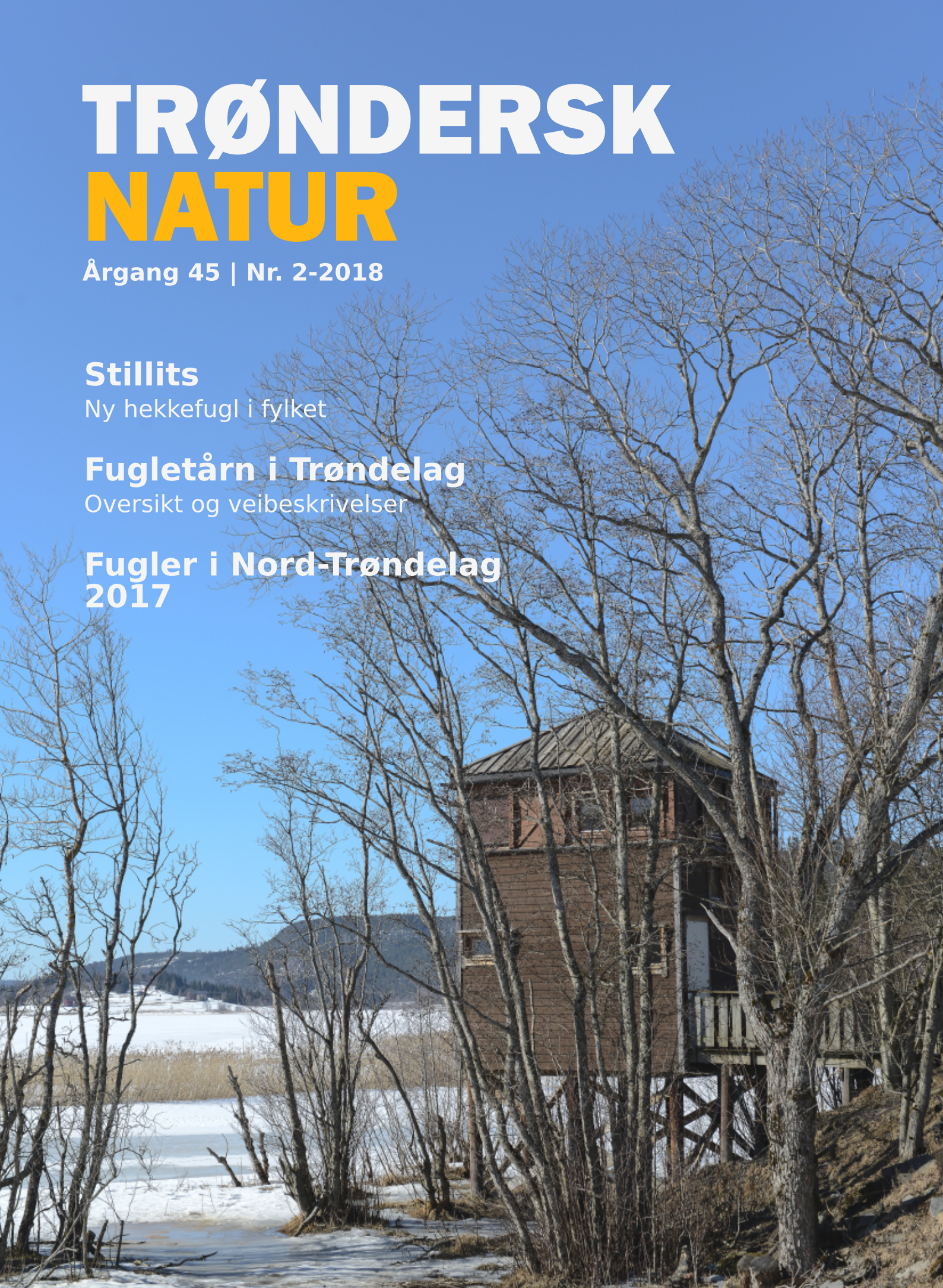
Stillits

Ny hekkefugl i fylket

Fugletårn i Trøndelag

Oversikt og veibeskrivelser

Fugler i Nord-Trøndelag 2017

STJØRDALFOTO

FOTOGLEDE
stjordalfoto.no

Nikon D5+ 500mmf5.6 E PF ED VR

Foto: Kjetil Schjølberg

Nikon Specialist
Professional Dealer

Den 16. november ble det første årsmøtet i NOF avdeling Trøndelag avholdt. NOF avd. Trøndelag er nå i gang! Dette ble feiret med kaffe, kake og et interessant og underholdende foredrag av John Haugen. Øystein R. Størkersen (bildet til høyre) ble valgt til leder for den sammenslåtte foreningen og får med seg ni personer til i styret. Over 20 personer møtte på årsmøtet og bidro til et godt og konstruktivt møte. Foto: Thomas Kvalnes og Arnold Lorentsen (nederst til venstre).

Verv et nytt NOF-medlem idag!

Hvis hver av dagens medlemmer verver minst ett medlem i 2019, så står vi mye sterkere i vårt daglige arbeid for å verne om natur og fugleliv.

Styret i NOF-T oppfordrer alle til å bidra til å nå denne målsettingen.

Ikke la det bli med tanken – hjelp til du også!

Trøndersk Natur (TN)

Et medlemstidsskrift for medlemmer av Norsk Ornitologisk Forening (NOF) avd. Trøndelag.

Adresse: Trøndersk Natur c/o NOF avd.

Trøndelag, Postboks 139, 7401 Trondheim

E-post: trondersk.natur@gmail.com

ISSN: 0806-0517

Trykk: Skipnes Kommunikasjon, Trondheim

Layout og sats: Thomas Kvalnes

Opplag: 670 eks.

Ansvarlig utgiver: NOF avdeling Trøndelag

Redaktør: Øystein R. Størkersen

Øvrig redaksjon: Rolf Terje Krogglund, Charlotte Hallerud og Per Inge Værnesbranden

Manuskriptfrister: Nr. 1 2019 - 1. mars, Nr. 2 2019 - 1. oktober

Om TN: TN utkommer med to hefter pr år. Artikler og innlegg sendes redaksjonen digitalt pr e-post eller pr post på egnet lagringsmedie. Vennligst orienter redaksjonen i god tid før innsending. Forfattere og fotografer gir utgiver rettigheten til å publisere innsendt materiale i trykt og digital form.

Det utbetales ikke honorarer.

Adresseforandringer: Tidsskriftet sendes ut til alle som har betalt lokalt tillegg for NOF avd.

Trøndelag på grunnlag av medlemslistene. Endring av adresse, etterlysning av manglende blad rettes til fylkeslaget.

Forsidebilde: Fugletårnet ved Hammervatnet, Levanger.

Foto: Øystein R. Størkersen.

Innhold

- 53 Lederen har ordet**
Øystein R. Størkersen
- 54 Stillits: Ny som hekkefugl i Trøndelag**
Bjørn Arild Steinsmo
- 56 Restaurering av Rinnleiret: Et viktig tiltak**
Rolf Terje Kroglund
- 58 Fugletårn i Trøndelag**
Øystein R. Størkersen
- 69 Smånytt**
Øystein R. Størkersen
- 74 Fugler i Nord-Trøndelag 2017**
Tore Reinsborg, Per Inge Værnesbranden, Rolf Terje Kroglund, Terje Kolaas, Bård Nyberg og Trond Sørhuus
- 94 Kommentaren**
Øystein R. Størkersen

Lederen har ordet

Sammenslåingen av fylkeslagene i nord og sør er en realitet etter årsmøtet i november 2018. Jeg håper at de fleste medlemmer i fugleforeningene ser muligheter med denne sammenslåingen. Trøndersk Natur er et gammelt blad og et godt uttrykk for at de to foreningene som frem til nå har stått bak bladet har hatt et tett og naturlig samarbeid.

Noen er kanskje redde for at mer folkerike deler av det nye fylket skal dominere i det nye fylkeslaget? Til det er det å si at det er fortsatt opp til den enkelte hvordan man drifter lokallagene. Adresse for det nye fylkeslaget blir i Trondheim. Desentralisering av fylkesstyre eller TN redaksjon for den del kan man saktens gjennomføre, men det vil ikke nødvendigvis gi noen endring eller gevinst, snarere tvert imot vil det kunne svekke det etablerte. Vi er nemlig ikke mer robust enn at vi må ta vare på de få gode krefter vi har og heller bygge videre på det frivillige arbeid som finnes rundt omkring.

Hvordan kan man se for seg at fugle- og naturvernarbeidet fortsetter i et tettere samarbeid? Hva kan man tenke seg av ny giv og aktiviteter? I lys av vansker med driften av fylkeslagene de siste årene, så er det håp om at det styrker fuglevernarbeidet. Et nytt styre bør reflektere mangfoldet i organisasjonen, det vil vi arbeide mot. Lokallagene skal fortsatt ha hovedrollen med hensyn på arrangering av møter og ekskursjoner. Fylkeslaget må legge til rette for andre oppgaver utenom dette og ha en koordinerende rolle med hensyn på eventuelle oppgaver på tvers og selvsagt fordeling av midler. Fylkeslaget vil fortsatt tilby årsmøte, men det kan også legges til rette for større arrangement som ekskursjoner (inkl. utenlands) eller fylkeslaget kan bidra med aktuelle foredragsholdere som man lokalt kan ha interesse av å benytte.

Etter min mening bør fylkesstyret tenke på aktiviteter som alle kan delta i, der det legges vekt på at det er lavterskel og engasjerende. Konkrete tiltak for å verne om naturen og samtidig dra nytte av at fugleforeningens folk er mye ute bør også bli et av hovedtrekkene. En epostboks der hvem som helst kan melde inn små og store saker man observerer er en enkel kommunikasjonsform. Det kan være fyllinger og andre inngrep i områder, behov for reparasjon av stier, skilt, tårn

etc, innspillbehov på kommunale planer/gjøre oppmerksom på slike planer, etc. I den sammenheng kan styret etablere faste rutiner for dialog med myndighetene der slike saker kan tas opp. Ivaretagelse av slik informasjon er også viktig over tid og observatører bidrar derfor med historisk kunnskap. Vi burde for eksempel hatt en studie over hvordan våtmarkene langs Trondheimsfjorden systematisk er ødelagt siste århundre, og med det i bunn kan det bli lettere å argumentere for

ivaretagelse enn hva som er tilfelle i dag.

Fylkesstyret må videre søke å fremme aktiviteter, enten det er markering av fuglenes dag med stands etc, eller generell info om fugler og natur i lokaliteter der folk ferdes. Det er allerede tatt initiativ til Midtnorsk Fuglefestival i august 2019. Erfaringer fra det kan kanskje benyttes ulike steder i fylket? Et fylkesstyre kan også være kanal for involvering av medlemmene i prosjekter

med eller uten finansiering. Fylkesstyret vil selvsagt også ha en dialog med TN om innhold og drift. Kan man for eksempel tenke seg at LRSK-artiklene utgis som et tredje digitalt hefte? Fordelen med det er at artikler kan bli så lange man bare vil, uten pålagt nedskjæring av plasshensyn. Det er ikke noe i veien for at det kan kombineres med en kortere 10 siders LRSK-oppsummering i et av de trykte heftene. Dette vil være aktuelt fra og med 2019 rapporten. Jeg er sikker på at medlemmene har enda flere ideer og du inviteres til å ta kontakt med meg eller styret om det og du inviteres til å be om hjelp til å avvikle arrangement lokalt der du bor!

Vel møtt i 2019 med et engasjement for ivaretagelse av en natur full av liv og en fremtid for oss alle.

Øystein R. Størkersen

Vi må ta vare på de få gode krefter vi har og bygge videre på det frivillige arbeid som finnes rundt omkring

Øystein R. Størkersen
Leder NOF avd. Trøndelag

Stillits

Ny som hekkefugl i Trøndelag

Sommeren 2017 var jeg så heldig at et stillitspar etablerte seg og hekket hjemme i min egen hage ved Langåsdammen i Levanger kommune. Eiendommen ligger for seg selv omgitt av beite- og dyrka mark med løvtreholt einer, kjerr og delvis mot vann.

Bjørn Arild Steinsmo

Dette skal ifølge de opplysninger og kilder jeg har tilgang til, være første registrerte hekkefunn av arten i Trøndelag. Om en ser litt på bestandsutviklingen av stillits i fylket er nok sannsynligheten ganske stor for at det har vært hekking også andre steder, men at disse har gått under radaren. Ved søk i artsobservasjoner finner jeg en mulig hekkeindikasjon fra Orkanger, den

29/6 2005 1 syngende individ (Joralf Grøseth).

Min opplevelse med stillitsene begynte med at jeg registrerte lyd av stillits den 30/12-16 og så 3 ind. den

Reiret er utrolig godt kamuflert og jeg må bruke kikkerten for å være helt sikker

31/12-16. Utover vinteren mente jeg å høre kontaktyder flere ganger, men uten å kunne si det sikkert. Ikke før den 31/3 da jeg så et ind. i hagen igjen og en mnd. senere, den 24/4, ett par. Den 4/5 observerer jeg pare

med reirmateriale i nebbet og antar da at de finner høvelig reirmateriale i hagen og at reiret befinner seg i en furuklynge ca 200m fra tomta, etter som jeg registrerer at de flyr i den retningen. Det må her legges til at jeg i denne perioden driver og maler huset utvendig med klatring opp og ned stige og flytting av denne.

Så, den 20/5 under en pause fra malerarbeidet, får jeg se stillitsparet komme med reirmateriale og at reirbyggingen faktisk foregår ytterst på ei furugrein mindre enn 10 meter fra husveggen ca 8-10 meter oppe i treet. Reiret er utrolig godt kamuflert og jeg må bruke kikkerten for å være helt sikker. I dagene som følger fortsetter jeg malerarbeidet, noe stillitsen ikke lar seg påvirke av, men

*Bilde øverst: Stillits.
Foto: Jan-Egil Eilertsen.*

fortsetter reirbyggingen. Den 1/6 noterer jeg at det er et ufyselig vær. +6 grader og kraftige regnskurer, men paret holder ut. Solsikkeautomaten er fylt opp igjen, og jeg kan observere at stillitsen er der regelmessig og forsyner seg. Fra altanen i andre etasje får jeg den 16/6 tatt et dok.foto av stillitsen som nå ligger og ruger. Dagen før dette blir jeg vitne til en spesiell hendelse som gjør at jeg mistenker at det kan være unger i reiret. Begge individene er i

Den andre begynner å vri stjerten fra side til side løfter vingene og vrir også disse fra side til side samtidig som begge er veldig lydttrende

reiret, og den ene går inn på reiret. Den andre begynner å vri stjerten fra side til side løfter vingene og vrir også disse fra side til side samtidig som begge er veldig lydttrende. I *The handbook of British Birds*, blir denne oppførselen beskrevet av J. Weir som kurtiseadferd, men av C. Oldham også som en indikasjon på at paret har unger. Den samme oppførselen ser jeg igjen den 17/6 og sist den 21/6 da begge sitter på tørkestativet i hagen og åpenbart reagerer på ei nærgående skjære. Jeg ser nå paret jevnlig til den 25/7, dog dette er også siste gang jeg ser de, men jeg lykkes ikke med å registrere unger. Paret er imidlertid mere sky enn tidligere og denne dagen står jeg ute i hagen når den ene stillitsen setter seg ved foringsautomaten. Etter en stund får den øye på meg, varslers kraftig og flyr av sted. Dette er det siste jeg ser av paret.

Det må sies at paret hadde mange odds imot for å kunne lykkes med hekkingen. En kald og regnfull

Stillits *Carduelis carduelis*

- Stand- og streiffugl
- Utbredt i nesten hele Europa
- Vanlig hekkefugl rundt Oslofjorden, på Sørlandet og i Rogaland
- 4–5 blåhvite egg med rødbrune flekker
- Reiret plasseres godt skjult langt ute på en gren

Kilde: Store norske leksikon

sommer som i perioder mere påminte om oktober. I tillegg hadde 3 ekorn tilhold i hagen, ett par flaggspett med 2 unger, ett par nøttekråke med 3 unger, et skjærepar og ikke minst naboens katt. Uansett, en utrolig artig opplevelse.

PS. Den 17 juli 2018 observerte Tore Reinsborg 1 1K ved Fiborgtangen næringspark, Levanger.

Stillitsen på reiret i furua. Greinen som den hekket på er vist med en sirkel i bildet til høyre. Som datoen i bildet til høyre viser er bildet av hagen og furua tatt året etter stillitsen hekket der. Foto: Bjørn Arild Steinsmo.

Restaurering av Rinnleiret

Et viktig tiltak

Godt voksne ornitologer, og dem er det mange av i Trøndelag, som startet sin karriere på 1960 og 1970-tallet husker Rinnleiret som svært attraktivt for fugleturer.

Rolf Terje Kroglund

Området var særlig kjent for å huse en rekke arter vadefugler. Tjeld, sandlo, vipe, rødstilk, grønnstilk, gluttsnipe, strandsnipe, enkeltbekkasin og storspove var den gang vanlig forekommende. Mer eksklusive vadere som brushane, myrsnipe, temmincksnipe og dverglo hekket også. Helt fram til på 1980-tallet

hadde Rinnleiret også en av de største og lettest tilgjengelige spillplassene i kystnære områder for brushane. Det var ikke uvanlig å oppleve 30-50 hanner på spillplassen tidlig i mai. Rinnleiret var også kjent som en av få hekkelokaliteter i

Etter kort tid vokste løvskog opp og området ble også gradvis tørrere

lavlandet for småspove. Artslista i dag er imponerende med over 220 registrerte arter så langt. Lista over sjeldenheter er også solid, med steppehøna fra 1990 som det mest spesielle. Rinnleiret, sammen med

Ørin, er også kjent som det eneste faste overvintringsområdet for større antall tjeld i Norge. Hver vinter oppholder et sted mellom 150 og 200 tjeld seg på Rinnleiret. Denne vinterbestanden av tjeld er det eneste som har holdt seg stabil mhp. fuglefaunaen siden 1960 og 1970-tallet.

Mot slutten av 1970-tallet ble det slutt på at dyr gikk på beite på Rinnleiret. Samtidig opphørte etter hvert den militære øvingsaktiviteten til Dragonregiment 3. Etter kort tid vokste derfor løvskog opp og området ble også gradvis tørrere pga. den pågående landhevingen. Dette resulterte i at store deler av området grodde igjen i løpet av kort tid. Det som tidligere var særdeles attraktive våtmarksområder for fuglelivet

Bilde øverst: Rinnleiret er et stort strand- og landområde i kommunene Levanger og Verdal. Området representerer den største, intakte strandflaten i norddelen av Trøndelag og ligger ved utløpet av Rinnelva. Foto: Rolf Terje Kroglund.

framstod etter hvert som sammenhengende granskog. Som en følge av dette ble området ikke lenger attraktivt for hekkende ender og vadefugler. Gradvis ble Rinnleiret også mindre og mindre besøkt av ornitologer.

Som et av fire delområder i Trondheimsfjorden våtmarkssystem fikk Rinnleiret status som Ramsarområde i 2002. Trondheimsfjorden våtmarkssystem ble i 2014 utvidet med ni nye delområder, og består nå av 13 delområder fra Gaulosen i sør til Lundleiret i nord. Ramsarstatusen medførte økt fokus på å ivareta naturverdiene på Rinnleiret. Naturverdiene var sterkt truet på grunn av gjengroing, og for å motvirke denne utviklingen ble det i 2005 utarbeidet en skjøtelsesplan for Rinnleiret av Bioforsk. Vinteren 2006/2007 startet daværende Fylkesmannen i Nord-Trøndelag (nå

Fylkesmannen i Trøndelag), som er forvaltningsmyndighet for naturreservatet, avvirkinga av et stort område med sammenhengende skog, og i tillegg ble sau sluppet på beite.

Når Forsvaret trakk seg helt ut av Rinnleiret i 2006 ble det igangsatt en prosess som resulterte i en utvidelse

Nå er til sammen 10 dammer etablert fra E6 og utover mot strandenga

av naturreservatet desember 2011. Samtidig foretok Bioforsk i 2013 en evaluering av skjøtseiltakene som er blitt igangsatt og reviderte skjøtelsesplanen fra 2005. Som en del av det omfattende skjøtelsesarbeidet utført av Statens naturoppsyn (SNO), på vegne av Fylkesmannen, ble det i 2015 igangsatt gravearbeid for å etablere mindre vannspeil. Nå er til

sammen 10 dammer etablert fra E6 og utover mot strandenga. Det er å håpe at disse vil utgjøre ettertraktede mikrohabitater og være et viktig bidrag til at hele området blir attraktivt for ender og vadefugler. Dammene vil etter all sannsynlighet også fungere som oppvekstområder for en rekke insekter og følgelig også bli verdifulle for spurvefuglfaunaen i området.

Det er nå etter hvert svært gledelig å kunne konstatere at arter som storspove og vipe er tilbake på Rinnleiret, og begge artene er dokumentert hekkende de siste åra. Gressendene har også funnet fram til de nye dammene. I tillegg synes det også som en helt ny art, tornirisk er i ferd med å etablere seg i området. Dette gjør at det igjen er interessant å besøke Rinnleiret både for yngre ornitologer, og for oss som husker området fra «gode gamle dager».

I tillegg til å være attraktive for ender og vadefugler må vi også forvente at de nye dammene på Rinnleiret blir viktige oppvekstområder for insekter. Foto: Rolf Terje Kroglund.

Fugletårn i Trøndelag

Har du møtt på fuglefolk og andre med behov for veiledning for å finne frem til tårn og andre utkikksteder? Det finnes faktisk tårn som er nær umulig å finne frem til annet enn for de som satte dem opp.

Tekst og foto:

Øystein R. Størkersen

Konstruksjoner for å se på fugl er ikke alltid satt opp på optimale steder (f.eks. Tautra), eller er vanskelige å finne frem til (f.eks. Lyngås-Lyngård ved Leksdalsvatnet). En årsak til det kan være prosesser med vanskelige grunneiere og andre berørte? Et vanlig problem med konstruksjoner og plassering er også at forutgående kunnskap om fuglers reaksjon på

besøkende må ha vært mangelvare, slik som f.eks. at besøkende blir stående i profil mot lys himmel. Før oppsett av tårn så er derfor dialog med brukere som fuglevernforeningen i Trøndelag et godt tips. Noen tårn mangler videre

Svært positivt er det at gode og værbestandige skilt om artene, IBA og annen informasjon er kommet på plass

noe så enkelt som en benk eller et bord for å sette fra seg en kaffekopp, notatbok, en sekk etc. Svært positivt er det at gode og værbestandige skilt om artene, IBA og annen

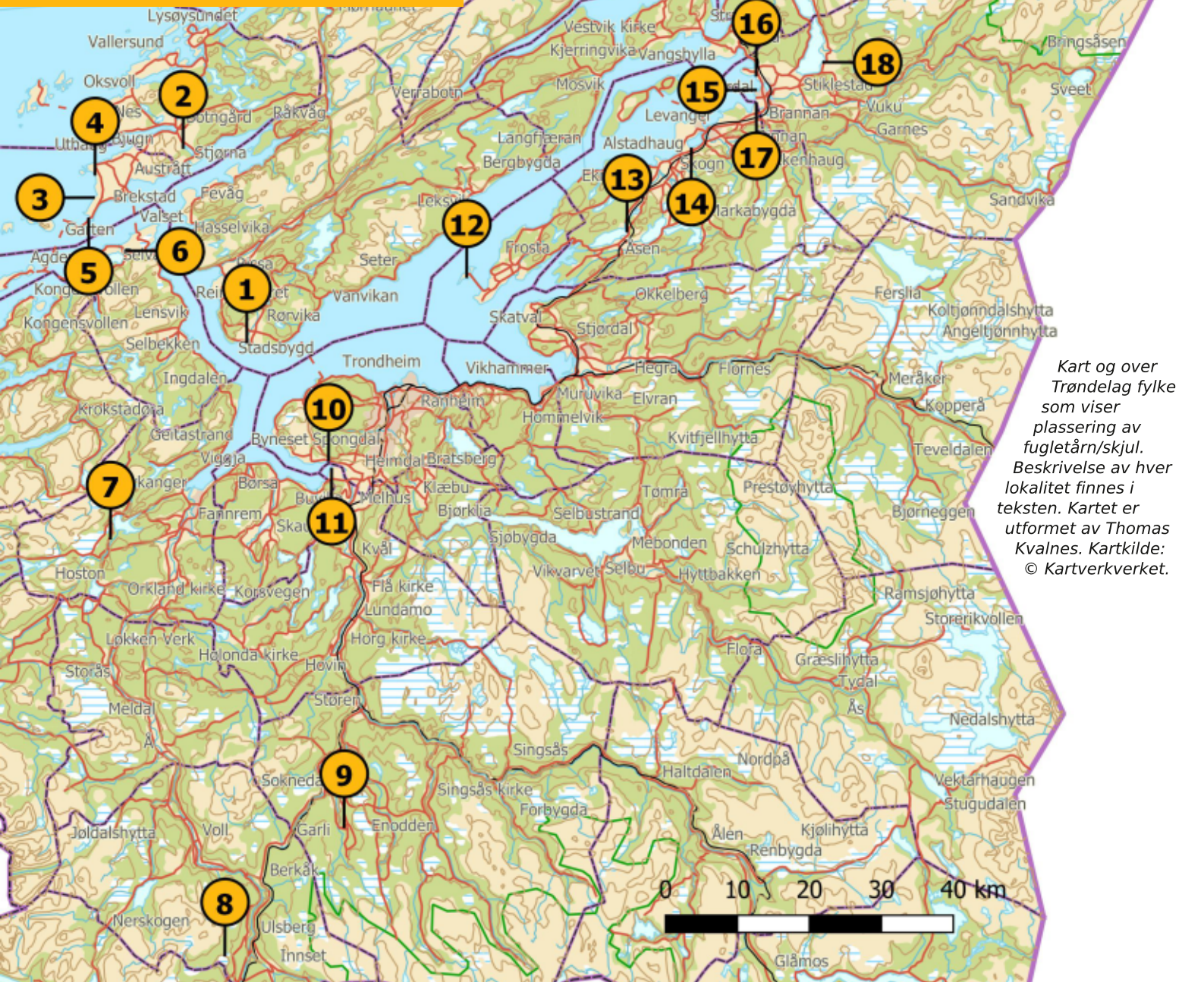
informasjon etter hvert er kommet på plass ved noen av stedene. Her følger en kort beskrivelse av flere av tårnene, med korte kommentarer basert på mine egne subjektive opplevelser med disse, slik som tårnenes funksjonalitet og antatt verdi for besøkende.

Forrige gang TN omtalte dette tema var i 2010 (se Bangjord, TN nr. 2/2010) og dreide seg om fugletårn i Sør-Trøndelag. Nye tårn og skjul er siden også kommet til, slik at det samlede antall tårn i Trøndelag nå er eller vil bli rundt 20. Noen av disse kan best kalles skjul eller gapahuk og kan være nyttig som le for vær og vind. Noen tårn har såkalt universal tilpasning og/eller det er mulighet for å kjøre bil nær sagt helt opp til tårnet for de med behov for det.

Bilde øverst: Tårnet på sørsiden av utløpet av Verdalselva (17) er en av de mer vellykkede tårnplasseringer i Trøndelag og vel verdt et besøk.

Fugletårn/skjul i Trøndelag

- 1 Grønningsbukta
- 2 Eidsvatn
- 3 Grandefjæra
- 4 Lakskløholmen
- 5 Rønsholmen
- 6 Litjvatn
- 7 Svorkmyran
- 8 Slettestjønna
- 9 Holtvatna
- 10/11 Gaulosen
- 12 Tautra
- 13 Hammervatn
- 14 Eidsbotn
- 15/16/17 Verdalselvas utløp
- 18 Leksdalsvatn
- 19 Flakkan
- 20 Øietjønna

Kart og over Trøndelag fylke som viser plassering av fugletårn/skjul. Beskrivelse av hver lokalitet finnes i teksten. Kartet er utformet av Thomas Kvalnes. Kartkilde: © Kartverkverket.

Tårnet i Grønningsbukta (1) er lett synlig og tilgjengelig fra fylkesvei 717.

1. Grønningsbukta (Rissa)

Bukta og tårnet ses på lang avstand når man kommer til Stadsbygd. Prisverdig er det at det er skiltet fra hovedveien til tårnet. Veien går rundt gårdsanlegget og det kan kjøres helt frem til tårnet. Kanskje det enkleste tårnet i Trøndelag å finne frem til for ukjente. Fra tårnet ser man greit over hele bukta. Dette er en solid

konstruksjon og som gir rimelig godt vern mot innsyn, selv om fuglene likevel forstyrres av besøkende i tårnet.

2. Eidsvatn (Bjugn)

Tårnet ligger på sørvestsiden og mot den nordlige enden av vatnet, dvs på andre siden i forhold til hovedveien. Man ser forholdsvis greit tårnet på langt hold og på nordenden

Tårnet ved Eidsvatnet (2) er vakkert plassert og et eksempel på en god konstruksjon som gir besøkende gode muligheter til å studere fuglelivet.

er det skiltet til fuglefredningsområdet. Veien fører frem til en liten parkeringsplass (rett før veien krysser bekken) der informasjonstavla står. Ned til tårnet er det lagt opp til å gå langs bekken og åkerkanten ca 150m. Fra tårnet er det god oversikt over nordenden av vatnet og fugl som søker næring langs vannkanten. Tårnet er godt utformet, men det er samtidig betydelig risiko for at fuglene forstyrres under besøket.

3. Grandefjæra (Ørland)

Fra hovedveien ut til Garten er det markert ned til tårnet med veiskilt «Grandefjæra». Grusveien fører ned til en større p-plass like ved tårnet, som benevnes som Grande amfi og som ligger i kanten av reservatet og omtrent midtveis fra nord til sør i det langstrakte fjæreamrådet. Dette er det største «tårn»-anlegg i fylket. Etter en systematisk ødeleggelse av leveområder for fugler i jordbrukslandskapet i Ørland de siste 50 årene, er det i dag mer eller mindre fuglene i fjæregrusslettene i reservatet som vekker størst interesse for besøkende fuglekikkere. For fuglekikkere er det svært variabelt om det er noe å se på fra dette utkikkspunktet. Parkeringsplassen ved tårnet kan imidlertid benyttes som utgangspunkt for gåturer i området. Amfiet har blitt et populært utfartssted for folk på tur og grupper kan samles under tak her.

4. Lakskløholmen (Ørland)

Dette er en gapahuk/skjul, noe som kan være nyttig ved blåst og regn, men har ellers begrenset verdi for fuglekikkere. Adkomst er noe skjult, og kan f.eks. skje ved å følge veien til nordenden av Grande og følge skilt mot Hoøya. Etter et kort stykke fra hovedveikrysset retning Hoøya går det en traktorvei ned til

Utkiksstedet Grande amfi (3) er et stort anlegg med gode parkeringsforhold for de som søker etter en vei ned til selve Grandefjæra.

venstre langs fjæreamrådet helt på nord. Her er det en parkeringsplass med informasjonsskilt ved hovedveien. Så gjenstår en vandring langs traktorveien et par hundre meter ut til skjulet. Den nordlige delen av Grande er det eneste gjenværende med beiteenger av noe størrelse ned mot sjøen i kommunen og viser hvordan store deler av Ørlandet var før i tiden. Dette er fortsatt et godt fugleområde og det er ofte mulig å finne fugler i bl.a. de små vikene, spesielt i trekketidene og interessant sjøfugl ute i bukta kan ses året rundt.

5. Rønsholmen (Ørland)

Gapahuken/skjulet ligger i berget i sørenden av Grandefjæra og første bergknaus på høyre side før brua over sundet til Garten. Ingen egen parkering er anvist i tilknytning til dette skjulet, men noen parkerer ved fiskeindustrien og spaserer retning broa og opp i berget mellom husene på høyre side. Utsikten her er

tilnærmet den samme som fra steinbruddet (småbåthavna) ved fergeleiet på Garten og det er derfor et like bra alternativ. Skjulet kunne med fordel vært flyttet dit på grunn av lettere adgang og parkering der. Ender og dykkere har ofte interessante forekomster i de sørlige delene av Grandefjæra og utsikten mot Juldagan (skjærgården) kan på stille dager gi oversikt over tusener av sjøfugl.

6. Litjvatn (Agdenes)

Tårnet ute på Kvitneset kan enkelt ses når du ankommer området, men adkomstveien er ikke like enkel å finne frem til. Dette tårnet er imidlertid vel verdt et besøk og er kanskje Trøndelags triveligste fugletårn plass? Adkomst skjer fra sørlig del av vatnet, ved å følge hovedveien mellom Storvatnet og Litjvatnet (ofte en del fugl å se langs veien). Blant boligene langs veien mellom de to vatnene er det skiltet 'P-plass naturreservat'. Følg den

snirklete veien mellom husene og kjør helt frem til skogkanten og parkeringsplassen. En fin sti gjennom bjørkeskogen fører til tårnet og skogsumpen langs vatnet. Som for Eidsvatnet kan det hevdes at besøkende til tårnet forårsaker forstyrrelser av fuglene og det kunne med fordel vært plassert et annet sted (f.eks. i skråningen på NØ-sida). Uansett får du god oversikt over det aller meste av vannet herfra. Vær oppmerksom på nattsangere og rikser som kan være høyaktuelle fra tårnområdet.

7. Svorkmyran (Orkdal)

Dette er en gapahuk med tilhørende toalett plassert like ved Svorkdalsveien og ligger på sørsida av Svorkmyran naturreservat (tilknyttet Gagnåsvatn). Fra Hemnevegen er det satt opp veiskilt med 'Naturreservat' som viser inn på Svorkdalsveien, og fra andre sida er det avkjørsel inn Doråsdaalen straks etter avkjørselen (skiltet til Hitra) fra vei E39. Følg

grusveien frem til Svorkdalsveien (som krysser under E39). Gapahuken ligger i en bakke og like ved en liten parkeringsplass. Verneområdet ses fra gapahuken langt der nede i dalen, men alt for langt unna til å få god føling med fuglelivet i området. Toalettet er kanskje det mest anvendelige her og at skjulet kan gi ly mot regn. Ellers er det et lite attraktivt sted. Merkelig nok er dette et naturreservat underlagt regulatens forgodtbefinnende og derfor settes området regelmessig under vann ved vårflommen. Svorkmyran er noe så sjeldent som et fint og større verneareal i Norge, men man får bedre opplevelser av fuglelivet ved å følge grusveien til hyttene på nordsida.

8. Slettestjønn (Rennebu)

Tårnet ligger et stykke fra E6 (rundt 15 min kjøring), der adkomst kan skje ved å ta av like sør for Ulsberg-krysset opp fylkesvei 502 (retning Gisdalen og 'Barnas naturverden'). Når man nærmer seg Slettestjønn ser man en liten parkeringsplass og noen små skilt ('Slettestjønn naturreservat, Utkikkspunkt'). Stien på rundt 100m fører ned mot vannet og tårnet. Tårnet er en enkel og luftig konstruksjon, og har kanskje også en funksjon som le mot været? Forøvrig gir tårnet greit utsyn mot selve tjønna og våtmarksengene, motlys kan dog være et problem. En sen kveld og natt i tårnet med fuglespill over verneområdet en vårdag er en hyggelig opplevelse. Massivt med hytter i dette området gjør at det kan være mye trafikk på veiene. For besøkende med naturinteresse så kan elvemeandrene i elva Gisna like ved være interessante å ta en kikk på (dit er det bomvei med betalingskrav).

Tårnet på Litjvatnet i Agdenes (6) er et tårn som gir besøkende en stille og hyggelig opplevelse av både skog, vann og sumpområder.

9. Holtvatna (Midtre Gauldal)

Området har ikke lett adkomst pga bomvei og til tider dårlig veistandard. Derfor er ikke dette området oppsøkt. Dette er ei bu som gir skjul mot været.

10/11. Gaulosen (Melhus/Trondheim)

Her er det to tårn, et på hver side av selve osen. På nordsida i Trondheim ligger tårnet ved elvekanten på Bråleiret. Halvveis på Byenesveien (flystripa) er det enkelt å

Gapahuken ved Svorkmyran (7) har vid utsyn ned mot verneområdene nede i dalen.

Tårnet ved Slettestjønnen (8) er vel verdt et besøk, spesielt tidlig i hekkesesongen.

finne fram til avkjørselen mot campingområdet og tårnet. Heldigvis er det ikke lenger krangel om å betale bompenger for å kunne kjøre ned til dette tårnet og du føler deg nå velkommen med oppsatte benker, rom i sjøboden for større grupper og mye informasjon om området for de som måtte ha behov for det.

Ulempen med dette tårnet er at det ofte er sterkt motlys. Tårnet er derfor ikke så populært som det på andre siden og har man lite tid å avse så prioriter ikke dette tårnet.

Tårnet på sørsiden av Gaulosen på Øye-sletta (kalt Øyamelen) er noe vanskeligere å finne frem til pga grunneiernes restriksjoner på bruken av veiene. Hovedankomst til denne delen av Gaulosen er skiltet fra fylkesveien E69 til Øysand og campingplassen. Spesielt på sommeren er det mye folk i området og det avkreves parkeringsavgift hele året på kroner 50,- per besøk. Medlemmer i fylkesforeningen kan få redusert pris for årskort. Kontakt

fylkesforeningen for avtale. Fra campingområdet er det litt langt å gå til tårnet (2km). Du kan imidlertid kjøre gjennom campingområdet frem til første «veikryss» og parkere der. Det koster ned turen med nær én km. De forverrede ankomstmulighetene har ført til redusert observasjonsdekning

av området, men det er en fin tur å gå langs vei eller fjære frem til tårnet. Dersom du har tid kan det være en del fugl å se oppover langs elva fra grusveien til hyttene. Tårnet kan fremstå som noe merkelig plassert, men er uten tvil en god konstruksjon og har potensiale for spredning av

Tårnet ved Bråleiret på sørsida av Gaulosen (10) er en plass der også større grupper kan finne le i nauset.

kunnskap om natur og behov for bevaring. Under tårnet er det bord og sitteplasser for en mindre gruppe. Som for Ørland er nå det bakenforliggende industrijordbrukslandskapet fullendt på Øysand. Området er i dag derfor ikke lenger særlig attraktivt som hekkeplass. Temmincksnipe kan derimot fortsatt oppleves rundt tårnet der de spiller tidlig på sommeren. På Gaulosen er det forøvrig sterkt behov for teleskop. Beste tidspunkt for å avlegge denne lokaliteten et besøk er når tidevannet er stigende på grunn av de store grusslettene.

12. Tautra (Frosta)

Må være det mest håpløst plasserte tårn i Trøndelag og kanskje i hele verden? Det ligger blant trærne like ved den såkalte måsdammen og skjult bak busker på den andre sida av tårnet ligger brakkvannsdammen. Dammene er begge attraktive for en rekke fuglearter, men på grunn av lite areal er fuglene lettskremt. Det er mye å si om forvaltningen av Tautra og forholdet til den største grunneieren i området. Det samme kan sies om forvaltningsmyndighetene og de utrolig svake

vernereglene for det såkalte fuglefredningsområdet. Utenom ferdselsforbudstiden (da er området et privat friluftsområde for fastboende og mye av utmarka er nedtråkket av husdyr) så er det en fin tur å gå fra moloen langs stranda (parker ved kirkegårdsplassen), og frem til buktene ved tårnet (det er ikke behov for å besøke tårnet, da du ikke ser noe mer derfra og dessuten er det inngjerdet). I tiden med ferdselsforbud er det anvist en liten parkeringsplass ved informasjons- og tavla ved grusveien som går til

hovedgrunneier Brustad-gården mot sørenden (stien går gjennom skogen til tårnet ca 300m). Her er det med stor iver sørget for inngjerding på begge sider av stien frem til tårnet og lenger enn dit kommer du ikke. Rett og slett pinlig gjeting av folk. Spisslønn i området er innført som tuntre og har deretter spredd seg i området, og hindrer nå sikten mot spesielt måsdammen. Buktene ut mot sjøen ligger så langt unna tårnet at det er knapt verdt bryet å se etter noe derfra. Tårnet er populært blant ikke-fuglefolk og f.eks. barnefamilier, der barn synes det er spennende å klatre opp trappene. Det er ikke så rart at det nå diskuteres å flytte tårnet.

Tårnet på Tautra (12) er lite egnet for besøk for å se på fugler, og i tillegg er ferdsel sikret med inngjerding.

Visste du at NOF tilbyr avtalegiro?

Vi anbefaler alle medlemmer å benytte seg av avtalegiro for å betale medlemskontingenten til NOF. Det er både enkelt og miljøvennlig, og så unngår man irriterende purringer. Let opp «Norsk Ornitologisk Forening» i din nettbank, og inngå en avtale om avtalegiro med oss. Hvis du inngår en slik avtale vil denne tas i bruk ved fakturering av neste års medlemskontingent.

13. Hammervatnet (Levanger)

Nordenden av Hammervatnet ved Åsen er en interessant fuglelokalitet og tårnet er vel verdt et besøk til ulike årstider. Avkjørsel fra E6 er skiltet til Gullberget camping. Straks forbi campingplassen ligger en liten parkeringsplass og på den andre siden av den gamle riksveien ligger tårnet. Rydding av takrør og åpning av vannspeil de siste årene har gjort tårnet enda mer attraktivt da fuglene i større grad opptrer nært tårnet. Dette er et sjeldent eksempel på en

vellykket skjøtsel. Dette til tross for at et av fylkets mest interessante og fredete sumpskogor ble delvis rasert.

14. Eidsbotn (Levanger)

Dette skjulet er et smart påfunn og samarbeid med hestefolket i sørenden av det såkalte verneområdet. Mudderfjæra her er unik i Trøndelag, men like fullt tok hestefolket seg til rette og fylte ut de fineste partiene på 70-tallet for å anlegge noe så nyttig som en travbane. Resten av arealene fyller fortsatt iherdige lokale bønder med åkerstein uten at vernemyndighetene stanser det. Fuglene har vinger og kan fly et annet sted hevdes det? Et lite plaster på såret er at det nye hesteskjulet langs kanten av fjærområdet har en rekke med skyvevinduer. Tanken er at her kan folk se gjennom gluggene på det som måtte befinne seg på baksiden. Det fungerer faktisk ikke så verst og nærkontakt med fugl kan oppleves,

selv om det mangler en vegg bak og fuglene derfor kan se folk i gluggene. Hesteanlegget ser man lett fra E6 oppe i bakken og adkomsten er enkel, men vær oppmerksom på at når det er stevner så er det kanskje ikke like aktuelt med besøk.

15/16/17. Verdalselvas utløp (Verdal)

Som på Gaulosen ligger det her ved Verdalselvas utløp tårn på begge sider av elvemunningen, i tillegg til et lite brukt tårn ved sørsida av industriområdet (Trones mot Rinnelva). Her er det spesielt tårnet på sørsiden (Ørin) som er mest interessant mhp fuglene i området, da tårnet gir en super oversikt over elva og slettene. Her ligger også ringmerkingsstasjonen og våtmarkssenteret bare et steinkast unna. Parkering skjer ved fuglestasjon og så må man spasere 200m ut til tårnet. Ankomsten fra E6 er ikke alltid like grei å skjønne, spesielt fordi området nå er blitt mye bebyggt av

industri. Fra sør skjer avkjørsel fra E6 mot Verdal og så retning Aker mekaniske (oljeplattformer) eller fra nord retning Aker, og halvveis mot Aker går det en vei til høyre mellom industrihusene (se etter skilt Neptunveien). Følg denne og sving venstre ved T-krysset. Deretter er det bare å følge veien frem til fuglestasjonen og tårnet. Områdene her er usedvanlig i norsk sammenheng, de er nemlig store vernede enger og pågående restaurering av enger og dammer på Rinnleiret er svært prisverdig.

Tårnet på nordsida av elva (Kausmofjæra/Kåra) er fint satt opp i skogkanten og i kant med en meget populær sti langs elva. Tårnet kan kanskje ha en funksjon for fuglefolk ved dårlig vær, men ellers er det like greit å bare stå ved stien og se over området. En stor parkeringsplass er anlagt ved tårnet. Å finne frem til dette tårnet er like komplisert som det på sørsiden mhp førstegangsbesøkende. Man må enten

Tårnet på Kåra nordsida av Verdalselva (16) er populært blant lokale turgåere, men ikke like egnet for fuglekikkere.

kjøre fra Verdal sentrum langs Sjøbygdveien til Tronesveien og over E6 retning Trones, eller svinge av fra E6 til Sjøbygdveien. Når man så nærmer seg tårnet må man ta ned Kåraveien, som er en grusvei ned til elva og p-plassen like ved tårnet. Tårnet her har en ulempe på grunn av motlys.

Tårnet ved Trones og Rinnelva er heller ikke bare lett å finne frem til og er lite kjent/brukt blant fuglefolk. Dette enkle og åpne tårnet ligger like sør for industrianlegget og er ikke mye besøkt av fuglefolk, selv om området sikkert kan gi observasjoner av interesse langs Rinnelva eller ute på de brede saltvannsenge. Her er det en tursti fra Aker mekaniske og rasteplass med benk.

18. Leksdalsvatn (Verdal)

Tårnet ligger i kant med Leksdalsvatnet og det som kalles Lyngås-Lyngård fuglefredningsområde. Leksdalsvatn er en av de

beste fuglesjøene i Trøndelag og mye fugl kan ses i området rundt og på sjøen, spesielt i vårperioden og generelt i trekketidene. Tårnet skjemmes av det faktum at det er store mengder trær rett foran tårnet som tar mye av utsikten.

Verneområdet har noe så sjeldent i Norge som en rimelig størrelse. Vannet er så stort at det derfor ikke burde være noe problem å holde trærne foran tårnet i sjakk, uten at det vil forstyrre fuglene mer. Hovedproblemet er at på grunn av manglende bakvegg i tårnet så står alle besøkende i profil. Dette tårnet er nok det best gjemte tårn i Trøndelag og ukjente sliter med å finne frem, hvis man i det hele tatt finner det da. De fleste ankommer området fra Stiklestad langs vei 759. Fra den første bukta i vannet er det et par km før man kommer til to røde låver på venstre hånd (straks etter skilt til høyre til Musum). Ta av mellom de to låvene i svingen og på baksiden ser du informasjonstavla og

en stor parkeringsplass. Tårnet finner du ved å følge bekken mot vannet ca 150m. Legg merke til den vakre barken på trærne langs stien, dette er mandelpil, en uvanlig og lokalt utbredt art i Trøndelag.

19. Flakkan (Høylandet)

Dette må være fylkesmannen som forvaltningsmyndighet for verneområder sin våte drøm av et tårn med omliggende anlegg? I god tid før anlegget møter man nemlig brune severdighetsskilt langs fylkesvei 17. En stor parkering med toalett lokker inn mang en turist. Stien ned til tårnet er lett synlig og for øvrig ble tårnet nylig restaurert. Innvendig er det merkelige detaljer, der vinduene ikke har noe dekke og dermed gjør at utsynet er kontinuerlig og fugler kan se inn i tårnet (og kanskje kræsje i vinduene?). Under vinduene er det laget store hull som dekkes av lokk fra trøndersodd-spenn (selvsagt, man er da i soddens rike). Hva hullet er

Ved Leksdalsvatnet (18) er det ofte mye fugl å se, spesielt om våren og da er tårnet ved Lyngås-Lyngård anvendelig.

Det nylig restaurerte tårnet på Flakkan i Høylandet (19) har uvanlig god markering med brune veiskilt som signaliserer en severdighet.

ment for er verre å forstå, fotografering av fugler som ikke finnes? Dessverre er det lite som tilsier at det er nødvendig å besøke tårnet med hensyn på å se på fuglelivet, men det har en funksjon som ly mot været og selvsagt at toalettene og parkeringsplassen er grei å ha. Flakkan verneområde (nordligste tredel er naturreservat og resten fuglefredningsområde) er noe så sjeldent som et større vernet våtmarksområde, der det er rom for både fugl og folk. Det vil si at fuglene har arealer å fordele seg på og trekke seg tilbake dersom man ferdes langs vannkanten. Det er interessant at det anføres i tårnet at det er ferdselsforbudsperiode (uten at dato angis) og at dette ikke er anført i vernebestemmelsene. Like interessant er det at bestemmelsene angir forbud mot motorferdsel og likeledes forbud mot jakt. Like fullt er det også angitt at båtferdsel med motor er ok og jakt på en rekke småvilt i området er ok (inkludert i naturreservatet helt i nord).

20. Øietjønn (Høylandet)

En gapahuk som ligger ved Øie naturreservat og et interessant fugleområde. Gapahuken ble dessverre ikke funnet ved besøk til området sommeren 2018, men er omtalt i lokalt media.

Konklusjoner

Det kan være greit å vite at så godt som alle tårn i Trøndelag er anlagt uten spesiell fokus på at tårna skal fungere som skjul. Som skjul for å hindre skremming av fugl og/eller komme nær fuglene, så fungerer de nemlig dårlig. Tårnene har derimot ofte god funksjon som le for vær og vind og som møtested. De tilbyr ofte parkeringsplass for de som trenger det. De har informasjon som er til god nytte for tilfeldig besøkende og de med liten eller ingen kunnskap om hva områdene inneholder. Her er det også mye fokus på hva som er forbudt, spesielt ferdselsforbud og blant annet campingforbud. Kanskje ikke det mest hyggelige budskap til besøkende og helt sikkert ikke for kyndige som kunne bidratt med ny

viten om områdets dyre- og planteliv. Kanskje kan tårnene også friste som mål for familieturer, en piknikk eller for en sovepose-overnatting? Noen tårn kan i perioder være grei å bruke som lekeplass for barn og dersom man har lyst til å komme litt opp fra bakkenivå. Flere av tårna eller gapahukenes utforming og plassering kan man klart sette spørsmålsteget ved, men jeg antar at det skjedde som følge av at ivrige miljøvernere i en periode fra 80-tallet mente det var viktig å sette opp mange tårn. Det er åpenbart behov for å inkludere fuglevernforeningene mye mer i utredning/diskusjon om lokalisering og funksjonalitet (utforming og skjerming) for tårn i Norge, dersom det er målsetting at man skal kunne oppleve fugler på nærmere hold enn man ellers gjør, slik som det er tilfelle i mange europeiske land. Hvis målet derimot er å lage lavterskel tilbud til allmennheten, så er man på rett vei. Kyndige i fuglevernforeningene kan likevel ha berettiget interesse i å analysere planlegging og lokalisering av tårn, fordi de små verneområdene vi har her til lands kan forstyrres unødige av slike konstruksjoner og påvirkes negativt av inngrep i omliggende areal. Tilhørende økt tilstrømming kan i dag eller på sikt bli negativt for verneformålet. Manglende involvering eller kanskje manglende respons fra fuglevernforeningene er derfor kritikkverdige.

Forslag til steder for potensielt nye tårn eller skjul

Fjæreområdet innenfor Langøra i Stjørdal og Værnes flyplass og utfyllingen/industribyggene i våtmarkene som blant annet oljeselskapet Statoil stod for kalles Halsøen og utløpet av Gråelva. I takt med stadige nye ødeleggelser av livsvilkårene for fuglene i Trøndelag har dette manipulerte området fått

økende betydning for bl.a. overvintrende fugler. Økt observasjonsfrekvens fra kyndige fuglefolk har også avslørt at sjeldne og truede arter med jevne mellomrom dukker opp. Området er kort og godt gull verdt for fuglene og er selvsagt ikke vernet. Besøkende kan jammen lure på hvor man skal parkere og hvor man kan stå for å se på fuglelivet. En hjelpeløst plassert infotavle på plena gir et hint om å parkere langs veien ved tavla? Ankomst er enklest fra den store rundkjøringen på E6, som 'måtte' bygges på bekostning av våtmarkene, og så kjøre i retning Statoil bygget. Snu og parker ved enden av fjæra ved veikanten/grasplena og infotavla. Et alternativ som flere benytter er å stå på fyllingsvollen like ved rundkjøringen, selv om det skremmer fuglene og sola står gjerne rett imot. En god stand plass er også rett bak Nord Universitet langs gangstien og her er man nærmere de små fjæreamrådene ved utløpet av Gråelva litt lengre nord. Ta da av fra rundkjøringen etter plantasjonen. Et forslag er at det settes opp et lite skjul ved infotavla, med tilhørende parkeringsplasser for 2-4 biler. Et lite tak over og en vegg bak og vegger på begge sider skulle være nok.

Låtra-Rinnleiret (Verdal)

Rinnleiret fjæreamråde er blant de største i Trondheimsfjorden og populær blant fuglekikkere og turgåere. Et fuglerikt område, men som kan være vanskelig å få oversikt over og som er værutsatt pga det flate landskapet. Til tider er det mer fugl her enn på selve munningen av Verdalselva. I dag er fuglekikkere henvist til å stå langs veikantene i denne delen av verneområdet. Forslaget er å sette opp et enkelt skjul i kant med veien på et passende sted. Plattformen bør være minst 2 meter høy, med tak og hel vegg bak mot sør og halv vegger på begge sider.

Fotografier til TN

Fotografier for bruk i TN har vi alltid bruk for!

Fotografer som kan ønsker det kan sette seg på redaktørens liste (send epost til tronderske.natur@gmail.com) og disse vil da med ujevne mellomrom få tilsendt lister med ønskede motiv. De som har relevante og skarpe bilder kan da levere, men det er opp til redaktøren om bildene egner seg til formålet. Til forsiden og baksiden er det et generelt ønske at fotografer bidrar med bilder i høydeformat.

Frøsetvågen (Steinkjer)

Ta av avkjøring til Inderøy og så opp på østsiden av ny E6. Her er det utfordrende å få en god oversikt, men under vinterfugltellingene brukes for eksempel veiskulder på gamle E6. Alternativt utkikkspunkt kan være nedenfor jernbanelinja ved nedkjøringen til Frøset hyttefelt. Best plassering av et tårn eller utkikkspattform vil være fra naustene på Vist (helt inne i Frøsetvågen).

Vellamelen (Steinkjer)

Vellamelen innerst i Trondheimsfjorden har grunne muddersfjærer og ofte gode forekomster av spesielt ender og ligger i nærheten av andre gode fuglelokaliteter som Lømsen. Et planlagt tårn et eller annet sted langs hovedveien kan kanskje gi noe for tilfeldig besøkende med hensyn på informasjon, le mot vær og vind og kanskje et toalett for turistene? Kanskje kan dette komme som et 'plaster på såret' når ny bru og vei er ferdig? Kommunen skal ha planer for tårn ved bensinstasjonen (Best-Mekonomen) eller ved Beitstad fotballstadion på motsatt side.

Lømsen (Steinkjer)

Lømsen er et av få vegetasjonsrike innsjøer i Trøndelag. Det er noe vanskelig å observere fugl i området, slik at et tårn med tilhørende dedikert parkering kunne vært nyttig. Foruten utkikkspunktet fra kiosken/grillhytta ved E6, kan man også få god oversikt fra veien ved steinbruddet på vestsida og helt i nord og utløpsbekken er det allerede parkingsplasser ved pumpehuset.

Veines ved Snåsavatn (Steinkjer)

I perioder på året, spesielt om våren, er det yrende fuglelivet i råker her. En anvisning med skilt og parkeringsplass kan være godt nok og forenkle letingen for tilfeldig besøkende til verneområdet. Har man ressurser så kan også en enkel gapahuk eller et større fugletårn være en god investering.

Takk til Rolf Terje Kroglund for konstruktive kommentarer til tekstutkast og til John Haugen for lokalkunnskap om henholdsvis Frøsetvågen, Vellamelen og Lømsen.

2017 et dødelig år for miljøaktivister

Blant annet ifølge oppslag fra National Geographic og organisasjonen Global Witness ble det drept 207 miljøaktivister i 2017, noen flere enn i 2016 og derfor ble 2017 et rekord år. De fleste drapene er knyttet til landbruksindustrien. 46 aktivister ble drept i forbindelse med omstridte store landbruksprosjekter. Etter landbruksindustrien følger disputer om olje og gruveindustri med 40 drepte, tidligere var dette det farligste arbeidsfeltet for miljøaktivister. Krypsskyting og ulovlig hogst av regnskog fulgte deretter med 23 drepte på hvert av feltene. I følge Global Witness så mener de at tallene bare er toppen av isfjellet, fordi flere autoritære land ikke deler slike tall. Det gjelder både Russland, Kina, og land i Afrika og Asia. 60% av alle drapene skjedde i latinamerika, der Brasil er det mest dødelige land av alle med 57 drap. Filippinene hadde dernest 48 drap, mens i Mexiko økte antall drap fra tre i 2016 til 15 i 2017. 30 drap

ble utført av militære styrker og 23 av politiet, deretter fulgte gjengkriminelle, sikkerhetsvakter, landeiere, krypsskyttere med minst 90 drap.

Veksten i dyrking av palmeolje-plantasjer er et av flere eksempler på årsak til grov vold mot aktivister og lokalbefolkningen. Andre jordbruksprodukter som skaper konflikter er kaffe- og sukkerplantasjer og fruktplantasjer for bananer og ananas. Mens gruvedrift og hogst av regnskog gir oss produkter som inngår i elektronikk og møbler. Kaffekoppen og bananene vi konsumerer kommer med andre ord til en høy pris både for lokalbefolkningen og det biologiske mangfoldet.

Vindkraft skal ødelegge norsk natur

Vindkraftutbygging i Norge skjer stort sett i områder uten større tekniske inngrep. Årsaken er at dette er «gratis» områder. Kapitalister og kommuner/grunneiere ser at her

Dronebilde fra Melkstadvatnet mot Røssvassmyran på Frøya. Her planlegges det å bygge vindkraft. Veier og store vindmøller skal dominere utsikten. Vi taper urørte naturområder og erfaringen fra vindkraftanlegget på Smøla tilsier at det blir store negative konsekvensene for blant annet havørn og lirype. Foto: Petter Vidar Vågsvær/Frøya Film & Bilder.

er det store penger å tjene på bruk av arealer som de ser på som gråstein. Som vanlig ser man seg om etter arealer som tilhører allmenningen, slik som det lenge har skjedd med kysten for fiskeoppdrett og nå altså også fjell- og utmark for vindkraft. Ødeleggelsen av norsk natur tar nye kjempeskritt fremover gjennom slike nye vindkraftprosjekter. Frem til nå har vindkraft skjedd gjennom enkeltprosjekter som tvunget gjennom her og der. Det har gjort at miljømyndigheter og miljøbevegelsen har mast om en samlet plan. Lite visste man at når det nå er startet arbeid med en samlet plan, så er det med mål om kraftig oppsving i ødeleggelsen av norsk natur. I mars 2019 skal nemlig en arbeidsgruppe legge frem en ny nasjonal plan for hvilke arealer som kan bygges ned og håpet er at flere sender inn søknad om konsesjon. Snedig nok har man delt inn hele landet i 43 delområder, der de aller fleste høytliggende områder i landet inngår. Miljødirektoratet skal igjen være alibiet for politikere som styrer og instruerer det samme direktoratet. Det skal ikke rare kunnskapen til å forstå at det er en nær umulig oppgave å vite hva som befinner seg av sårbart mangfold i aktuelle områder. Til det er eksisterende kunnskap alt for spredd. Likevel skal det ikke gjøres nye studier, naturkunnskapen skal bare baseres på eksisterende rapporter. På grunn av iveren over å overkjøre naturverdier er forøvrig Miljødirektoratet nå fjernet fra lista over etater som skal vurdere søknader om kraftutbygging her til lands. Til og med NVE som ansvarlig direktorat har undret seg over det. Konklusjonen er som vanlig at Norge også er et land der kapital-krefter bestemmer alt, at norsk natur er null verdt og at blant annet samiske interesser betyr lite. Slike interesser er i beste fall sett på som et hår i suppa, men som gjennom prosesser kan krysses av for og stemples som uvesentlige av kapitalkreftene og deres politikere. Det er et paradoks at dette er arealer som tilhører det norske folk og artene som bor der, at det er stor lokal motstand, samtidig som folkets penger benyttes gjennom subsidier. Å si at vindkraft i Norge påkrevd er høyst tvilsomt, eller at det er noe grønt over dette er direkte feil fordi store naturverdier ofres. Informasjon om prosessen kan ses på www.nve.no/nasjonal-ramme-for-vindkraft-pa-land/kart/

Illegal handel med tiger produkter i Europa

Produksjon av tiger-produkter og smugling ble avslørt i Europa i juli 2018, da det tsjekkiske politiet slo til mot et produksjonsanlegg for ulike tigerprodukter. Etter to års etterforskning var tiden inne for at 220 toll- og politiansatte gjennomførte et raid mot

Tiger, ettertraktet innen illegal handel for sitt skinn, bein og sine klør. Her en utstoppet tiger ulovlig innført og beslaglagt i Norge. Foto: Øystein R. Størkersen.

tre butikker, syv hjem og en fabrikk. Det illegale nettverket og handelen har pågått i årevis fra en zoologisk hage med godkjennelse for hold av 80 tiger og 40 løver. Handelen har pågått via mellom-menn, preparanter og til vietnamesiske markeder og eksport til Vietnam. Tigre ble fraktet fra den zoologiske hagen til et slaktehus og så ble delene prosessert til ferdige produkter for markedet. Under raidet ble det funnet en nylig avrettet død tiger, 4 hele skinn, bein, dusinvis av klør og andre produkter som innkøpt buljong-blokker, tigervin (grå farge på cola-flaker) og oppmalt beinpulver (gulhvitt og nokså lik neshornpulver). Fabrikken inneholdt utstyr for å lage alle disse produktene. Operasjonen kom som følge av mistanke etter en rekke beslag av slike produkter på markeder og i forsendelser. Blant ble det funnet et tigerskjellet i en forsendelse til Vietnam, der skjelettet var skjult inne i en høytaler. Det vietnamesiske samfunnet i Tsjekkia er det nest-største i Europa og forklarer hvorfor det en stor industri for bl.a. slike produkter der. Tsjekkisk politi går nå ut med en advarsel om at det er et stort problem med handel med tiger i Europa, ikke bare i Asia.

Årsaken er at det er mange tiger i fangenskap i Europa og mangel på grensekontroll i Europa gjør at handel kan lett skje innenfor EU-området. Som følge av beslagene er det utviklet tester, der bla sjekk av DNA er bekreftet selv i buljongblokker som er innkokt over 48 timer. Andre tester er nå under utvikling, slik at det skal bli lettere å oppdage tiger i produkter. Hvor kommer disse tigre fra?

Aksjonen viste hvordan zoologiske hager leverte unge tigre til dette nettverket. Da forstod man hvorfor tigrer meldes døde til myndighetene allerede etter 4-5 år i fangenskap. Normal levetid i zoologisk hager er nærmere 20 år. I Tsjeckia er det nå en offentlig debatt der mange ønsker å forby hold av store katter og allerede i slutten av juli innførte myndighetene der et forbud mot all eksport til andre EU-land. Eksport ut av EU har lenge vært forbudt.

Er det varmere hav som gir færre ærfugl?

Det er konklusjonen i en artikkel nylig publisert i Ecosphere (9 (7):e02342 av sjøfuglfolk fra NINA. Som kjent for trønderske ornitologer er det blitt merkbart færre ærfugl langs kysten. Mange teorier er diskutert blant fuglefolket her til lands og i andre land, men det er ikke dokumentert noen enkeltårsak. Predasjon fra økende bestand av havørn og av fugl som kråker og de større måkene er ofte brukte forklaringer. Artikkelen her peker på at varmere hav også er en årsak til at det har blitt færre ærfugl. Ved bruk av populasjonsdynamiske modeller vises at hvis to eller flere negative faktorer, men ikke enkeltvis dødelige påvirkninger som for eksempel fra klima, predasjon og miljøgifter virker sammen, så kan det

føre til nedgang i bestander. Studien er basert på mer enn tretti år med data på sjøtemperaturer og der forskerne satte dette i sammenheng med overlevelse og investering i reproduksjon (antall egg produsert) hos ærfugl. Denne metoden viser at når overflatetemperaturen øker så øker samtidig dødeligheten hos voksne ærfugl. Uansett årsaker til tilbakegangen så kan det dokumenteres sterk økning i havtemperaturen langs norskekysten og vi er derfor på vei inn i en ny økologisk situasjon langs våre kyster som påvirker langt flere arter enn bare ærfuglen.

For mange havørn?

I en pressemelding fra svensk tv i september informeres om hvordan havørna truer prosjekt dverggås. Det er i mange år gjort forsøk på å få tilbake dverggåsa som hekkefugl i de svenske fjellområdene, og det har skjedd ved bruk av oppdrettede fugler og hvitkinngås som fosterforeldre, ved at disse trekker til vinterområder i Nederland og Tyskland. Ved hjelp av GPS-sendere har man fått informasjon om trekkruter og hekkeområder. Imidlertid har flere av senderne blitt sporet til havørnreir i Arjeplog-området. Da havørnunger skulle ringmerkes fant man nemlig både ringer og GPS sendere. Minst 17 dverggås er sporet opp på den måten, men trolig er det langt flere som havørna har tatt. Den introduserte svenske bestanden av dverggås består av mellom 60 og 100 individer, og at havørna tar så mange av fuglene er ikke overraskende, men ses på som et problem. Svenskene spør seg nå om man skal felle havørn, spesielt de individene som har spesialisert seg på å ta dverggås. Et alternativ som vurderes er også å finne nye utsettingsområder for dverggås, der det ennå ikke er etablert havørnreir.

Ny global avtale for vern av miljøet?

I april 2018 vedtok FNs generalforsamling en resolusjon som legger grunnlaget for å starte forhandlinger om en global pakt for miljøet. Politikernes interesse viser hvor ille det står til med naturen og dens betydning for menneskene. Denne nye avtalen er ment å gi juridisk bindende retningslinjer for de såkalte bærekraftsmålene vedtatt tidligere, inkludert målene i klimaavtalen fra Paris. Dette skjer på bakgrunn av at biologisk mangfold fortsetter å stupe i et høyt tempo, og i 2017 og 2018 har verden opplevd nye temperaturrekorder. En slik ny avtale vil for første gang gi verdens land og organisasjoner en avtale for naturmiljøet, som vil

En av de store overvintringsflokkene med ærfugl i Børginjorden, Inderøy. Foto: Terje Nordvik.

dekke alle miljøaspekter. Dette vil bli en hjørnestein for alle miljølover og er ment å fylle eksisterende hull og følge opp alle eksisterende sektorer (klima, biodiversitet, avfall, forurensning osv). Harmonisering av lovverket landene imellom er en av målsettingene. Resolusjonen kan bli den tredje pakten i verden, på linje med FNs universal deklarasjon for menneskerettigheter. Der en ny generasjon med grunnleggende miljøforpliktelser fastsettes, med rettigheter og plikter for den enkelte stat, med offentlige organ og inkludert private.

Hagesentra i Trøndelag selger planter med svært høy risiko for naturen

Naturvernforbundet gjennomførte høsten 2018 påny kartlegging av norske hagesentra med hensyn på om de selger planter som er plassert på svartelista og de som ikke lenger kan omsettes i Norge. Trenden er positiv, da det selges 30% færre svartelistede arter med høy risiko i 2018 sammenlignet med 2014. Naturmangfoldloven (2009) stiller høye krav til alle sektorer og private i Norge med hensyn på den risiko deres aktiviteter gjør mot naturen. Forskrift om fremmede organismer fra 2015 stiller eksplisitt forbud mot en rekke av de artene som Artsdatabanken i sin liste over fremmede arter (tidligere kalt svartelista) har kategorisert med svært høy risiko for norsk natur. Gode eksempler på slike høy risiko arter i Trøndelag er skogskjegg, rynkerose, platan- og spisslønn, parkslirekne, kjempebjønnekjeks og kjempespringfrø. Alle arter som du gjør klokt i å fjerne fra egen hage og varsle gjerne fuglevernforeningen når du påtreffer slike i verneområder. Dersom du også legger de inn på Artsobservasjoner, så kan det hende at noen gjør noe med de (kommune, forvaltningsmyndighet). Naturvernforbundets kartlegging viste at i Trøndelag er det to kjeder som fortsatt ikke har kontroll på hva de ikke kan eller bør selge, disse er plantasjen og hageland. Typisk er det at mindre hagesentra som for eksempel Steen og Wormsen i Nordland har et «godt utvalg» og derav flere arter som liker seg utmerket i vårt klima. Ofte liker slike arter seg så godt i Norge ved at de er hardføre og lette å formere, kan derfor selges til en billig penge og folk flest klarer lett å få «gode» resultater i egen hage. Med andre ord er grunnlaget lagt for en spredning ut i norsk natur med de negative følger det har for artene som lever der fra før. Var du klar over at det er ditt ansvar å hindre at dine hageplanter sprer seg i naturen? Det kan bli en dyr oppgave å rydde opp dersom opprinnelsen kan spores

Kjempespringfrø langs Stjørdalselva, en innført prydblant på fremmedartslista. Foto: Per Inge Værnesbranden.

tilbake til din hage! Naturvernforbundets kartlegging påviste 20 høy risiko arter, ned fra 29 i 2014. I alt har Artsdatabanken listet 73 plantearter med høy risiko og som derfor ikke lenger bør brukes i Norge. Bare en av de undersøkte forhandlerne hadde ikke noen høy risiko planter i sitt utvalg. De artene som det var mest tilbud av var disse: hybridbarlind, blankmispel, blåhegg, blåleddved og skogskjegg, færre forhandlere tilbød følgende versteringer: Filtarve, gravbergknapp, klasespirea, rødhyll, sitkagran, sprikemispel og valurt. Andre høy-risiko arter som ble påvist var: fagefredløs, gravmyrt, krypfredløs, praktmarikåpe, rognspirea, alpeasal og klasespirea. Mange av disse artene er vel kjente i trønderske hager og mange steder på god vei inn i norsk natur. Noen av de er kanskje ikke så vanlig i spredning i Trøndelag, men er det i andre deler av Norge. Med klimaendring må det forventes at de vil bli stadig mer aktuelle også her. Skogskjegg er en av de store truslene der spredningen nå aksellererer i Trøndelag og flere steder er det lett å se hvordan den sprer seg fra hager og langs veier og ut i skogsområder. Helt forbudte arter som ble frembudt var blant annet: graverbergknapp, filtartarve, sprikemispel og høstberberis. Naturvernforbundet kommenterer at det er mange ikke-besøkte hagesentra som frembyr mange av høy-risiko artene.

Nytt kart over fremtidig havnivå i Norge

Det norske kartverket lanserte nylig et nytt digitalt verktøy beregnet på kommuner og næringslivet. Hensikten er at alle skal kunne bedre forstå hva vi har i vente fra effektene av havnivåstigning. 75% av nordmenn bor i kystnære områder og 280 kommuner har kystlinje. Sårbarheten for

Uværet «Ole» rev opp hustak, kuttet strømmen og førte til stormflo med store bølger i 2015. Her fotografert på Lade, Trondheim. Foto: Terje Nordvik.

stormflo vil øke i årene som kommer som følge av generell havnivåstigning. Dette visualiseres altså nå i en kartløsning. Havnivåstigningene vil føre til at stormflo og bølger vil nå stadig lengre inn i landet enn hva vi er vant med i dag. Dette har selvsagt konsekvenser for bygninger og blant annet dyrkamark. Selv om det åpenbart er store negative følger av dette, så er det for de som er opptatt av å bevare mangfoldet også muligheter. Store arealer med dyrkamark vil bli saltpåvirket og dermed kan bli til levested for mangfoldet. Dette har allerede britiske myndigheter lagt inn i sine planer ved at de har utvidet sjønære verneområder med bakenforliggende bufferområder av industrijordbruksmark. Hvis du bor ved havet, ta en kikk på dine fremtidsutsikter på: www.kartverket.no/sehavniva/se-havniva-i-kart/

Smånytt er skrevet av Øystein R. Størkersen.

Norsk Ornitologisk Forening avdeling Trøndelag

STØTT OSS MED DIN GRASROTANDEL!

Grasrotandelen gir deg som spiller hos Norsk Tipping mulighet til å bestemme hvem som skal motta noe av overskuddet til Norsk Tipping. Hver gang du spiller går inntil 7 prosent av din spillinsats til den grasrotmottakeren du velger – det koster deg ingenting. Vi oppfordrer deg til å støtte NOF avd. Trøndelag (org.nr. 991392351).

Bli grasrotgiver i dag! Du kan blir grasrotgiver i alle Norsk Tippings kanaler eller ved å sende SMS «Grasrotandelen 991392351» til 60000.

Fugler i Nord-Trøndelag 2017

Rapport fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomitéen (LRSK) i Nord-Trøndelag.

Tore Reinsborg

Per Inge Værnesbranden

Rolf Terje Kroglund

Terje Kolaas

Bård Nyberg

Trond Sørhuus

Denne rapporten er en sammenstilling av uvanlige og sjeldne fuglearter i Nord-Trøndelag i 2017. Både antall rapportører og antall rapporter har trolig aldri vært større. En stor takk for verdifullt arbeid til dere alle! Det er etter hvert mange dyktige fotografer i regionen. Deres bidrag er uvurderlig i en slik rapport. En stor takk til dere som har bidratt med bilder!

LRSK's sammensetning og arbeid

Den lokale rapport- og sjeldenhetskomite i Nord-Trøndelag (LRSK/NT) har vært en komite underlagt NOF avd. Nord-Trøndelag. Med bakgrunn i fylkessammenslåingen av 01.01.2018 vil det i løpet av vinteren 2018/2019 bli behov for en avklaring på hvordan LRSK-arbeidet i Trøndelag skal organiseres framover. For 2017-rapporten har LRSK/NT bestått av Tore Reinsborg, Per Inge Værnesbranden, Terje Kolaas, Bård Nyberg, Trond Sørhuus og Rolf Terje Kroglund. Artsomtalen er ført i pennen av Tore Reinsborg og Per Inge Værnesbranden, mens innledninga og bildetekstene er skrevet av Rolf Terje Kroglund. Henvendelser til LRSK gjøres til Per Inge Værnesbranden via e-post: naturobservatoren@gmail.com eller på tlf. 45619219.

Rapportering

Det er nå lagt opp til at alle rapportører benytter rapporteringsverktøyet: www.artsobservasjoner.no. Det henstilles til at alle arter rapporteres og ikke bare mindre vanlige eller sjeldne arter. Artsobservasjoner filtrerer automatisk ut de observasjonene LRSK publiserer i årsrapporten. For

Bilde øverst: Til glede for svært mange var denne aftenfalken stabil på Engstad i Skogn fra 25-30 mai. Strømledningene over kulturlandskapet ble i stor grad benyttet som utgangspunkt for falkens jakt på byttedyr. Det var tilsynelatende større biller som særlig fattet falkens interesse. Dette er bare det femte funnet av aftenfalk i fylket og sist gang var i 2001. Fuglen var en 2k hann og dette bildet ble tatt 26. mai. Foto: Jon Helle.

observasjoner av enkelte arter er det ønskelig, og av og til også nødvendig, med dokumentasjon eller mer detaljert beskrivelse av observasjonen. Dette er i de fleste tilfeller svært sjeldne arter eller sjeldne arter med stor forvekslingsrisiko. Det kan også være behov for dette ved observasjon av arter som normalt sett ikke er tilstede på den tida av året observasjonen foreligger. Det er viktig å presisere at årsaken til at en beskrivelse etterspørres, ikke er at funnet i utgangspunktet betviles. Det er også slik at kravet om dokumentasjon eller beskrivelser gjelder alle observatører, også de mest erfarne. Beskrivelser til LRSK og NSKF på sjeldne arter lages i Artsobservasjoner (se TN nr. 2-2017).

Forkortelser

*etter dato betyr at observasjonen er dokumentert med foto, video, lydopptak eller biologisk materiale for DNA-undersøkelser. *foran observatør(er) betyr at observatør(ene) oppdaget fuglen(e). Øvrige forkortelser er gitt i tabellene 1, 2 og 3.

Tabell 1 Alders- og kjønnsbegrep.

Beskrivelse	
Ad.	Voksen fugl (<i>adult</i>)
juv.	Ungfugl (<i>juvenil</i>)
pull.	Dununge, lite flygedyktig unge (<i>pullus</i>)
1K	Fugl i sitt 1. kalenderår ¹
2K	Fugl i sitt 2. kalenderår ²
F	Hunn(er) (female)
F-f.	Hunnfarget
M	Hann(er) (male)

¹Fødselsåret fram til 31.12. ²Året etter fødselsåret

Fugleåret 2017

Det ble til sammen registrert 241 arter i Nord-Trøndelag (inkludert arter med kategoristatus C, D og E). Antall arter pr. kommune er presentert i tabell 4 og de mest artsrike lokalitetene finnes i tabell 5. Rapporterte observasjoner av nasjonale/regionale sjeldenheter som enten er usikre eller hvor rapportøren ikke har sendt dokumentasjon/ beskrivelse er ikke medregnet. Pr. 31.12.2017 var 340 arter registrert i Nord-Trøndelag.

Det ble ikke registrert nye arter for Nord-Trøndelag i 2017, men rødfotand, knoppsjørre og tereknsnipe er alle bare registrert en gang tidligere i fylket. Av svært sjeldne arter som ellers ble registrert var polargås (nylig skilt ut som egen art), stormsvale, aftenfalk, splitterne, hvitvingesvarterterne og elvesanger.

I tillegg kan følgende arter listes opp som mer regulære sjeldenheter som ble registrert i 2017: Amerikakrikkand, praktærfugl, egretthege, vepsevåk, lerkfalk, myrrikse, åkerrikse, dverglo, turteldue, hærfulg, lappiplerke, svartrødstjert, hauksanger, gulbrynsanger, tornskate, rosenfink og dvergspur.

Endringer i rapporteringslistene

Ansvaret for silkehege, rovterne, dverglerke og gråsisik ua. *rostrata* er overført fra NSKF til LRSK fra 01.01.2018.

Kategorier

Bak enkelte artsnavn er kategoriene C, D og/eller E nevnt. Dette gjelder for arter som i utgangspunktet ikke er naturlig hjemmehørende i Norge. Arter uten kategori er i kategori A (arter som er funnet minst en gang siden 1.1.1950 og som regnes som spontant forekommende. Kategori B gjelder arter funnet før 1950).

C: Arter som i utgangspunktet enten er forvillet eller satt ut, men som i dag reproducerer i vill tilstand i Europa og opprettholder frittlevende bestander uten behov for supplerende utsettinger.

D: Funn av arter hvor det er vanskelig eller umulig å bedømme om fuglen er en rømling eller har nådd landet ved egen hjelp fra naturlige utbredelsesområder. Det ene kan være like sannsynlig som det andre.

E: Funn av arter som regnes som rømlinger. I praksis vil dette si arter som ikke har etablert funnmønster i Europa. Dette kan være arter som er vanlige som burfugler eller individer som viser tegn på å komme fra fangenskap i form av skader i fjærdrakten e.l.

Tabell 2 Andre aktuelle forkortelser.

Beskrivelse	
ua.	underart
rm.	ringmerket
sy.	syngende
ptN/Ø/S/V	på trekk (himmelretning)
FF	Fuglefredningsområde
NR	Naturreservat
DLF	Dyrelivsfredningsområde

Tabell 3 Alle lokaliteter angis med kommuneplassing, hvor kommunenavnet er forkortet.

Kommune (Forkortelse)	
Flatanger (Fl.)	Namsos (Na.)
Fosnes (Fo.)	Namsskogan (Nsk.)
Frosta (Fr.)	Nærøy (Nø.)
Grong (G.)	Overhalla (O.)
Høylandet (H.)	Røyrvik (R.)
Inderøy (In.)	Snåsa (Sn.)
Leka (Lk.)	Steinkjer (Ste.)
Leksvik (Lks.)	Stjørdal (Stj.)
Levanger (Lev.)	Verdal (V.)
Lierne (Li.)	Verran (Vr.)
Meråker (Me.)	Vikna (Vi.)
Namdalseid (Nd.)	

Tabell 4 Antall registrerte arter pr. kommune i Nord-Trøndelag i 2017.

Kommune - Antall arter	
Stjørdal - 202	Røyrvik - 98
Verdal - 199	Namdalseid - 93
Levanger - 197	Namsos - 89
Frosta - 181	Vikna - 88
Steinkjer - 173	Flatanger - 84
Inderøy - 151	Namsskogan - 83
Lierne - 142	Grong - 57
Meråker - 141	Høylandet - 52
Verran - 127	Nærøy - 48
Snåsa - 121	Fosnes - 42
Leka - 113	Overhalla - 28
Leksvik - 99	

Tabell 5 De 10 mest artsrike lokalitetene i Nord-Trøndelag i 2017.

Lokalitet	Antall
Tautra	149
Ørin	148
Leksdalsvatnet, sør	142
Vellamelen	130
Håa, Levangerneset	123
Vinge-Velvang	121
Vera	119
Rinnleiret	112
Ytterøy	107
Lømsen	106

Artsgjennomgang

Sangsvane (*Cygnus cygnus*)

Sju hekkefunn registrert i fem kommuner: Namsos (1), Høylandet (2), Lierne (1), Verdal (1), Inderøy (2).

Sædgås (*Anser fabalis*)

På vårtrekk i Trondheimsfjorden og omegn ble 25 ind. av ua. *rossicus*, 2 av ua. *fabalis* og 8 ubestemte, og om høsten 10 ind. ua. *rossicus* og 3 ua. *fabalis*, registrert. I tillegg ble 1 ind. (*rossicus*) notert i juni. I indre strøk ble 34 ind. (*fabalis*) notert på vårtrekk i Lierne og min. 7 ind. i Røyrvik, samt 6 ind. i juni i Røyrvik. Et vinterfunn ble gjort på Tautra i januar.

Vinterfunn: 4 ind. (ua. *rossicus*) Tautra, Fr. 16.-17.1 (RPe, ANa, GSt).

Sommerfunn Trondheimsfjorden: 1 ind. (*rossicus*) Vellamelen, Ste. 12.6 (PSh).

Funn fra indre strøk (alle *fabalis*): 2-27

ind. Setervika, Kvesjøen, Li. 2.-12.5 (TRØ, JEØ, RTK, IBK mfl.). 4 ind. Huddingselva - Hudningsvatnet, R. 11.5 (JEØ, RTK). 5 ind. Gjeddtjønn, Kvelia, Li. 12.5 (MMY, TRe). 2 ind. Mebygda, Li. 15.5 (BCM). 1-6 ind. Heimvatnet, R. 25.5-12.6 (JEØ, RTK, IBK mfl.). 2-4 ind. Bjørkmo, Storfloen, R. 10-17.6 (OKA, JHa mfl.).

Tundragås (*Anser albifrons*)

I 2017 ble det gjort vinterfunn av 3 ind. i januar, vårfunn med 36 ind. i perioden 1.3-1.6 og høstfunn av 14 ind. i perioden 29.8-12.11, tilsammen 53 ind. 2 funn er gjort av ua. *flavirostris*, mens flertallet av de resterende ble bestemt til ua. *albifrons*. Foruten to funn på Leka i april, er alle funn gjort i Trondheimsfjord-området og omegn, opp til Klingsundet.

Vinterfunn: 3 ind. (*albifrons*) Landfald, V. 1.-10.1 (IJI, Magnus Sørhuus, HSø mfl.).

Funn av ua. *flavirostris*: 1 ind. Mære, Ste. 16.3 (RTK, IBK mfl.). 2 2K Lønnvika, Mære, Ste. 1.5 (TRe).

Grågås (*Anser anser*)

Ekstreme innlandsfunn: 8 ind.

Gaundalen, Sn. 1.5 (Jens Gaundal). 7 ind. Sessilvollen, Vera, V.12.8 (IHa, TMy) og Tronsmoen, Vera, V.26.8 (IJI).

Maksimumsantall: 2750 ind.

Falstadbukta FF, Lev.3.9 (TRe). 2300 ind. Nordfjæra, Svæt DLF, Fr. 9.9 (PSh). 2000 ind. Fiborgtangen utenfor moloen, Fiborgtangen, Lev. 16.9 (BST). 3000 ind. Alnes FF (norddel), Alnesfjæra, Lev.30.9 (PSh).

Stripegås (*Anser indicus*) C/E

To fugler ble registrert i 2018. Alle observasjonene antas å være av de samme fuglene.

Alle funn: 1 ind. Fløan, Skatval, Stj. 8.6 (KKr). 1 ind. Ytterøy, Lev. 17.8-4.9* (ANa, Erling Daae Forberg). 1 ind. Falstadbukta FF, Lev. 4.9 (TRe). 2 ind. Hotterrelvosen, Fiborgtangen, Lev. 8.9-5.10 (EBa, TRe, RTK, PSh). 1 ind. Ørin, V. 17.-18.9* (*ANa mfl.). 1 ind. Alnesfjæra, Lev.24.9-1.10* (PSh, TRe). 2 ind. Voll (Nord), Skogn, Lev. 2.10 (TRe).

Dverggås x hvitkinngås

(*Branta leucopsis* X *anser erythropus*)

Et ind. som viste draktkarakterer fra begge artene.

Alle funn: 1 ind. Tynesfjæra FF (norddel), Tynesfjæra, Lev. 18.4* (ANa) og Rustgården vest, Håa, Nettet, Lev. 22.4* (PSh).

Snøgås (*Chen caerulescens*) D/E

Samme fugl antas å være sett på samtlige lokaliteter, både på vår- og høsttrekk.

Funn siste 10 år: 2016, 2015, 2013 (3), 2009, 2009 (2) og 2007 (3).

Alle funn: 1 ind. (hvit fase) på flere lokaliteter mellom Rinnleiret, Lev. og Klingsundet, Ste. 4.4-4.5* (*TRe mfl.). 1 ind. (hvit fase) på flere lokaliteter mellom Alnesfjæra, Lev. og Lundleiret, Ste. 3.-17.10* (*TRe mfl.).

Hvitkinngås (*Branta leucopsis*)

Utenom mange funn fra

Trondheimsfjorden, i perioden 19.3-23.5 og 31.8-17.10, var det kun et funn fra kysten (grunnet dårlig observatørdekning), og to uvanlige innlandsfunn fra Lierne.

Første vårfunn: 1 ind. Fløankaia, Fløan, Stj. 19.3 (KOS). **Maks. antall:** 12 ind. Hotterrelvosen, Fiborgtangen, Lev. 9.4 (TRe). 13 ind. Falstadbukta, Lev. 17.4 (EBa, ASt). **Kystfunn:** 20 ind. Buroya, Horta, Lk. 11.5 (TRe). **Innlandsfunn:** 1 ind. rastende Setervika, Kvesjøen, Li. 11.5 (JEØ, RTK). 1 ind. ptN, sammen med 58 kortnebbgjess, Sundsetern, Rengen, Li. 13.5 (MMY, TRe, BCM).

Ringgås (*Branta bernicla*)

Alle funn: 1 ind. overflygende Sotrøa, Tautra, Fr. 5.5 (RPe). 1 ind. rastende Vingebukta, Vinge-Velvang, Stj. 13.5 (Odd Inge Berg via RBo). 2 ind. Tautra, Fr. 3.6 (Steffen Adler). 1 ind. rastende (ua. hrota) Tronesbukta, V. 13.9 (*ANa mfl.). 11 ind. overflygende Dalum, Vinne, V. 30.9 (Liv Åse Andersen Hellum).

Mandarinand (*Aix galericulata*) C/E

Minst seks ind. er rapportert i 2017. Flere av funnene antas å være av de samme fuglene og som er sett over flere år. Mandarinand er blitt sett årlig med mellom 1-6 ind. siden 2004.

Alle funn: 3 M Hammervatnet, Lev. 8.-17.4* (HSø, TRe, KKr, MHe mfl.). 1 M Lorentsenfjæra, Mosvik, In. 14.-27.4* (*ALo, Harald Dahlby, Svein Melum). 1 M Lyngås-Lyngård FF nord, Leksdalsvatnet, V. 15.-16.4 (IJI, DGL mfl.). 2 ind. Namsskogan Familiepark, Trones, Nsk. 15.5* (Kjell Fjellsol). 1 M Åtlosanden, Fr. 8.-16.9 (TRe, EBa, BST). 1 M Mosvik, In. 14.-15.10* (ALo).

Snadderand (*Anas strepera*)

I 2017 ble 13 snadderender rapportert, fordelt på 9 M - 4 F, i perioden 11.4-17.7. Antall pr. år de siste 10 år har vært mellom 14-35 ind.

Alle funn: 1 par sone 1 Lyngås-Lyngård FF, Leksdalsvatnet, V. 11.-29.4 (ANa, RJo mfl.). 1 F Alnesfjæra, Lev.19.4 (TKo). 2 M Rinnleiret, Lev.19.4-7.5 (TRe, OMS, GSæ mfl.). 1 par Lømsen, Ste. 20.4

(TRe). 1 par Ørin, V. 21.4-11.5 (ANa mfl.). 1 M Almovatnet, Stj. 22.-23.4 (VKS, TRØ mfl.). 1 M Måsdammen, Tautra, Fr. 3.-4.5 (WWa, TRe, RPe). 2 M Halsøen, Stj. 22.6-17.7 (RTK, IBK, KKr mfl.).

Amerikakrikkand (*Anas carolinensis*)

Funn nr. 20 i fylket. Første funn var i 1990. Fra de siste 10 år er arten registrert i 2016, 2014 (4), 2013, 2012 (2), 2011, 2010. **Alle funn:** 1 M Lyngås-Lysgård FF, Leksdalsvatnet, V. 28.4* (*IJI, TRe, HSø).

Rødfotand (*Anas rubripes*) NSKF

Nord-Trøndelags 2. funn av rødfotand, det første ble gjort i Klingsundet i 2006. T.o.m. 2015 er det gjort kun tre funn i Norge, det første i Rogaland 1995, Nord-Trøndelag (Klingsundet) i 2006 og Sør-Trøndelag (Gaulosen) 2013. Alle tidligere funn av arten er revurdert av NSKF, og de aller fleste ble underkjent etter ny vurdering, hovedsakelig pga utilstrekkelig dokumentasjon eller hybridisering med stokkand. Det som tidligere ble regnet som Norges første funn, fra Hofstadøra, Stj. i april 1981, ble vurdert å være for utilstrekkelig beskrevet, og derfor underkjent. Arten hekker i Nord-Amerika.

Alle funn: 1 M Ørin - Eidsbotn - Rinnleiret, V./Lev. 16.4-9.5* (*DGL, KKr m.fl.).

Stjertand (*Anas acuta*)

Vårtrekk (mars-mai): 32 ind. på 11 lokaliteter. **Høsttrekk (august - november):** 22 ind. på 9 lokaliteter. **Vinterfunn: Januar - februar:** 2 F-f. Holmbukta og Falstadbukta, Lev.29.1-23.2 (TRe). 1 F Halsøen, Stj. 11.2 (PSh). 1 F-f. Kåra, Ørin, V. 20.2 (TRe). **Desember:** 2 F-f. Holsandbukta, Skogn, Lev. 5.12 (TRe). 1 F Halsøen, Stj. 17.12 (DOB). 1 F Almovatnet, Stj. 21.12 (TRØ).

Knekkand (*Anas querquedula*)

8 ind. rapportert i 2017, i perioden 3.5-25.6. Antall pr. år siste 10 år har vært mellom 6-46 ind.

Alle funn: 1 par Notenget, Stj. 3.-7.5 (KOS, KTL, JIS mfl.). 2 i par sone 1 Lyngås-Lysgård FF, Leksdalsvatnet, V. 3.-4.5 (IJI mfl.). 1 par Hojemstjønna, Finne, Lev. 6.5 (TRe). 1 M Storleiret, Fr. 21.-27.5 (RPe mfl.). 1 M Halsøen, Stj. 9.-25.6 (TRØ mfl.).

Skjeand (*Anas chrypeata*)

42 ind. ble rapportert i 2017, de fleste på de tradisjonelle lokalitetene ved og nær Trondheimsfjorden, og to uvanlige funn i

Denne rødfotanda fra Rinnleiret var en av de absolutt sjeldneste artene som ble registrert i Nord-Trøndelag i 2017. Fuglen oppholdt seg i området i mange uker og ble godt dokumentert med bilder. Dette er helt avgjørende for å utelukke hybrider. For sikker id er det særlig verd å merke seg hvit vingunderside, ensfarget mørk stjert og blått vingspeil uten hvite kanter. Dette bildet ble tatt 19.april. Foto: Terje Kolaas.

indre deler av fylket, hhv. fra Storlunet, V. og Ulen, Li. Et uvanlig vinterfunn ble gjort i Levangersundet i desember.

Funn fra Tautra, Fr.: Opp til 3 par Måsdammen 1.5-21.6 (GSt, Roar Ottesen m.fl.) og maks 5 M Sjødammen 13.6 (RPe). 10 ind. Måsdammen 3.8 var trolig et kull (GSt). **Nevneverdige funn:** 1 par Ulen, Lierne 13.5 (MMY, TRe, BCM). 3 M + 2 F Storlunet, Vera, V.14.5 (TSø, TMy, KKr). 1 M Levangersundet, Lev. 13.-31.12 (RTK, TRe). **Øvrige funn i perioden 20.4-4.10: lokalitet (antall):** Gjorvdammen, Gjovr, In. (3). Lundsøset NR, Leksdalsvatnet, V. (2). sone 1 Lyngås-Lysgård FF, Leksdalsvatnet, V. (5). Rinnleiret, Lev. (3). Ørin NR, Verdal (1). Vellamelen, Ste. (3). Halsøen, Stj. (3). Hotterelvosen, Fibortangen, Lev. (2). Eidesøra, Eidsbotn FF, Lev. (1). Bakketun, Ytterneset, Håa, Nesset, Lev. (1).

Bergand (*Aythya marila*)

I indre deler av fylket ble vårrastende fugler rapportert fra Ulen, Li. og Gjersvika, R. i tillegg til funn i hekketida (juni) i Namsskogan og Røyrvik.

Vinterfunn: Januar-februar (25 ind.): Levangerbukta, Lev. (1), Hammervatnet, Lev. (11), Halsøen, Stj. (5), Ørin, V. (1), Lønnem, Børgin, Ste. (4), Steinkjerelva, Ste. (1) og Falstadbukta, Lev. (2).

Desember (12 ind.): Halsøen, Stj. (3), Elveutløpet, Hellstranda, Stj. (6),

Hammervatnet, Lev. (2) og Langneset, Lev. (1). **Funn i hekkeområder:** 2 i par Spunstjønna, Nsk. 7.6 (TRØ). 10 i par Bjørkvatnet, Steinfjellet, R. 9.-13.6 (JHa, OKA mfl.). 2 i par Røyrvik, R. 10.6 (OKA, JHa). 1 ind. Litjbotnet, Huddingselva, R. 26.6 (KTL, Oddvar Moa). **Største antall:** 16 ind. Kråkneset, Vellamelen, Ste. 5.-7.11 (AVa).

Ærfugl, underarten borealis

(*Somateria mollissima borealis*)

Denne underarten av ærfugl er utbredt i arktiske områder, bl.a. Svalbard. Hannen skiller fra "vår" ærfugl på gulere nebb og små "seil" på ryggen. Første funn i Nord-Trøndelag ble gjort på Tautra i april 2015, og fuglen fra Hellstranda er trolig samme fugl.

Alle funn: 1 M Hellstranda, Stj. 18.3 (TRØ, RBo).

Praktærfugl (*Somateria spectabilis*)

Alle funn regnes som gjengangere fra tidligere år.

Alle funn: 1 ad. M Børgin, In. 4.1-7.3 (*TRe, ALo mfl.). 1 F Vingevang, Stj. 7.-12.4 (TRØ, JHa, RBo, BNy mfl.). 1 ad. M Ramberg, Vadaneset, Vr. 15.-16.4 (JHa, OKA). 1 F Vellamelen FF (Moldelvosen), Vellamelen, Ste. 4.-16.6 (*AVa mfl.). 1 ad. M Børgin, In. 4.10-21.12 (TRe mfl.).

Den største kjendisfuglen i Nord-Trøndelag må være denne gamle praktærfugl-hannen som hver vinter tilbringer det meste av tida i Børgin, Inderøy. Dette bildet ble tatt 23. november og praktdrakten var da ennå ikke helt på plass.

Foto: Arnold Lysfjord.

Havelle (*Clangula hyemalis*)

Funn i hekkeområder: Røyrvik (2 lok.) og Meråker (1 lok.). **Største antall rastende:** 510 ind. Vinge-Velvang, Stj. 13.4 (TRØ).

Svartand (*Melanitta nigra*)

Hekkefunn: Røyrvik (1 lok.) og Verdal (1 lok.). **Største antall: Kyst/fjord:** 68 ind. Kalvøya, Ste. 18.5 (SMo). 65 ind. Lundleiret, Ste. 18.5 (SMo, EMo). 121 ind. Tynesfjæra FF (norddel), Lev. 27.5 (TRe). 70 ind. Kalvøya, Ste. 3.6 (SMo). 169 ind. sjøområdet Stjørdal havn - Langøra, Stj. 28.10 (DOB). 92 ind. Svaet nord molo, Tautra, Fr. 3.11 (ASt, EBa). 97 ind. Ørin, V. 26.11 (TBo, DOB). 80 ind. fjære nord Ørin NR, V. 27.12 (HSø). **Innland:** 24 ind. (19 F + 5 M) Ulen, Li. 2.6 (MVe, LAL). 22 ind. (8 M + 14 F) sone 2 - Tjelderengen, Leksdalsvatnet, V. 11.6 (BAS).

Sjøorre (*Melanitta fusca*)

Største antall: 137 ind. Vingebukta, Vinge-Velvang, Stj. 9.4 (IJØ). 443 ind. Tautersvaet, Tautra, Fr. 14.10 (TBo). **Innlandsfunn:** 7 ind. (3 M + 4 F) overflygende Nyborg, Kingen, Li. 24.5 (JEØ, RTK, IBK). 1 par Strifjellområdet, Strifjellet, Li. 28.6 (KHa).

Knoppsjøorre, underarten *stejnegeri*

(*Melanitta deglandi stejnegeri*) NSKF Andre året med knoppsjøorre i Nord-Trøndelag. Første funn av arten ble gjort

i 2016, på Tautra, og fuglen fra Vinge-Velvang regnes som samme fugl. Hekker i Øst-Sibir, og er sett flere ganger i Norge siden 2011.

Alle funn: 1 ad. M Vinge-Velvang, Stj. 2.-10.4* (*BNy mfl.).

Lappfiskand (*Mergellus albellus*)

I Vikna ble 6 M og 7 F funnet i april, og 1 varslende F i juni. Nærmere detaljer om lokalitetene presenteres ikke her.

Øvrige funn omfatter ca 11 ind: 1 M Hammervatnet NR, Lev. 3.-7.4 (TRe mfl.). 3 ind. Lømsen, Ste. 15.4-14.5 (*AVa mfl.). 1 F Hammervatnet NR (sørdel), Lev. 28.4-16.5 (TRe, JEØ, RTK, IBK). 1 F sone 1 Lyngås-Lyngård FF, Leksdalsvatnet, V. 30.4 (AIn, IJI mfl.). 1 M sone 1 Lyngås-Lyngård FF, Leksdalsvatnet, V. 12.5 (DGL, RTK, IBK mfl.). 1 M Vesterdyen, Binde, Ste. 10.6 (KKr). 2 F-f. Lømsen, Ste. 11.9-15.10 (ALy, AVa). 1 F-f. Tørret, Vellamelen, Ste. 9.10 (AVa).

Vaktel (*Coturnix coturnix*)

7 syngende ind. i 2017. Antall pr. år de siste 10 år har vært mellom 1-19 ind.

Alle funn: 1 ind. Kvithammer, Stj. 20.5-4.6 (TRØ mfl.). 1 ind. Flømarka, Fløan, Skatval, Stj. 29.5 (*RBo, Kjell Stokke). 1 ind. Engmo, Heistad, Ste. 20.6-20.7* (Inge Strand via MMy). 1 ind. Mære østre, Stj. 29.6-27.7* (*OMæ mfl.). 1 ind. Landstadvegen, Volhaugen, V. 8.7 (TSø). 1 ind. Allmanmoen, G. 18.7 (Hans-Åge

Skjenken). 1 ind. Leknesbekken, Lk. 14.-20.8 (HLi).

Smålom (*Gavia stellata*)

Påviste hekkinger er rapportert fra Stjørdal, Meråker, Levanger, Verdal og Røyrvik med en hver.

Større ansamlinger: 48 ind. Vinge-Velvang, Stj. 2.4 (TBo). 80 ind. Tautersvaet, Tautra, Fr. 14.10 (TBo).

Storlom (*Gavia arctica*)

Påviste hekkefunn er kun rapportert fra Høylandet med ett funn.

Vinterfunn: 1 ind. Vingebukta, Vinge-Velvang, Stj. 12.2 (OMæ). 2 ind. Aune, Steinvik, Stj. 26.2 (KOS). 1 ind. Røkke, Stj. 12.12 (BNy).

Islom (*Gavia immer*)

Det var forholdsvis mange observasjoner av islom inne i fjorden dette året, mens ytterkysten som vanlig har de høyeste antallene. Et uvanlig sommerfunn i juni fra Ørin er også nevneverdig.

Alle funn: 4 ind. Åtlosanden - Holmgrunnen, Fr. 6.1-3.5 (TRe, MHe, ØHe mfl.). 1 ind. Håabukta, Håa, Nesset, Lev. 10.-12.1 (TKo, Kent Olav Aleksandersen). 1 ind. Tautra, Fr. 29.1-11.2 (TBo, TRe mfl.). 1 ind. Sandgrunnen, Viktil, Fr. 5.-17.2 (RPe, TRe mfl.). 1 3K+ Sjøområdet utenfor Kristivika, Lev. 8.2 (TRe). 2 ad. Leknessjøen, Lk. 25.3-16.4 (HLi). 1 ind. Vannsvikskjæret, Ytterøy, Lev. 29.3 (ANa). 11 ind. Jørnfløsa, Lk. 31.3-7.4 (HLi). 1 2K Nordhamna, Svaet DLF, Tautra, Fr. 25.5 (TRe). 1 ad. fjorden utenfor moloen, Ørin, V. 18.6 (TSø). 1 2K Svaet nord molo, Tautra, Fr. 13.-17.9 (GSt, Håkon Sørheim mfl.). 2 ind. Åtlosanden, Fr. 18.10-15.12 (TRe, ALy, RTK, OKA mfl.). 1 ind. Vingebukta, Vinge-Velvang, Stj. 25.10 (*BNy, TRØ, KOS). 1 ind. Åsenfjorden, Skatval, Stj. 10.12 (VKS). 2 ind. Leknessjøen, Lk. 25.-31.12 (HLi).

Gulneblom (*Gavia adamsii*)

Det var funn fra unormalt mange lokaliteter inne i Trondheimsfjorden dette året, mens det var forholdsvis få funn fra ytterkysten.

Alle funn: 1 ind. Åtlosanden - Holmgrunnen, Fr. 21.1-9.4 (TRe, RTK, OKA, RPe mfl.). 1 ind. Ringstoa, Ytterøy, Lev. 24.1 (ANa). 1 ind. Vikaholmen - Høsholmen, In. 25.1 (ANa). 1 ind. Ytternesset, Håa, Lev. 26.1 (TKo). 1 ind. Sandgrunnen, Viktil, Fr. 5.2 (RPe). 1 ind. Tautra, Fr. 5.2-22.4 (RPe mfl.). 1 ind. Åsenfjorden, Skatval, Stj. 12.2 (*VKS, BNy, JIS, JKo, TRØ). 1 ind. Olderøra, Vinge-Velvang, Stj. 22.2 (PIV

mfl.). 1 2K Alnes FF (sørdel), Alnesfjæra, Lev. 11.3-1.4 (*OMS, *TRe mfl.). 3 ind. (1 ad. + 2 2K) Leknessjøen, Lk. 25.3-9.4 (HLi). 2 ind. Jørnflesa, Leknesøyen, Lk. 31.3 (HLi). 2 ind. (1 1K + 1 ind.) Tautra, Fr. 19.-22.10 (TBo, GHa). 1 ind. Bukta utenfor Straumen og Sundsand, Hundstangen, In. 26.-29.11 (DOB, TBo, ALo). 1 ind. Holmgrunnen, Åsholmen, Fr. 15.12 (TRe). 2 ind. Leknesvika, Lk. 31.12 (HLi).

Dvergdykker (*Tachybaptus ruficollis*)

Det er rapportert 6 ind. i perioden januar-april og 8 ind. i perioden august-desember. Årsforekomsten karakteriseres som normal. Ett par drev med kurtise og hekkeadferd på Hammervatnet over to uker i april, men de forsvant etter det.

Alle funn: 2 ind. Levangersundet - Levangerbukta, Lev. 2.1-2.4 (TRe mfl.). 1 ind. Reinsvatnet, Ste. 2.4 (EMo). 2 ind. Hammervatnet NR (sørdel), Lev. 2.-17.4 (TRe, KKr mfl.). 1 ind. Lyngås-Lyngård FF sør, Leksdalsvatnet, V. 25.4 (ØLA, AKJ, *TRe, HSø). 1 ind. Halsøen, Stj. 13.-14.8 (TBo, TRØ, PIV). 2 ind. Hammervatnet NR (sørdel), Lev. 7.9-3.11 (ALy, KHa mfl.). 1 ind. Fiborgtangen utenfor moloen, Lev. 13.10 (TRe). 1 ind. Levangersundet - Levangerbukta, Lev. 3.11-31.12 (TRe, TKo, RTK, ØHe mfl.). 2 ind. Halsøen, Stj. 19.11-10.12 (KOS, TRØ mfl.). 1 ind. Rolshamn - Sundsøya, Børgin, In. 24.11-21.12 (EBa, ASt, ALo).

Toppsykker (*Podiceps cristatus*)

Det ble observert 34 ind. i januar-juni og 35 ind. i juli-desember. Dette er en forekomst på linje med de foregående årene.

Alle funn: 3 ind. Børgin, In. 2.1-5.3 (ALo mfl.). 27 ind. Tautra - Nordfjæra, Fr. 6.1-5.5 (TRe mfl.). 2 ind. Storleiret, Fr. 16.3 (HLL, Peter Johan Schei). 1 ind. Langstein, Stj. 4.4 (Bente og John Elveland). 1 ad. Klingsundet, Ste. 12.6 (Fredrik Staven). 31 ind. Tautra - Nordfjæra, Fr. 18.7-12.12 (TRe, ØRS mfl.). 1 ind. Alnes FF (norddel), Alnesfjæra, Lev.21.10 (TRe). 1 ind. Storleiret, Fr. 28.10 (RPe). 1 ind. Gjørsv, Børgin, In. 28.10 (SMo, Arne Skjelvan). 1 1K Fløankaia, Skatval, Stj. 14.11 (TRØ).

Gråstrupedykker (*Podiceps grisegena*)

Innlandsfunn: 1 ind. Lømsen, Ste. 12.5 (OKA). 1 ind. Ausa - Tjelderengen, Leksdalsvatnet, V. 18.5-9.7 (TRe mfl.). 1 ind. Lømsen, Ste. 2.-16.7 (AVa, TRe, Arne Engås, Anni Breivik). 1 ind. Lenglingen, Li. 19.8 (Jon Sverre Finsaas). **Sommerfunn:** 1 ind. Svaet sør, Tautra, Fr. 14.7 (Geir Otto Holmås). 1 ind. Gjørsv, Børgin, In. 5.8 (SMo). 1 ind.

Hver vinter gjennom mange år er et mindre antall dvergdykkere observert i Nord-Trøndelag. Etter at isen legger seg er det gjerne grunne beskyttede bukter i sjøen eller brakkevannskoloriteter som blir foretrukket. Fuglen på bildet er fotografert på Hammervatnet, Levanger 2. oktober. Foto: Arnold Lysfjord.

Fløsjøen, Skatval, Stj. 19.-20.8 (Kjell Isaksen, Per Ole Syvertsen, KTL mfl.).

Hornedykker (*Podiceps auritus*)

Funn i hekkeområder: I perioden april-medio juli ble ca. 304 voksne ind. registrert på 52

lokaliteter/superlokaliteter i 14 kommuner. Dette er innenfor variasjonsbredden i antallene siste ti år.

Kommunevis fordeling

(individer/lokaliteter): Leksvik (4/1), Stjørdal (21/5), Meråker (2/1), Frosta (17/4), Levanger (48/10), Verdal (70/3), Inderøy (6/2), Steinkjer (86/11), Verran (3/1), Namdalseid (6/2), Snåsa (8/4), Høylandet (23/3), Nærøy (2/1), Lierne (8/4). Dette omfatter maksimumstall på hver lokalitet, og noen fugler tidlig i perioden kan dreie seg om trekkende fugler. I hekkefunn er ungfugler ikke regnet med. **I forhold til tidligere år er følgende ny hekkelokalitet:** 1 par rugende Koltjøna, Leksdal statsallmenning, Stj. 5.-17.6 (EEi, PIV).

Større ansamlinger

(maksimumsantall): 25 ind. Lyngås-Lyngård FF nord, Leksdalsvatnet, V. 28.4 (TRe). 37 ind. Lømsen, Ste. 8.5 (TBo). 37 ind. Lømsen, Ste. 18.8 (AVa). 101 ind. Tautersvaet, Tautra, Fr. 14.10 (TBo).

Havhest (*Fulmarus glacialis*)

Hekkeindikasjoner: 14 ind. Sklinna, Lk. 1.6-12.7 (Svein-Håkon Lorentsen, IHa).

Havsvale (*Hydrobates pelagicus*)

I likhet med de 9 foregående høstene ble det gjort fangstforsøk på Sklinna. Dette resulterte i 36 nymærkinger og 36 kontrollerte individer som er merket foregående år. I tillegg kom ett funn av et dødt ind. fra Verran på førjulsvinteren som også var førstefunn i kommunen.

Alle funn: 36 ind. rm. + 36 ind. kontrollert Heimøya, Sklinna, Lk. 21.-27.9 (RTK, JHa, IBK, OKA, TMy, TRe). 1 ind. død Midtre Vada, Vr. 23.12 (JHa, OKA).

Stormsvale (*Oceanodroma leucorhoa*)

Årets funn av to spillende individer på Sklinna er det første funnet i fylket siden 2013. Det er også det første funnet på Sklinna siden 2008 da 1 ind. ble ringmerket her.

Alle funn: 2 ind. spillende Heimøya, Sklinna, Lk. 19.9 (RTK, IBK).

Havsule (*Morus bassanus*)

Større antall: 200 ind. Sklinna, Lk. 16.-20.9 (RTK, TRe, OKA, TMy, JHa, IBK).

Mellomskarv (*Phalacrocorax carbo sinensis*)

Det ble observert 25 ind. av mellomskarv dette året, og er samtidig den beste forekomsten siden førstefunnet som ble gjort så sent som i 2009.

Alle funn: 1 ind. Svaet nord molo, Tautra, Fr. 21.1 (TSø). 2 ind. Gamle Hellbrua, Hell, Stj. 22.1 (PIV). 1 ind. Lågsand, Ytterøy, Lev. 25.1 (ANa). 2 ind. Åsholmen, Fr. 5.-17.2 (RPe, TRe). 1 ind.

Vinge-Velvang, Stj. 12.-25.2 (JKo, KOS, BFu mfl.). 1 ind. øvre Brekkelva, Vassbygda, Stj. 4.3 (EEI). 1 ind. Storleiret, Fr. 1.4 (RPe). 1 ind. Hammervatnet NR (sørdel), Lev. 8.-10.4 (KKr). 1 ind. Liavatnet, Fr. 12.4 (TRe). 1 ind. Lorentsenfjæra, Mosvik, In. 16.8 (ALo). 1 1K Littleleiret, Storleiret, Fr. 20.8 (RPe). 2 ind. Halsøen, Stj. 25.8-27.9 (PIV, OMæ mfl.). 1 ind. Ørin sør for Verdalselva, Ørin, V. 27.8 (IJI). 2 ind. Hammervatnet, Lev. 28.8-29.10 (Odd Rygh, TRe). 1 ind. Fossemvatnet, Ste. 3.10 (ANa). 1 1K Svæet, Tautra, Fr. 15.10 (AWi). 1 1K Brevikbukta, Mosvik, In. 29.10-17.11 (ALo). 1 ind. Vinge-Velvang, Stj. 23.11 (Kjell Stokke, HLL, Kirsti Kvittingen, Svein Gjelle, Kristian S. Bjerve). 2 1K Halsøen, Stj. 25.11-3.12 (TRØ, PIV, OMæ, Jostein Bidtnes). 1 ind. Steinvikholmen, Stj. 30.11 (TRØ).

Egretthege (*Egretta alba*)

I likhet med fjoråret er 3 ind. vurdert i årets funnmasse og året tangerer dermed fjoråret som best i fylket. Funnene utgjør nr. 16-18 i fylket. Tidligere funnår: 1988, 1990, 1995, 1997, 2007 (2), 2010, 2011, 2013, 2014, 2015 (2) og 2016 (3).

Alle funn: 1 ind. Lundselvøset NR, Leksdalsvatnet, V. 9.-10.4 (*HSø mfl.). 1 ind. Måsdammen, Tautra NR, Fr. 19.-20.4 (*Kjersti Brustad, RPe) og Langåsdammen, Lev. 22.-27.4 (*BAS mfl.). 1 ind. Lyngås - Lyngård FF, Leksdalsvatnet, V. 6.6 (*ØRS mfl.) og Eidesøra, Lev. 10.-11.6 (*TRe, TKo mfl.).

Gråhege (*Ardea cinerea*)

Hekkefunn i innlandet: 1 ad. besøker bebodd reir Storbergvika, Rengen, Li. 1.7 (MMY, TRe). 2 pull. Langholmen, Rengen, Li. 1.7 (MMY, TRe).

Vepsevåk (*Pernis apivorus*)

Det ble gjort ett funn, og ikke overraskende kom det fra Lierne. Fuglen var høyst trolig på vårtrekk. Foregående fem år ble følgende antall ind. registrert: 2016 (1), 2015 (0), 2014 (1), 2013 (2), 2012 (1).

Alle funn: 1 ind. Linnes, Rengen, Li. 24.5 (RTK, JEØ, IBK).

Sivhauk (*Circus aeruginosus*)

Det er utfordrende å vurdere antall av sivhauk, da de kan skifte innsjøer gjennom sommeren. Det vurderes likevel 8 ind. dette året, og det er samtidig en tangering av rekordforekomst i ett kalenderår i fylket. Observasjonene fra Leksdalsvatnet og Lømsen i mai, vurderes som andre individer enn de som ble sett på disse lokalitetene senere på sommeren. Foregående fem år ble

følgende antall ind. antatt: 2016 (8), 2015 (3), 2014 (0), 2013 (3), 2012 (6).

Alle funn: 1 F Leksdalsvatnet, V. 2.-9.5 (*TSø, DGL, Sonja Sæther). 1 F Lømsen SV, Ste. 11.5 (JEØ, RTK). 1 F Lyngås - Lyngård FF og Tjelderengen NR, Leksdalsvatnet, V. 1.6-9.7 (TSø, WWa, Kjell Stokke, Elisabeth Bråthen mfl.). 1 F Lømsen, Ste. 10.6-9.8 (AVa, OMS mfl.). 1 F Hammervatnet NR, Lev. 5.7-11.9 (*TRe mfl.). 1 ind. Stiklestad, V. 7.-20.7 (TRe, AKJ, RJo, AIn). 1 2K+ M Ørin, V. 16.8 (IJI, DGL, JEØ). 1 F-f Ørin og Skånes, V. og Lev. 19.8-6.9 (AIn, IJI, ANa, TRe mfl.).

Myrhauk (*Circus cyaneus*)

Det ble observert 12 ind., hvorav 11 ind. på vårtrekk og 1 ind. på høsttrekk.

Foregående fem år ble følgende antall ind. observert (eksl. ungfugler fra hekkefunn): 2016 (9), 2015 (6), 2014 (4), 2013 (12), 2012 (10).

Alle funn: 1 ad. M Auran og Vinge-Velvang, Stj. 15.4 (TRØ, BNy). 1 ad. M Kolbergmoen, Kolberg, Lev. 24.4 (OMS). 1 M Mebygda, Li. 4.5 (BCM). 1 ad. M Ulvilla, V. 4.5 (IJI). 1 F Venna, Stj. 7.5 (BNy). 1 F Seli - Tuset, Ste. og Verdald 8.5 (TRe, IBK, RTK). 1 ad. M Setervika, Kvesjøen, Li. 11.5 (JEØ, RTK). 1 F Vera, V.12.5 (AKJ, AIn, IJI, RJo). 1 F Fossbakk, Me. 25.5 (MVe). 1 F Høgfjellstøtta, V. 28.5 (IHa). 1 ad. F Namsskogan, Nsk. 29.5 (OMS). 1 M Munkebyvola, Heståsdalen, Lev. 24.9 (JEØ).

Ub. steppe-/myrhauk (*Circus macrourus/cyaneus*)

Det var ett funn av en ubestemt kjerrhauk, men sannsynligheten for at det var en myrhauk er nok stor.

Alle funn: 1 ind. ptN Vollan-Hollan, Skatval, Stj. 14.6 (RBo).

Musvåk (*Buteo buteo*)

Det er antatt 12 ind. i løpet av året, hvorav 3 ind. i vårtrekkperioden, 3 sommerfunn og 6 ind. i høsttrekkperioden. Forekomsten er den nest beste gjennom alle tider i fylket, bare slått av min. 20 ind. i 1997. Foregående fem år ble følgende antall ind. observert: 2016 (7), 2015 (3), 2014 (7), 2013 (4), 2012 (5), 2011 (7).

Alle funn: 1 ind. Austkil, Stj. 7.3* (JKo). 1 ind. pt Ø Alnesfjæra, Lev.11.3 (OMS, TRe). 1 ind. øvre Brekkelva, Vassbygda, Stj. 23.4* (OMæ). 1 ind. Lakkli, Lks. 2.6 (Geir Gaarder, Solfrid Helene Lien Langmo, Kristin Wangen). 1 ind. Fiskløysa, Fjellraudberget, Li. 3.6 (MVe, LAL). 1 ind. Julnesset, V. 1.7 (Torfinn Sellæg). 1 1K Mebygda, Li. 3.9 (BCM). 1

1K Løvmoen, Nsk. 7.9 (BNy). 1 ind. Tønsåsen, Lånke, Stj. 9.9 (TRØ). 1 1K Dyrstad, Dyrstadtjønnå, Ste. 11.9* (ALy). 1 1K Landfald, Raset, Vinne og Ness, V. 15.9-4.10* (*ANa mfl.). 1 ind. Vinge-Velvang, Stj. 9.10 (BNy, TRØ).

Fjellvåk (*Buteo lagopus*)

Vinterfunn: 1 2K Bjørga, Tronesbukta, V. 23.1 (JEØ). **Første vårfunn:** 1 par Hollan-Devla, Skatval, Stj. 7.4 (IJØ).

Fiskeørn (*Pandion haliaetus*)

Hekkefunn (lokaliteter pr.

kommune): Steinkjer (1), Lierne (3).

Øvrige funn i hekketida fra

potensielle hekkelokaliteter gjengis kun med antall lokaliteter pr. kommune: Meråker (1), Verdald (3), Snåsa (2), Lierne (2), Røyrvik (3). **Øvrige funn:** 1 ind. Leksdalsvatnet, V./Ste. 4.-5.5 (TSø, RJo, ANa mfl.). 1 ind. Lundselvøset NR, Leksdalsvatnet, V. 15.5 (TRe, IBK, RTK). 1 ind. Lømsen og Klingsundet, Ste. 20.-21.5 (ØLA, Thomas Aarskog). 1 ind. Støa, Ogdal, Ste. 21.5 (AVa). 1 ind. Buran og Tromsdalen, Lev. og Verdald 30.5 (JEØ, RTK, IBK). 1 ind. Leksdalsvatnet, V. 7.-8.6 (MVa, KKr mfl.). 1 ind. ptS Myramarka, Skatval, Stj. 10.6 (VKS). 1 ind. Stormyra, Na. 6.7 (Trond Korsgård). 1 ind. Bunesbukta, Leksdalsvatnet, V. 12.7 (ALo). 1 ad. pt SV Kopperå, Me. 22.8 (MVe). 1 ind. ptS Rambergsmyra, Sparbu, Ste. 30.8 (RTK). 1 ind. Vellamelen FF (Moldelvos), Ste. 3.9 (SMo). 1 ind. Gjevingsåsen, Stj. 9.10 (Stig Sund).

Tårnfalk (*Falco tinnunculus*)

Vinterfunn: 1 M Sund, In., Børgin, In. 21.1 (ALo). 1 ind. Gjevingsåsen, Stj. 3.12 (Stig Sund). **Første vårfunn:** 1 ind. Drag, Mellom-Vikna, Vi. 6.4 (RTK, TRe, OKA, IBK). **Hekkefunn:** Det ble påvist hekking på tilsammen 7 lokaliteter i Stjørdal (2), Leksvik (1), Verran (2), Snåsa (1) og Lierne (1).

Aftenfalk (*Falco vespertinus*) NSKF

Årets funn er det femte i fylket av denne østlige utbredte arten. Aftenfalken hekker fra områdene nord for Svartehavet og østover i Russland. Foregående funnår: 1990, 1996, 2000 og 2001.

Alle funn: 1 2K M Engstad, Skogn, Lev. 25.-30.5* (*TRe mfl.).

Dvergfalk (*Falco columbarius*)

Vinterfunn: 1 ind. Fløan, Skatval, Stj. 16.1 (KTL, JIS). 1 M Hegle grendehus, Heir, Lev. 25.2 (OKA, RTK). 1 ind. Stiklestad Planteskole, Stiklestad, V. 28.2 (TSø). 2 ind. Vikanbukta FF, Stj. 17.12 (TRØ). 1 ind. Steinvik, Stj. 26.12 (VKS).

Det blir rimeligvis ikke mange funn av lerkefalk i Nord-Trøndelag, men arten blir likevel betraktet som årviss. Denne ungfuglen ble funnet 23. september ved Leksdalsvatnet i Verdal. Foto: Inge Joar Indahl.

Lerkefalk (*Falco subbuteo*)

Det ble gjort ett funn fra høsttrekket og dermed ett av de dårligste årene siste ti år. Foregående fem år ble følgende antall ind. observert: 2016 (2), 2015 (4), 2014 (1), 2013 (6), 2012 (8).

Alle funn: 1 1K Lyngås-Lyngård FF, Leksdalsvatnet, V. 23.9 (*IJI, AIn, AKJ).

Jaktfalk (*Falco rusticolus*)

Funn utenom hekkeområdene: 1 ind. Sutterøya, Stj. 19.1 (TRØ) og trolig samme ind. Vingebukta, Vinge-Velvang, Stj. 29.1 (BNy). 1 ind. Mære, Skatval, Stj. 11.3 (EEI). 1 1K F Heimøya, Sklinna, Lk. 18.9 (RTK). 1 ind. Leksdalsvatnet, V, 16.11 (TSØ).

Vandrefalk (*Falco peregrinus*)

Vinterfunn: 1 ad. Ørin sør for Verdalselva, V. 1.1-7.2 (IJI, DGL). 1 ad. Alnesfjæra, Lev.13.1-15.2 (TRe). 1 ad. Halsøenfjæra, Stj. 22.1 (PIV). 1 ind. Steinvikholmen og Vinge-Velvang, Stj. 12.-23.2 (TRØ, JIS, VKS, RBo, OMæ, KTL mfl.). 1 1K Tautra bru, Tautra, Fr. 15.12 (Kjersti Brustad).

Vannrikse (*Rallus aquaticus*)

Det ble nok et dårlig år med få observasjoner som ga en total på kun 4 ind. To av fire funn var fra hekketida og på lokaliteter arten er registrert flere ganger tidligere i hekketida. To funn var fra høsttrekket. Foregående fem år ble følgende antall ind. observert: 2016 (4), 2015 (4), 2014 (11), 2013 (10), 2012 (4).

Alle funn: 1 sy. Lømsen, Ste. 23.5-2.7 (SMo, EMo, Arne Skjelvan mfl.). 1 ind. hørt ved fugletårnet, Lyngås-Lyngård FF, Leksdalsvatnet, V. 2.-4.6 (*SAB, IJI, TSØ). 1 ind. hørt Hammervatnet NR (sørdel), Lev. 13.10 (TRe). 1 ind. tatt av katt og døde senere i fangenskap Ydsedalen, Verdalsøra, V. 28.-29.11* (via TSØ).

Myrrikse (*Porzana porzana*)

Hele 4 syngende myrrikser ble observert, og er ny rekord på ett år i fylket. Foregående fem år ble følgende antall ind. registrert: 2016 (0), 2015 (1), 2014 (3), 2013 (3), 2012 (0).

Alle funn: 1 sy. Lyngås-Lyngård FF, Leksdalsvatnet, V. 17.5-2.6 (*Audun Eriksen mfl.). 1 sy. Bergshølen, Stj. 24.-30.5 (*PIV mfl.). 2 sy. Lømsen, Ste. 27.5-20.7 (*AVa, *ØHe, *MHe mfl.).

Åkerrikse (*Crex crex*)

Det ble registrert 3 ind., hvorav to syngende fugler samt et meget sjeldent høsttrekkfunn. Dette innebærer at året ble det beste siden 2013 som hadde hele 7 voksne individer. Foregående ti år ble følgende antall voksne ind. registrert: 2016 (1), 2015 (1), 2014 (1), 2013 (7), 2012 (1), 2011 (4), 2010 (3), 2009 (6), 2008 (0), 2007 (1).

Alle funn: 1 sy. Rønningen, Me. 1.-11.6* (JKo, MVe, JSv, KOS). 1 sy. Rindsem, V. 31.7 (RRi). 1 ind. Fjurruvollen, Stj. 25.9 (TRØ).

Sothøne (*Fulica atra*)

Antallet sothøner i Hammervatnet på våren og forsommeren var noe høyere enn fjoråret, og minst to par fikk fram minst 7 unger. I Lømsen ble det ikke påvist vellykket hekking dette året. I Leksdalsvatnet ble det også observert sothøner på våren, men ingen videre hekkeindikasjoner herfra. Det ble gjort ett vinterfunn av 1 ind. i Hammervatnet i januar før isen la seg for vinteren.

Hekkelokaliteter: Hammervatnet:

Opptil 11 ad. 27.3-13.8 (TRe, ALo m.fl.). Minst 7 pull/1K 5.6-13.8 (TRe m.fl.). Om høsten i perioden 22.8-18.11 ble makstall på 12 ind. registrert 22.8 (Kjell Stokke). **Funn fra andre potensielle hekkelokaliteter:** Opptil 3 ind. 13.4-23.7 Lømsen, Ste. (AVa, SMo mfl.). Om høsten i perioden 26.8-17.10 ble makstall på 5 ind. registrert 3.10 (SMo). Opptil 3 ad. Lyngås-Lyngård FF nord, Leksdalsvatnet, V. 1.5-3.6 (AWi, Venke Ivarrud mfl.). Om høsten i perioden 17.10-16.11 ble et makstall på 3 ind. observert 4.-9.11 (Jon Sverre Finsaas, TSØ). 1 ind. Almovatnet, Stj. 8.4-17.5 (*PIV mfl.). 1 ind. Nesvatnet, østbukta, Lev. 7.6-5.7 (TRe, OKA). **Vinterfunn:** 1 ind. Hammervatnet NR (sørdel), Lev. 2.1 (TRe).

Trane (*Grus grus*)

Vårtrekk: Første vårfunn: 1 ind. Langåsdammen, Lev. 27.3 (BAS). 1 ind. Heltuv, Jäddåren, Ste. 27.3 (AVa). **Større antall på høsttrekk (>100 ind.):** 144 ind. Gjørø, In. 30.8 (ALo). 101 ind. Haga, Raset, V. 21.9 (ALo). 190 ind. Klingsundet, Ste. 24.9 (AVa). 111 ind. Bjugan, Hegra, Stj. 24.9 (TRØ). 107 ind. ptS Ytteråsen, Stj. 25.9 (Jon Peter Stav). **Siste høstfunn:** 1 ind. Haga, Raset, V. 24.10 (IJI).

Tjeld (*Haematopus ostralegus*)

Vinterfunn: 148 ind. Rinnleiret - Ørin, Lev./V. 2.1-14.2 (SAB, SyB, SiB, TRe mfl.). 100 ind. Ørin, V. 1.-12.12 (ANa, TRe m.fl.). 3 ind. Levangersundet, Lev. 13.-31.12 (TRe, RTK).

Heilo (*Pluvialis apricaria*)

Første vårfunn: 4 ind. Valøya øst, Ytter-Vikna, Vi. 7.4 (TRe, IBK, OKA, RTK).

Tundralo (*Pluvialis squatarola*)

Vårfunn: 1 ind. Skagbukta, Tautra, Fr. 19.5 (RPe). 1 M Tunnsjørøravika, R. 25.5 (JEØ, RTK, IBK) som er første funn i kommunen. 1 par Ørin, V. 8.6 (TSØ).

Vipe (*Vanellus vanellus*)

Første vårfunn: 1 ind. pt. V Reinsvatnet, Ste. 28.2 (TRe). **Vinterfunn:** 1 ind. pt. Dalum, Vinne, V. 24.12 (Liv Åse Andersen Hellum).

Dverglo (*Charadrius dubius*)

Det var ett funn av to fugler på vårtrekket, mens det ble observert en ungfugl på høsttrekket. Vi må tilbake til 2012 for å finne et år med så mange individer. Foregående fem år ble følgende antall ind. observert: 2016 (1), 2015 (1), 2014 (1), 2013 (0), 2012 (3).

Alle funn: 2 ind. Hotterelvosen, Lev. 14.5* (WWa, Elisabeth Bråthen, Finn Gravem). 1 1K Sjødammen, Tautra NR, Fr. 27.8* (ØRS).

Sandlo (*Charadrius hiaticula*)

Første vårfunn: 2 ind. Falstadbukta FF, Lev.11.3 (TRe). 1 ind. Vinge-Velvang, Stj. 11.3 (OMæ, PSh, Jo Anders Auran).

Større ansamling: 160 ind. Lundleiret, Ste. 23.5 (ALo).

Boltit (*Charadrius morinellus*)

Det ble registrert 17 ind. på lavlandslokaliteter i forbindelse med vårtrekket. Det var også et sjeldent funn fra lavlandet medio juli og føres til høsttrekk. Fra hekkeområdene foreligger funn fra to lokaliteter i Meråker, to lokaliteter i Verdal og en lokalitet i Levanger. Boltit er aldri funnet i potensielt hekkeområde i Levanger kommune tidligere, men det er noe

usikkert om de tre litt dunkledde ungene var flygedyktige eller ikke.

Alle funn: Vårtrekk: 1 F Klinga, Klingsundet, Ste. 14.5 (SMo, EMo). 3 F Vang, vest, Reistad, Lev. 18.-20.5 (RTK, IBK, DGL, SAB, SiB, SyB mfl.). 1 par Mobekk, Buran, Lev. 18.5 (OMS, ANa, TRe). 4 ind. Moaneset, Stj. 18.-19.5 (RBo mfl.). 1 F Tunnsjø, Li. 24.5 (RTK, JEO, IBK). 2 ind. Notvollan/Myrvang, Bunes, Leksdalsvatnet, V. 31.5-2.6 (TSø, RJo, AKJ mfl.). 3 ind. Mebygda, Li. 1.6 (MVe, LAL). **Høsttrekk:** 2 ind. Sessilvollen, Vera, V.13.7 (ASø). Funn fra hekkeområdene: 1 hekking (1 M ved reir + 2 F), Finnkoisjøen nord, Me. 30.6 (MVe). 1 ind. Steinfjellet - Gierkeske, Me. 22.7 (MVe). 1 hekking (1 ad. M + 2 F + 3 pull.) Hårskallen, Lev. 29.7-6.8 (HSø, TSø, OMS, GSæ). 3 ind. Hardbakfjellet, Skjækerfjella, V. 8.8 (IHa). 2 ind. (1 1K + 1 ind.) Hærvola, V. 8.9 (BAS).

Småspove (*Numenius phaeopus*)

Første vårfunn: 1 ind. Trøite, Stj. 21.4 (EEi).

Storpspove (*Numenius arquata*)

Vinterfunn: 4 ind. Volleiret - Kvamsholman - Ørin, In./V. 8.1-23.2 (ALo, HSø, RTK, TRe). 3 ind. Volleiret, In. 30.12 (ALo).

Svarthalespove (*Limosa limosa*)

Totalforekomsten er antatt til å bestå av 13 ind., hvorav 10 ind. på vårtrekk og 3 ind. på høsttrekk. Forekomsten er noe

læber sammenlignet med de beste årene. Foregående ti år ble følgende antall individer observert: 2016 (12), 2015 (3), 2014 (30), 2013 (20), 2012 (12), 2011 (23), 2010 (17), 2009 (15), 2008 (11), 2007 (10).

Alle funn: Vårtrekk: 1 ind. (ua. *islandica*) fjære nord Ørin NR, V. 5.5 (ANa). Opptil 6 ind. (ua. *islandica*) Låtrabekkosken, Rinnleiret NR, Lev.11.-14.5 (*RBo mfl.). 1 ind. (ua. *islandica*) Vellamelen, Ste. 12.-14.5 (*AVa, OKA). 2 ind. Sjødammen, Tautra, Fr. 21.-23.5 (*GHa, RPe).

Høsttrekk: 1 1K Vellamelen, Ste. 27.-28.8 (*ALy, AVa, OKA). 1 ind. Storleiret, Fr. 10.9 (RPe). 1 1K Låtrabekkosken, Rinnleiret NR, Lev. 10.9-9.10 (*TRe, RTK, ANa, OMS).

Lappspove (*Limosa lapponica*)

Første vårfunn: 1 M Vingebukta, Vinge-Velvang, Stj. 16.4 (IJØ). Dette er den seneste førsteregistreringen i fylket i virksomhetsperioden til artsobservasjoner.no.

Steinvender (*Arenaria interpres*)

I Trondheimsfjorden var det to funn fra våren, mens hovedtyngden av observasjonene kom i august.

Alle funn fra Trondheimsfjorden: 1 ind. Strandeng-sandbanke, Langøra nord, Halsøen, Stj. 23.5 (MHe). 1 ind. Vellamelen, Ste. 3.6 (AVa). 1 1K Alnes FF (norddel), Lev. 9.8 (TRe). 2 ind. Tautramoloen, nord brua, Fr. 10.8 (RPe). 2 1K Halsøen, Stj. 24.-25.8 (TRØ, KOS, KTL mfl.). 6 ind. Kuora, Svaet DLF, Tautra, Fr. 27.8 (HLL).

Polarsnippe (*Calidris canutus*)

Vårfunn: 1 ind. Langøra nord, Halsøen, Stj. 14.5 (VKS). 1 ind. Storleiret, Fr. 16.5 (RPe). 16 ind. fjære sør Ørin NR, Verdal 17.5 (AWi). 1 ind. Falstadbukta FF, Lev.17.5 (TRe). 7 ind. Lundleiret, Ste. 18.5 (SMo, EMo). 4 ind. Lundleiret FF, Ste. 23.5 (ØLA, TRe, RTK, ALo). 6 ind. Storleiret, Fr. 2.6 (RPe).

Brushane (*Calidris pugnax*)

Første vårfunn: 1 F Sjødammen, Tautra NR, Fr. 5.5 (RPe). 1 M Eidsbotn, Lev. 5.5 (Odd Rygh). **Funn fra hekkeområdene:** Tilsammen 51 hanner, 24 hunner og 3 ind. (78 ind.) ble sett i hekkeområder og områder som vurderes å være nært hekkeområdet. Disse var fordelt på Meråker (18 M / 7 F), Verdal (1 M / 3 ind.), Lierne (23 M / 11 F) og Røyrvik (9 M / 6 F). Dette er noe lavere antall enn de foregående årene, men høyere antall de foregående årene skyldes et eget kartleggingsprosjekt på arten som nå er avsluttet.

Det er etter hvert mange år siden dverglo hekket regulært i Nord-Trøndelag. Også under trekketidene vår og høst har det vært få funn. Fuglen på bildet er fra Hotterelvosen i Levanger hvor to individer ble sett 14. mai. Foto: Victor Wahlberg.

Fjellmyrløper (*Calidris falcinellus*)

Det ble veldig sparsommelig med observasjoner i trekketidene, da kun 3 ind. ble sett på vårtrekk, mens høsten forløp uten funn. Fra hekkeområdene foreligger kun funn av totalt 3 ind. fra en lokalitet i Røyrvik. Av hensyn til hekkeplassene presenteres ikke detaljer rundt funnene. **Vårtrekk:** 1 ind. Vellamelen, Ste. 17.5 (AVa). 2 ind. Litjbotnet, Huddingselva, R. 10.6 (OKA, JHa).

Temmincksnipe (*Calidris temminckii*)

Første vårfunn: 1 ind. Vellamelen, Ste. 17.5 (AVa). Det var ingen sterkere hekkeindikasjoner dette året, verken fra fjordlokaliteter eller i fjellet.

Sandløper (*Calidris alba*)

Det ble gjort ett vårfunn, mens de øvrige observasjoner ble gjort i forbindelse med høsttrekket. Det var en god forekomst på høsttrekket, men vurdering av antall er vanskelig på to av lokalitetene.

Vårtrekk: 1 ind. Halsøen, Stj. 26.5 (*Hans Olsvik, TRØ, Jan Ove Bratset, RBo). **Høsttrekk:** 2 ad. Alnes FF (norddel), Lev. 25.7 (TRe). 1 ad. Storleiret, Fr. 9.8 (RPe). 1-7 ind sett samtidig Ørin, V. 14.8-9.9 (DGL, ALo m.fl.). 2 1K Skagbukta, Tautra NR, Fr. 28.8 (BST). 1 ind. Brynhildsvika, Vikanbukta FF, Stj. 9.9 (KOS). 2-7 ind. sett samtidig Sklinna, Lk. 18.-22.9 (RTK, TRe, TMy, JHa, IBK Kroglund, OKA). 1 ind. Nordhamna, Svaet DLF, Tautra, Fr. 19.9 (ASt, Tor Omnes).

Myrnsnipe (*Calidris alpina*)

Vinterfunn: 10 ind. Ørin, V. 9.1-23.2 (TRe, ØHe, ALo mfl.). 3 ind. fjære nord Ørin NR, V. 11.12 (TRe).

Hekkeindikasjoner: 2 ind.

avledningsmanøver Strifjellområdet, Li. 28.6 (KHa). 3 ind. Lødølsjøen, Me. 29.6 (MVe). 1 ind. varslende Finnkoisjøen nord, Me. 30.6 (MVe). **Større ansamling:** 104 1K Sjødammen, Tautra NR, Fr. 16.9 (BST).

Fjæreplytt (*Calidris maritima*)**Større ansamlinger**

(maksimumsantall): 62 ind. Lundleiret, Ste. 4.2 (JHa, OKA). 35 ind. Kåra, Ørin, V. 22.2 (HSø). 87 ind. Kalvøya, Ste. 28.2 (SMo). 46 ind. Vannsvikholmen, Ytterøy, Lev. 26.3 (ANa). min. 40 ind. Sklinnaflesin, Vi. 11.5 (TRe). min. 30 ind. Skipsflesin, Lk. 11.5 (TRe).

Hekkeindikasjoner: 1 ind. myr NV av Bjørkvatnet, Steinfjellet, R. 9.6 (OKA, JHa).

Dvergnsnipe (*Calidris minuta*)

Vårfunn: 1 ind. Sjødammen, Tautra, Fr.

19.5 (RPe). 1 ind. vestre basseng, Ørin, V. 8.6 (TRe).

Svømmesnipe (*Phalaropus lobatus*)

Vårtrekk: 1 ind. Sjødammen, Tautra NR, Fr. 23.5 (RPe, Nils Kristian Grønvik). 1 ind. Vinnan, Vinge-Velvang, Stj. 27.5 (OMæ). Opptil 14 ind. Litjbotnet, Huddingselva, R. 4.-17.6 (GSæ, OMS mfl.). 1 ind. Sjødammen, Tautra NR, Fr. 10.6 (TRe). 6 ind. Bjørkmo, Storfloen, R. 10.-13.6 (JHa, OKA mfl.).

Hekkeindikasjoner: 1 F Gåstjønnå, Lårråslia, Me. 11.6 (MVe). Opptil 2 ind. Litjbotnet, Huddingselva, R. 26.6-2.8 (KTL, Oddvar Moa m.fl.). **Høsttrekk:** 2 1K Sjødammen - Brakkvannsdammen, Tautra NR, Fr. 10.-13.8 (*TRe, MHe, BST).

Tereksnipe (*Xenus cinereus*) NSKF

Årets funn er kun det andre i fylket av denne østlige utbredte arten som hekker nærmest oss i det østlige Finland. Førstefunnet var 1 ind. Ørin, V. 13.6.2005 (*MVe m.fl.).

Alle funn: 1 ind. Lundleiret, Ste. 22.5* (EMo).

Skogsnipe (*Tringa ochropus*)

Ekstremt tidlige vårfunn: 1 ind. Vikaelva, Storleiret, Fr. 31.3 (TRe). 1 ind. Langåsdammen, Lev. 2.4 (BAS).

Sotsnipe (*Tringa erythropus*)

Med 10 ind. ble det et år på det jevne. Det var ett uvanlig vårfunn tidlig i mai, ett junifunn som kan være tidlig returtrekk, mens de øvrige var fra typisk trekketid om høsten. Foregående fem år ble følgende antall ind. observert: 2016 (7), 2015 (3), 2014 (9), 2013 (17), 2012 (10).

Alle funn: 1 ind. fjære nord Ørin NR, V. 1.5 (*ASt, *EBa, TRe, IJI, DGL). 1 ind. Storleiret, Fr. 2.6 (RPe). 1 1K fjære nord Ørin NR, V. 2.8 (TSø, *DGL). 1 ad. Leknesbekken, Leknessjøen, Lk. 11.-17.8 (HLi). 1 1K Tautra, Fr. 12.-18.8 (*MHe, RPe, ØHe mfl.). 2 ad. Sjødammen, Tautra, Fr. 17.8 (RPe). 2 ind. Sundet, Halsøen, Stj. 25.8 (VKS). 1 1K Ørin sør for Verdalselva, Ørin, V. 26.8-8.9 (ALy, RTK, TSø, EBa).

Gluttsnipe (*Tringa nebularia*)

Første vårfunn: 1 ind. Vingebukta, Stj. 30.4 (TRØ). 1 ind. Lømsen, Ste. 30.4 (AVa, OKA). 1 ind. Eidesøra, Eidsbotn, Lev. 30.4 (TRe). **Seint funn:** 1 ind. Halsøen, Stj. 1.10 (DOB).

Grønnstilk (*Tringa glareola*)

Første vårfunn: 1 ind. Lyngås-Lyngård FF nord, Leksdalsvatnet, V. 5.5 (ALo).

Rødstilk (*Tringa totanus*)

Vinterfunn: 4 ind. Tautra - Nordfjæra, Fr. 11.1-31.3 (GSt mfl.). **Seine funn:** 1 ind. Kuøra, Tautra, Fr. 1.11 (GSt). 1 ind. Ørin, V. 11.11 (TSø). **Større ansamlinger:** 103 ind. Hotterelvosen, Fiborgtangen, Lev. 15.5 (TRe). 168 ind. Kalvøya, Ste. 18.5 (SMo). 210 ind. Lundleiret FF, Ste. 23.5 (TRe, RTK, ALo). 124 ind. Frøsetvågen, Ste. 25.5 (SMo).

Kvartbekkasin (*Lymnocyrtus minimus*)

Årsforekomsten er antatt å dreie seg om 12 ind., hvilket er nær rekordforekomsten fra 2016 (13 ind.). Det var vinterfunn av 1 ind. i januar-mars og 1 ind. i desember fra to ulike lokaliteter. To funn ble gjort på vårtrekk, mens de øvrige funn er fra typisk trekketid på senhøsten.

Alle funn: 1 ind. skjermet lokalitet, Lev. 2.1-12.3* (*TRe, RTK, IBK). 1 ind. Vera kapell, Vera, V.20.4 (SMo). 2 ind. Notenget, Stj. 2.5 (JKo). 1 ind. Ingelsfossen, Ulendeltaet, Li. 26.9 (BCM) var førstefunn i Lierne kommune. 1 ind. Gilså gruve m/omegn, Finnkoisjøen, Me. 28.9* (Anna Holm). 1 ind. Liavatnet, Ste. 2.10 (RJo). 1 ind. Troite, Stj. 4.-8.10 (*TRØ, BNY). 1 ind. Notenget, Stj. 15.10 (BNy). 1 ind. Nydammene, Rinnleiret NR, Lev. 19.10 (RTK, JEØ). 1 ind. Nessihølen, Me. 5.11* (MVe). 1 ind. skjermet lokalitet, Lev. 29.11-7.12* (TRe).

Rugde (*Scolopax rusticola*)

Første vårfunn: 1 sy. Kvaktsberga, Ytterøy, Lev. 26.3 (ANa).

Enkeltbekkasin (*Gallinago gallinago*)

Vinterfunn: 1 ind. Levangerneset, Lev. 3.3 (TRe).

Dobbeltbekkasin (*Gallinago media*)

Det ble gjort seks funn av 7 ind. som var individer på vårtrekk. Alle øvrige funn er fra hekkeområdene.

Vårtrekk: 2 ind. Sessilvollen, Vera, V.17.5 (IJI). 1 ind. Tronsmoen, Vera, V.17.5 (IJI). 1 ind. Vinnan, Vinge-Velvang, Stj. 21.5 (*AWi mfl.). 1 ind. Gran, Sn. 23.5 (PMø). 1 ind. Setervika, Tunnsjøen, R. 25.5 (RTK, IBK, JEØ). 1 ind. Brenna, Bakken, Stugguvatnet, Li. 1.6 (MVe, LAL). **Funn fra hekkeområdene:** Meråker (8 ind./ 3 lok.), Levanger (15 ind./ 2 lok.), Verdal (5 ind./ 2 lok.), Lierne (4 ind./ 1 lok.), Røyrvik (7 ind./ 3 lok.).

Tyvjo (*Stercorarius parasiticus*)

Det var sparsommelig med observasjoner i Trondheimsfjorden dette året, og er det dårligste året på mange år.

De aller fleste funn av kvartbekkasin i Nord-Trøndelag er fra typisk trekketid på senhøsten. Fuglen på bildet representerte imidlertid et vinterfunn. Legg merke til gode draktkarakterer som kløftet øyenbrynstripe, mangel på lys midtskill og svært kraftige gule ryggstriper. Bildet ble tatt 1. februar på en skjermet lokalitet i Levanger. Foto: Rolf Terje Kroglund.

Funn fra Trondheimsfjorden: 2 ind. sjøområdet utenfor Kvamsholman, In. 24.5 (TRe, ESk). 1 ind. Tautra, Fr. 11.-29.7 (*TRe, Tore Vang, BST).

Fjelljo (*Stercorarius longicaudus*)

Totalantallet kom på labre 20 ind., men nok et dårlig smågnagerår i hekkeområdene førte til at det ikke ble sett fjelljo i fjellheimen etter midten av juni. Alle observasjoner ble gjort i

Dvergmåke er etter hvert blitt vanlig å se på en rekke lokaliteter på våren. Fjædrakten har mye til felles med hettemåke, men med litt erfaring er det enkelt å skille disse artene fra hverandre på fluktmønsteret. Denne fuglen ble fotografert i Hudningsdalen, Røyrvik 10. juni. Foto: Ole Kristian Antonsen.

perioden 17.5-20.6 og føres til trekkfunn da ingen ble sett med hekkeindikasjoner. Fuglene som ble sett etter midten av juni kan godt være fugler på trekk ut av de potensielle hekkeområdene og kan føres som "høsttrekk".

Alle funn: 4 ind. Villa, Fl. 17.5 (OMD). 1 ind. pt. Bomlunet, Vera, V.21.5 (JHa). 2 ind. pt. Linnes, Rengen, Li. 24.5 (RTK, JEØ, IBK). 1 ind. pt. Nettet, Lev. 30.5 (TKo). 1 ind. Storfloen, R. 7.6 (TRØ). 2 ind. myr NV av Bjørkvatnet, Steinfjellet, R. 7.-12.6 (TRØ, OKA, JHa, RTK, TRe, IBK). 1 ind. pt. Lyngbakken, Heir, Lev. 8.6 (RTK, IBK). 2 ind. Røkke, Stj. 18.6 (BNy). 5 ind. pt. Svæst sør, Tautra, Fr. 19.6 (TRe). 1 ind. Falstadbukta FF, Lev.20.6 (TRØ mfl.).

Dvergmåke (*Hydrocoloeus minutus*)

Årstotalen kom opp i 50 ind., hvorav 45 antatte 3K+, 1 2K og 4 1K. På Leksdalsvatnet ble det observert opptil 9 ind., og reirbygging av minst ett par ble observert. Det ble imidlertid ikke påvist vellykket hekking.

Alle funn: Opptil 8 3K+ Ausa - Tjelderrenget, Leksdalsvatnet, V. 13.5-22.6 (Arne Engås, EMø mfl.) og reirbygging observert i Tjelderrenget 11.6 (BAS). 1 ad. Nordfjæra, Svæst DLF, Fr. 16.5 (RPe, GST). 1 ad. Vannsvikholmen, Ytterøy, Lev. 25.5 (ANa). 3 ind. Setervika, Tunnsjøen, R. 25.5 (JEØ, RTK, IBK). 1 ind. Låtrabekkosen, Rinnleiret NR, Lev. 27.5 (OKA). 2 ind. Jule, Ulen, Li. 28.5 (BCM). 3 3K+ Alnes FF (norddel), Lev. 28.5 (TRe). 2 ind. Totland, Lenglingen, Li. 31.5 (BCM). 11 ind. Litjbotnet, Huddingselva, R. 4.-26.6 (GSæ, OMS mfl.). 1 2K Bunesbukta, Leksdalsvatnet, V. 5.6 (TRe, IJJ). 3 ind. Storfloen, R. 9.-12.6 (JHa, OKA mfl.). 7 ind. Bjørkmo, Storfloen, R. 10.-17.6 (JHa, OKA mfl.). 3 ind. Gjersvikbukta, Gjersvika, R. 12.6 (RTK, TRe, IBK, JEØ). 3 1K Veresvatnet, V. 29.7-2.8 (TSø mfl.). 1 1K Halsøen, Stj. 1.9 (TRØ, BNy mfl.).

Krykkje (*Rissa tridactyla*)

Funn fra Trondheimsfjorden: 1 ind.

Sjøområdene mellom Vanvikan og Amborneset, Lks. 6.5 (Lars Berg Holtan).

Funn fra hekkeområdene: Min. 300 ind. hustak og brygger v/Rørvik sentrum, Inner-Vikna, Vi. 12.3-12.7 (SAB, SyB, SiB, RTK, TRe, IBK mfl.). Hekking påvist, men ingen opptelling Flatholmen, Sør-Gjæslingen, Vi. 29.7 (Gunn Nyborg, Jan Egil Nyborg).

Hettemåke (*Chroicocephalus ridibundus*)

Den negative trenden for hettemåkene fortsatte dette året. Kolonien på Sandvikholman i Åsenfjorden hadde

kollapset totalt og ingen individer var tilstede dette året. Det samme gjaldt den nyetablerte lille kolonien på Rolsøya. Koloniene på Tautra og Kvamsholman hadde litt høyere antall enn for fjoråret, men langt fra antallene som var her for bare få år siden. Koloniene på Alnesholmen og Hustadøya var omtrent på nivået fra tidligere.

Funn fra hekkeområder (> 20 ind.):

116 reir m/egg Alnesholmen, Alnes FF, Lev. 24.5 (TRe, ESk). 93 ind.

Kvamsholman biotopvernområde, In. 24.5 (TRe, ESk). 97 ind. Hustadøya, In. 24.5 (TRe, ESk). 100 ind. rugende Storholmen, Tautra NR, Fr. 25.5, 200 ind. 25.6 (RPe) og 60 1K 18.7 (TRe). 40 ind. Måsdammen, Tautra, Fr. 27.5 (RPe).

Fiskemåke (*Larus canus*)

Større ansamlinger: 5000 ind. Vinge-Velvang, Stj. 13.4 (GHa). 1000 ind. Ner-Bartnes, Ste. 15.4 (JHa, OKA). 1866 ind. Tautra, Fr. 26.5 (TRe, ESk). **Større ansamlinger vinter:** 22 ind.

Falstadbukta, Lev.18.1 (TRe). 21 ind. Storleiret, Fr. 14.2 (RPe). 21 ind. Storleiret, Fr. 18.12 (RPe).

Sildemåke (*Larus fuscus*)

Første vårfunn: 1 ad. Falstadbukta FF, Lev.2.4 (TRe). **Større ansamling:** 82 ind. Hotterelvosen, Fiborgtangen, Lev. 14.5 (OMS). **Nevneverdig innlandsfunn:** 3 ad. ptN Ulen, Li. 13.5 (MMy, TRe, BCM).

Sildemåke, underarten *graellsii*

(*Larus fuscus graellsii*)

1 ind. er rapportert med karaktertrekk til britisk sildemåke (u.a. *graellsii*).

Alle funn: 1 ad. Bakketun, Ytternesset, Håa, Nesset, Lev. 10.4* (TKo).

Gråmåke (*Larus argentatus*)

Nevneverdige innlandsfunn: 30 ind. Gaundalen, Sn. 1.5 (Jens Gaundal). 2 ind. Trones, Nsk. 15.5 (Kjell Fjellsol). 4 2K ptV Holmhølen, Me. 28.5 (MVe). 1 ind. pt. Jørstad, Finsås, SN. 3.6 (PMø). 1 ad. Rengen utenfor Skogmo, Rengen, Li. 1.7 (MMy, TRe). 3 ind. Evja, Fagerlia, Me. 23.8 (KOS).

Grønlandsmåke (*Larus glaucooides*)

Årstotalen er antatt å dreie seg om 4 ind. Observasjonene av grønlandsmåke på forskjellige lokaliteter i Stjørdal antas å dreie seg om samme fugl. Året ble følgeslig på det jevne sammenlignet med de siste fem år, og hvis vi ser bort fra kjempeforekomsten i 2012. Foregående fem år ble følgende antall ind. observert: 2016 (1), 2015 (5), 2014 (6), 2013 (7), 2012 (31).

Det er mange år siden det har vært så mange polarmåker i fylket. Denne 2k-fuglen hadde tilhold på Verdal havn i mange uker. Bildet ble tatt 8 januar. Foto: Rolf Terje Kroglund.

Alle funn: 1 3K Varøya, Nø. 23.1 (Kjartan Trana). 1 2K Gråelvosen - Billedholman - Vinge/Velvang, Stj. 10.2-12.5 (*RBo, JIS, KOS mfl.). 1 2K Bergemsholmen, Jøa, Fo. 20.3 (*TRe, RTK). 1 1K Storleiretområdet, Fr. 23.10-25.11 (*RPe mfl.).

Polarmåke (*Larus hyperboreus*)

Det er antatt 8 ind. i årets funnmasse. Dette er den beste forekomsten på mange år i fylket. De to 2k-fuglene som ble sett samtidig først på året i Verdal/Levanger var begge borte i perioden det var observasjoner fra Frosta, Stjørdal, Inderøy og Verran, mens en av disse var tilbake etterpå. Dermed antas det at det er de samme 2k-fuglene som er sett på alle lokalitetene i indre Trondheimsfjorden hele første halvåret. Foregående fem år ble følgende antall ind. registrert: 2016 (3), 2015 (2), 2014 (3), 2013 (0), 2012 (6).

Alle funn: Opptil 2 2K Verdal havn - Levangernesset, V./Lev. 3.1-13.5 (TRe, TSø, JEØ mfl.). 1 2K Namsos havn, Na. 4.1 (OKA). 1 2K+ Makrellskjæret, Fl. 12.1 (Helge Staven). 1 3K+ Moloen, Tautra, Fr. 23.1 (RPe). 1 2K Eiterfjorden, Naustbukta, Nø. 23.1 (Kjartan Trana). 1 2K Storgrunnen, Tautra, Fr. 5.2 (RPe). 1 2K Skarnsundet, Mosvik, In. 3.3 (ALo). 1 2K Gråelvosen, Tangen, Halsøen, Stj. 4.-28.3 (*PIV mfl.). 1 2K Vadanaset, Vr. 10.4 (OKA, JHa). 1 ind. Litle Skårflæsa, Fl. 7.10 (OMD). 1 1K Storleiret - Åsenfjorden, Fr./Stj. 25.-26.11 (*RPe, VKS).

Hvitvingesvarterne

(*Chlidonias leucopterus*)

Årets funn er det femte godkjente i fylket. De fire andre var fra Nærøy i mai 1988, Øksninga, Nø i mai 1990, Leksdalsvatnet, V. 3.6.1996 og Leksdalsvatnet, V. 8.-16.6.2008. I tillegg er det en observasjon fra Øksninga, Nø. i juni 1997 som ennå ikke er ferdigbehandlet av NSKF.

Alle funn: 1 ad. Lømsen, Ste. 10.6* (*AVa mfl.).

Splitterne (*Thalasseus sandvicensis*)

Årets funn er kun det fjerde i fylket. Arten har hatt en oppsving i hekkeområdene ved Skagerakkysten de siste årene og observasjonsfrekvensen i Norge har vært økende sammenlignet med midten av 2000-tallet (Falkenberg m.fl. 2015). De forgående tre funnene i fylket var ved hhv. Øksninga, Nø. i mai 1981, Nordøyen, Vi. i 2000 og Eidsbotn, Lev. i juli 2015.

Alle funn: 1 ad. Falstadbukta - Fiborgtangen, Lev. 20.-21.6* (*TRe mfl.).

Makrellterne (*Sterna hirundo*)

Første vårfunn: 2 ind. Lyngås-Lyngård FF, Leksdalsvatnet, V. 11.5 (TSø). **Større ansamlinger:** 69 ind. Kvamsholman biotopvernområde, In. 24.5 (TRe, ESk). 62 ind. Kalven, Beitstadsfjorden, In. 17.6 (ESk).

Rødnebbterne (*Sterna paradisaea*)

Første vårfunn: 2 ind. Ørin NR, V. 20.5 (IJI).

En av de sjeldneste artene som ble registrert i Nord-Trøndelag i 2017 var denne hvitvingesvartterne fra Lømsen, Steinkjer. Besøk av sumpterner blir gjerne kortvarige og typisk var det at dagen etter var fuglen borte. Bildet ble tatt 10. juni. Foto: Arnold Lorentsen.

Lomvi (*Uria aalge*)

Funn fra Trondheimsfjorden: 1 ind. Småskjæra biotopvernområde, Åsenfjord, Lev. 28.11 (TRe). 1 ind. Fløsjoen, Skatval, Stj. 23.12 (VKS, OMæ).

Alkekonge (*Alle alle*)

Funn fra Trondheimsfjorden: 1 ind. Vinnan, Vinge-Velvang, Stj. 4.2 (VKS).

1 ind. Fånes - Staur, Åtlosanden, Fr. 5.2 (RPe).

Skogdue (*Columba oenas*)

Årsforekomsten består av 11 ind., hvilket er identisk med fjorårets gode forekomst. Foregående fem år ble følgende ant. ind. observert: 2016 (11), 2015 (6), 2014 (7), 2013 (5), 2012 (12).

En av de største sjeldenhetene fra 2017 var denne splitterna. Fuglen ble funnet i Falstadbukta, og ble også sett på Fiborgtangen. Til tross for at terna bare oppholdt seg i området i to dager var det svært mange som fikk den med seg. Foto: Inge Joar Indahl.

Alle funn: 1 ind. pt Ø Munkeby, Lev. 22.3 (TRe). 2 ind. Venset, Markabygda, Lev. 18.4 (TKo). 1 ind. Staup - Staupshaugen, Lev. 23.4-28.5 (Fuglekjennskap Nord m.fl.). 3 ind. Trones, Nsk. 14.5 (Kjell Fjellsol). 1 ind. Soltun, Fleskhus, V. 8.6 (TSø). 1 ind. Einbakken, Lånke, Stj. 24.7 (VSt). 1 ind. Raset, V. 2.9 (TSø). 1 ind. Frostahallen, Fr. 20.9 (RPe).

Ringdue (*Columba palumbus*)

Vinterfunn: Det ble observert anslagsvis 75 ind. i januar-februar og 34 ind. i desember. **Kommunevis fordeling (januar/februar - desember):** Stjørdal (23-17), Levanger (26-8), Verdal (13-6), Inderøy (12-3), Flatanger (1-0). **Største ansamling:** 25 ind. Momarka nedre, Halsan, Lev. 11.-12.2 (OMS).

Tyrkerdue (*Streptopelia decaocto*)

Ved å bruke maksimumstallene fra de respektive leveområdene antas 33 ind. dette året. Dette er omtrent på samme nivå som fjoråret (27 ind.). **Større ansamlinger:** 14 ind. Gartnerhallen, Heirsmarka, Lev. 19.8 (RTK, IBu). Dette representerer makstallet rundt sentrum av Levanger. **Øvrige funn:** 6 ind. Straumenområdet, Børgin, In. 2.1-30.12 (*ALo mfl.). 3 ind. på div. lokaliteter ved Verdalsøra, V. 25.1-22.11 (DGL, TSø mfl.). 2 ind. Stokkbekken, Stj. 19.3-17.12 (TRØ, BNy, JKO, BFu mfl.). 1 ind. Arnstadåsen, Stj. 25.3 (IJØ). 1 ind. Høyem, Rørvik, Vi. 6.4 (RTK, TRe, OKA, IBK). 1 ind. Brennbakkan - Fonnfjellet hotell, Me. 23.-29.7* (*JSv, MVe) - førstefunn i Meråker kommune. 4 ind. Reppefeltet, Lånke, Stj. 13.10 (EEi). 1 ind. Grønveien-Snåsa, Sn. 26.11* (BBE).

Turteldue (*Streptopelia turtur*)

Det ble observert 1 ind. dette året, og arten er nå observert fem kalenderår på rad i fylket. Observasjonsfrekvensen er økende etter at arten har vært helt fraværende i perioden 1999-2009. Årets funn er nr. 17 i fylket. Foregående funnår: 1979, 1983 (2), 1984, 1986, 1991 (2), 1993, 1996, 1998, 2010, 2013, 2014, 2015 og 2016 (2).

Alle funn: 1 ind. Bakkann, Kvernøya, Fl. 26.8* (Helge Staven).

Gjøk (*Cuculus canorus*)

Første vårfunn: 1 sy. Grønørbukta, Sn. 12.5 (PMø).

Haukugle (*Surnia ulula*)

Året ble ganske så moderat med tanke på antallene. Første halvår ble det sett 35 ind. fordelt på Stjørdal (7), Levanger (5),

Verdal (6), Inderøy (4), Leksvik (3), Steinkjer (3), Verran (1), Namsos (2) og Lierne (4). Forekomsten av smånagere var også i år på et minimum og ingen hekkefunn ble gjort. Andre halvår er det antatt 23 ind. fordelt på Stjørdal (5), Frosta (1), Levanger (4), Verdal (3), Inderøy (2), Leksvik (2), Steinkjer (1), Namdalseid (1), Snåsa (1) og Lierne (3). Årstotalen kom følgende på 58 ind., hvilket er litt bedre enn de to foregående årene.

Spurveugle (*Glaucidium passerinum*)

Det ble observert 41 ind., hvilket er det høyeste antallet siden 2011 (55 ind.). Det er rapportert ett hekkefunn i Levanger. **Kommunevis fordeling:** Stjørdal (16), Meråker (4), Levanger (9), Verdal (8), Inderøy (2), Namsos (1) og Snåsa (1).

Kattugle (*Strix aluco*)

Funn nord for Steinkjer: 1 sy. Gran, Sn. 16.-19.2 (PMø). 1 ind. hørt Medjævegen, G. 3.4 (Jens Gaundal).

Hornugle (*Asio otus*)

Det ble nok et meget svakt år for arten i fylket, og som for 2016 ble kun 6 ind. registrert.

Alle funn: 1 ind. i fluktspill Hojemstjønna, Finne, Lev. 20.2 (TRe). 1 ind. Myr, Skatval, Stj. 25.2 (TRØ). 1 ind. Vollsvegen, Skatval, Stj. 21.3* (Joakim Fornes). 1 sy. Jule, Ulen, Li. 12.-14.5 (TRe, MMy). 1 ind. Movatnet, Lev. 30.5 (TKo). 1 ind. Rinnleiret, Lev. 2.7 (OMS).

Jordugle (*Asio flammeus*)

Det er antatt kun 22 ind. i årets funnmasse. Dette innebærer at året føyer seg inn i rekken av dårlige år. Ingen hekkefunn er rapportert. **Kommunevis fordeling av funn:** Stjørdal (5), Frosta (2), Levanger (4), Verdal (5), Inderøy (1), Flatanger (1), Lierne (3), Leka (1). **Første vårfunn:** 1 ind. Hognes, Stj. 16.-17.3 (PIV).

Tårnseiler (*Apus apus*)

Første vårfunn: 1 ind. Lyngås-Lyngård FF, Leksdalsvatnet, V. 15.5 (DGL, ØLA). **Seint funn:** 1 ind. Kontordammen, Kopperå, Me. 20.9 (MVe).

Hærfugl (*Upupa epops*)

Det ble observert 1 ind. dette året, og funnet er nr. 54 i fylket. Foregående fem år ble følgende antall ind. registrert: 2016 (0), 2015 (5), 2014 (3), 2013 (5), 2012 (1). **Alle funn:** 1 ind. Stormoen, Sul, V. 4.10* (*lokalbefolkning, Bjørn Fostad, HSø, DGL, JIS, KTL).

Vendehals (*Jynx torquilla*)

Det ble observert 7 ind. på samme antall lokaliteter. Forekomsten er den svakeste siden 2009 (4 ind.). Det var seks funn fra antatte hekkeområder og ett høsttrekkfunn.

Alle funn: 1 sy. Sandvika, Movatnet, Lev. 6.5 (TRe). 1 sy. Fagerhøy, Stiklestad, V. 14.5 (TSø). 1 ind. vestenden av Ytre Sonvatnet, Sonvatna, Stj. 17.5 (PIV). 1 sy. Vollhaugen, V. 20.5 (HSø). 1 ind. Lillehaugen II, Kirkreit, Malm, Vr. 21.5 (OKA, JHa). 1 sy. Linnes, Rengen, Li. 2.6 (MVe, LAL). 1 ind. rm. Ørin feltstasjon, Ørin, V. 7.9 (TRe, TSø, IJI m.fl.).

Gråspett (*Picus canus*)

Tilsammen 48 ind. er rapportert fra 42 lokaliteter i 14 kommuner. Dette er det høyeste antallet siden 2013 (58 ind.). Det var ingen påviste hekkefunn. Foregående fem år ble følgende antall ind. registrert: 2016 (36), 2015 (42), 2014 (38), 2013 (58), 2012 (47). **Kommunevis fordeling (lok.):** Stjørdal (9), Meråker (3), Frosta (2), Levanger (7), Verdal (4), Inderøy (2), Steinkjer (2), Leksvik (2), Flatanger (3), Namsos (1), Fosnes (1), Lierne (1), Vikna (4), Leka. (1).

Grønnspett (*Picus viridis*)

Ekskludert ungfugler fra hekkefunn ble tilsammen 123 ind. rapportert fra 103 lokaliteter i 16 kommuner. Dette er antall på det jevne sammenlignet med de senere år. Foregående fem år ble følgende antall ind. registrert: 2016 (95), 2015 (124), 2014 (112), 2013 (142), 2012 (99). **Påviste hekkinger** (ekskludert enslige 1k-fugler om høsten): Verdal (1), Steinkjer (2), Namdalseid (1). **Kommunevis fordeling (lok.) inkl. hekkefunn:** Stjørdal (17), Meråker (4),

Frosta (3), Levanger (22), Verdal (14), Inderøy (8), Steinkjer (17), Verran (7), Leksvik (2), Namdalseid (2), Flatanger (1), Snåsa (2), Namsos (1), Fosnes (1), Namsskogan (1), Leka (1).

Svartspett (*Dryocopus martius*)

Ekskludert ungfugler fra hekkefunn ble tilsammen 120 ind. rapportert fra 105 lokaliteter i 14 kommuner. Dette er den beste forekomsten de siste 7 åra. Foregående fem år ble følgende antall ind. registrert: 2016 (93), 2015 (70), 2014 (83), 2013 (94), 2012 (71). **Påviste hekkinger:** Stjørdal (1), Lierne (2). **Kommunevis fordeling (lok.) inkl. hekkefunn:** Stjørdal (23), Meråker (10), Frosta (7), Levanger (14), Verdal (14), Inderøy (5), Leksvik (5), Steinkjer (9), Verran (6), Namdalseid (1), Flatanger (1), Snåsa (4), Namsos (1), Lierne (5).

Dvergspett (*Dendrocopos minor*)

Ekskludert ungfuglene fra hekkefunn er det rapportert 44 ind. fra tilsammen 35 lokaliteter i 8 kommuner. Dette er det høyeste registrerte antallet siden 2010 (52 ind.). Foregående fem år ble følgende antall ind. registrert: 2016 (35), 2015 (35), 2014 (38), 2013 (32), 2012 (37). **Påviste hekkinger:** Levanger (1), Snåsa (1). **Kommunevis fordeling (lok.) inkl. hekkefunn:** Stjørdal (12), Meråker (1), Frosta (2), Levanger (6), Verdal (6), Inderøy (1), Steinkjer (5), Snåsa (2).

Hvitryggspett x flaggspett

(*Dendrocopos leucotos* X *major*)

Det var tre funn av samme individ dette året, og er også samme fugl som ble oppdaget våren 2016 på samme sted. **Alle funn:** 1 F Frøvika, Lk. 13.4-25.11 (HLi).

Eneste representant for den karismatiske arten hærfugl i Nord-Trøndelag i 2017 ble funnet på en skikkelig innlandslokalitet. Slik det ofte er med denne arten er det lokalbefolkningen som alarmerer fuglemiljøet. Fuglen ble fotografert ved Stormoen, Sul i Verdal 4. oktober. Foto: Bjørn Lie Fostad.

Det er svært sjeldent at lappiplerke blir registrert på vårtrekk i Midt-Norge. Denne fuglen ble funnet på Vinge-Velvang, Stjørdal 20 mai. Foto: Oddbjørn Mæhre.

Tretåspett (*Picoides tridactylus*)

Ekskludert ungfuglene fra hekkefunn er det rapportert 65 ind. fra tilsammen 55 lokaliteter i 15 kommuner. Dette er det høyeste antallet de siste 7 år.

Foregående fem år ble følgende antall ind. registrert: 2016 (39), 2015 (44), 2014 (49), 2013 (52), 2012 (34). **Påviste**

hekkinger: Levanger (1), Verdal (2), Lierne (1). **Kommunevis fordeling (lok) inkl. hekkefunn:** Stjørdal (10), Meråker (12), Frosta (1), Levanger (5), Verdal (12), Inderøy (1), Leksvik (3), Steinkjer (2), Verran (1), Snåsa (2), Namdalseid (1), Flatanger (1), Namsos (1), Lierne (2), Røyrvik (1).

Sanglerke (*Alauda arvensis*)

Første vårfunn: 1 ind. Flora oppvekstsenter, Flora, Stj. 17.3 (JKo).

Nevneverdige funn: 1 ind. Myreng, Stordalen, Me. 11.5 (MVe). 1 sy. Mebygda, Li. 12.6 (BCM). 1 sy. Strømnes, Ulen, Li. 1.7 (MMy, TRe).

Sandsvale (*Riparia riparia*)

Første vårfunn: 1 ind. Lømsen, Ste. 6.5 (AVa). **Hekkekolonier:** 110 ind. Grustaket, Lømsen, Ste. 8.7 (AVa). 30 reirhull Øverkil grustak, Stj. 20.7 (Claus Bech). 25 ind. Egga sandtak, Me. 23.7 (MVe). 4 reir m/unger Julset, Lånke, Stj. 1.8 (VSt).

Låvesvale (*Hirundo rustica*)

Første vårfunn: 1 ind. Lyngås-Lysgård FF, Leksdalsvatnet, V. 30.4 (AIn, IJI, DGL mfl.). 1 ind. Lømsen, Ste. 30.4 (Eirik Grønningsæter). **Ekstremt seint**

funn: 1 ind. Håamarka, Håa, Nesset, Lev. 9.11 (TRe). Det seineste kjente funnet av arten i fylket.

Taksvale (*Delichon urbicum*)

Første vårfunn: 2 ind. Vinge-Velvang, Stj. 2.5 (KTL, Geir Horndalen, KOS).

Trepiplerke (*Anthus trivialis*)

Første vårfunn: 1 ind. Koltjønna, Torsbustaden, Lev. 4.5 (BAS).

Ub. tre-/sibirpiplerke (*Anthus trivialis/bodgsoni*)

Det var to funn av ubestemte individer av tre-/sibirpiplerke.

Alle funn: 1 ind. Tautra, Fr. 17.10 (BNy, TKo). 1 ind. Botnen, Lk. 12.11 (HLi).

Heiplierke (*Anthus pratensis*)

Første vårfunn: 3 ind. Rekkebo nedre, Fånes, Fr. 9.4 (RPe). **Seint funn:** 2 ind. Vingebukta, Vinge-Velvang, Stj. 18.11 (IJØ).

Lappiplerke (*Anthus cervinus*)

Det eneste funnet ble gjort på vårtrekket, og er det første vårtrekkfunnet siden 2001 i fylket. Totalt sett er det funn nr. 20 i fylket etter 1970. Den siste tiårsperioden er det funn fra 2016 (2), 2012 (2), 2011 (1), 2009 (1) og 2008 (2). **Alle funn:** 1 M Vinnan, Vinge-Velvang, Stj. 20.5* (*OMæ mfl.).

Gulerle (*Motacilla flava*)

Første vårfunn: 3 ind. Vera, V.13.5 (TSø m.fl.). 2 ind. Rinnleiret, Lev.13.5 (OMS). **Større ansamlinger:** 70 ind.

Syinnerenget, Vera, V.21.5 (IJI). 70 ind. Bunes, Leksdalsvatnet, V. 21.5 (HSø). 80 ind. Ivarsmyra, Teveldalen, Me. 25.5 (MVe).

Vintererle (*Motacilla cinerea*)

I forhold til tidligere år, ble arten funnet på 8 nye lokaliteter som antas å være potensielle hekkeområder. Pr. 2017 er vintererle i hekketid nå funnet på 113 potensielle hekkelokaliteter i fylket.

Første vårfunn: 1 par Mære, Skatval, Stj. 25.3 (TRØ). 1 ind. Gråbrek mølle, Stj. 25.3 (KTL). **Nye lokaliteter fra**

hekketida: 1 par Fossan mølle, Stj. 29.4 (PIV). 1 ind. ved utløp Lynvatnet, Lev. 2.5 (TRe). 1 par Øfstihølan, Øfsti, Stj. 10.5 (PIV). 1 par v/reir Fosselva, Almogatnet, Stj. 7.-21.5 (PIV). 1 par varslende Ner-Lø, Sørli, Ste. 26.5 (RTK). 1 M Eidet, Nordli, Li. 3.6 (MVe, LAL). 2 ind. Rømodammen, Skjelstadmarka, Stj. 25.6 (PIV). 1 1K veien Ramsåsen-Svartfossen, Tromsdalen, V. 2.7 (TSø). 1 ind. ved bekk Sandstad, Kvelia, Lierne, Li. 2.7 (TRe, MMy).

Linerle (*Motacilla alba*)

Vinterfunn: 1 ind. Skei, Stj. 22.1 (TRØ, BFu, JKS, BNy). **Tidlige vårfunn:** 1 ind. Alstad, Fr. 15.3 (RPe). 1 ind. Vinnan, Vinge-Velvang, Stj. 19.3 (PSH). **Seint funn:** 4 ind. Tautramoloen, Fr. 8.11 (HLL, Kirsti Kvittingen, Svein Gjelle, Svein O. Hauge, Ann Rudinow Sætman).

Svartryggerle (*Motacilla alba yarrellii*)

Det ble som i 2015 gjort fire funn, og utgjør funn nr. 20-23 i fylket. Foregående fem år ble følgende antall funn gjort: 2016 (0), 2015 (4), 2014 (2), 2013 (1), 2012 (1).

Alle funn: 1 ind. Lyngås-Lysgård FF, Leksdalsvatnet, V. 15.4 (*IJI, DGL). 1 ind. Grasenga, Ørin, V. 24.4 (RJo, AKJ, AIn, DGL, SAB, SiB, SyB, TSø, HSø, Ole Gangstad mfl.). 1 ind. Tunnsjø, Li. 2.5 (RTK, JEØ, IBK, TRØ). 1 ind. Sykehuset Levanger, Lev. 6.5 (ALo).

Sidensvans (*Bombycilla garrulus*)

I perioden 1.6-31.8 ble det sett 63 ind. på 15 lokaliteter spredt rundt i fylket. Dette er en del færre enn i 2016 (146 ind.), men likefullt et godt år.

Hekkefunn/sommerfunn: 6 ind. Løsberga, Sørli, Ste. 4.6 (SMo). 1 ind. Linnes, Rengen, Li. 29.6 (JEØ, RTK, Gregorius Toonen, BCM). 1 ind. Brattbekktjønnin, Flora, Stj. 9.7 (PIV). Opptil 2 ind. Bjørksløtlet, Kopperå, Me. 27.7-23.8 (TRØ, KOS). 4 ind. Knottvollen, Stj. 28.7 (JKS). 1 hekking (1 1K + 1 adult) pulli/nylig utfloyne unger

Havervollen, Storhavren, V. 30.7 (HSø) og 4 ind. 8.8 (BAS). 9 ind. Rekarelvoset, R. 1.8 (TRØ, TR). 1 ind. Einatjønnå, R. 1.8 (TRØ, TR). Opptil 17 ind. Langen, Meltingen, In. 1.-7.8 (ALo). 5 ind. Kattmagan, Litl-Meltingen, In. 3.-13.8 (ALo). 2 ind. Langvatnet, Vr. 5.8 (Henry Skevik). 2 ind. Klefsåsvollen, Bulandsvatnet, Stj. 7.8 (JIS). 3 ind. Storferja, Vr. 7.8 (Henry Skevik). 4 ind. Gjeldsåsen, Lev. 8.8 (RTK, IBK). 2 ind. Vera, V.31.8 (TSø).

Jernspurv (*Prunella modularis*)

Vinterfunn: 1 ind. Husbymarka, Stj. 2.-3.1 (BNy mfl.). **Første vårfunn:** 5 ind. på 4 lokaliteter i Stjørdal (2), Frosta og Levanger 3.4.

Rødstrupe (*Erithacus rubecula*)

Vinterfunn: Det ble rapportert 14 ind. i januar-februar og 27 ind. i desember.

Kommunevis fordeling

(januar/februar-desember): Stjørdal (4-8), Frosta (1-4), Leksvik (0-1), Levanger (6-5), Verdal (3-5), Inderøy (0-1), Verran (0-1), Namsos (0-1), Snåsa (0-1).

Blåstrupe (*Luscinia svecica*)

Første vårfunn: 1 sy. Storhavren, V. 17.5 (TSø).

Svartrødstjert (*Phoenicurus ochruros*)

Det ble gjort hele 5 funn dette året, hvorav fire vårtrekkfunn og ett høsttrekkfunn. Så mange svartrødstjert i ett kalenderår er aldri registrert i fylket tidligere og funnet fra Lierne var det første i kommunen. Foregående fem år ble følgende antall ind. observert: 2016 (2), 2015 (1), 2014 (3), 2013 (2), 2012 (1). **Alle funn:** 1 2K M sy. Lensmyra, Røra, In. 27.-28.4* (*TMy, Svein Melum, Harald Dahlby, ALy). 1 F-f Brønstadgropa, Sørli, Li. 6.5 (BCM). 1 ad. M Bunestangen nord, Leksdalsvatnet, V. 14.5* (Nord Fuglekjennskap mfl.). 1 ad. M Heimøya, Sklinna, Lk. 1.-5.6 (Svein-Håkon Lorentsen). 1 ind. Steinvik, Stj. 11.11 (*VKS, BNy, TRØ).

Rødstjert (*Phoenicurus phoenicurus*)

Første vårfunn: 1 F Nerklosterskogen, Tautra, Fr. 10.5 (RPe).

Buskskvett (*Saxicola rubetra*)

Første vårfunn: 1 sy. Folvika, Vikanbukta FF, Stj. 5.5 (Asbjørn Folvik).

Steinskvett (*Oenanthe oenanthe*)

Tidlig vårfunn: 1 ind. Halsøen, Stj. 31.3 (ALo).

Ringtrost (*Turdus torquatus*)

Første vårfunn: 2 M Tømte, Follavatnet, Vr. 9.4 (OKA). **Større ansamlinger:** 25 ind. Hojemsauget, Lev. 30.4 (SAB). 31 ind. Vang, Buran, Lev. 9.5 (TR).

Gråtrost (*Turdus pilaris*)

Flere flokker på over hundre individer hang igjen på førjulsvinteren, trolig pga god tilgang på rognebær. **Større flokker vinter (> 500 ind.):** 1700 ind. Bakketun, Ytterneset, Lev. 13.12 (TKo). min. 500 ind. Tautra, Fr. 15.12 (TR). min. 500 ind. Hylla, Røra, In. 23.12 (ASø). 1000 ind. Røstad, Lev. 25.12 (TKo). 520 ind. Arnstadåsen, Stj. 26.12 (IJØ).

Måltrost (*Turdus philomelos*)

Første vårfunn: 2 sy. Vinge, Stj. 7.4 (TRØ), 1 sy. Haugen, Holmsbekken, Øfsti, Stj. 7.4 (PIV). **Seint funn:** 1 ind. Fjellplassen, Fr. 15.11 (RPe).

Rødvingetrost (*Turdus iliacus*)

Det hang igjen store trosteflokker i desember, og en god del rødvingetrost var også involvert. **Kommunevis fordeling av ind. (des.):** Stjørdal (37), Frosta (1), Levanger (59), Verdal (3), Leka (5). **Tidlig vårfunn:** 1 ind. Nerklosterskogen, Tautra, Fr. 8.3 (RPe).

Duetrost (*Turdus viscivorus*)

Det er rapportert anslagsvis 274 individer, og med de største antallene

som vanlig på vårtrekk i april-mai.

Forekomsten er ny rekord innen ett kalenderår i fylket. Foregående fem år ble følgende antall ind. registrert: 2016 (124), 2015 (162), 2014 (243), 2013 (132), 2012 (236).

Kommunevis fordeling (ind.): Stjørdal (32), Meråker (50), Frosta (4), Levanger (36), Verdal (58), In. (2), Steinkjer (10), Namdalseid (1), Snåsa (3), Høylandet (2), Lierne (59), Røyrvik (7), Namsskogan (7), Vikna (3). **Første vårfunn:** 1 ind. Steinvik, Stj. 18.3 (VKS).

Hekkeindikasjoner: 1 ind. m/mat til unger Tårnet, Kopperå, Me. 28.6 (MVe). 1 1K Osvatnet, Nsk. 7.7 (TRØ). 2 1K Myrene på Bjørkslattet, Me. 10.7 (MVe). **Nevneverdig funn:** 3 ind. Storlia, Mellom-Vikna, Vi. 6.4 (RTK, TR, OKA, IBK) var førstefunn i kommunen.

Elvesanger (*Locustella fluviatilis*)

Årets funn er kun det fjerde i fylket, og det første siden 2007. De to siste funnene har vært ved høysommer og trolig fugler som har forflyttet seg nordover etter å ha vært lenger sør/øst tidligere på sommeren. Foregående funnår er følgende: 1996, 2002 og 2007. **Alle funn:** 1 sy. Borgan, Vi. 28.7* (Jon Anders Kleven).

Gulsanger (*Hippolais icterina*)

Første vårfunn: 1 sy. Langnes NR, Verdalsøra, V. 16.5 (BNy).

I løpet av de senere år er det registrert flere svartrødstjert enn tidligere i Nord-Trøndelag. Det har også vært mistanke om hekking uten at dette er dokumentert. Denne voksne hannen ble fotografert på Bunestangen, Leksdalsvatnet i Verdal 14. mai. Foto: Inge Joar Indahl.

Denne hauksangeren ble funnet 25. oktober i en hage ved Storleiret på Frosta. Lyse vingebånd og vatret undergump er viktige fjærdraktkarakterer for å skille denne store *Sylvia* sangeren fra hagesanger. God tilgang både på bær og frukt bidro nok til at fuglen oppholdt seg på lokaliteten i mange uker og ble sett helt fram til 18. november. Bildet er tatt 7. november. Foto: Kjell Thore Leinhardt.

Sivsanger (*Acrocephalus schoenobaenus*)

Det er rapportert 43 voksne ind. fra hekkeområdene. Forekomsten er ganske gjennomsnittlig i forhold til de fem foregående årene: 2016 (35), 2015 (30), 2014 (47), 2013 (57), 2012 (44).

Kommunevis fordeling av funn fra hekkeområdene (voksne ind.): Stjørdal (2), Frosta (1), Levanger (10), Verdal (11), Steinkjer (6), Fosnes (7), Høylandet (2), Vikna (1), Leka (3). **Første vårfunn:** 2 ind. Lyngås-Lyngård FF, Leksdalsvatnet, V. 20.5 (EMo).

Hauksanger (*Sylvia nisoria*)

Det ble gjort hele tre funn dette året og utgjør funn nr. 15-17 i fylket. To av funnene ble gjort i typisk trekktid om høsten, mens det siste var meget seint og faktisk det seineste funnet som er gjort av arten i Trøndelag. Foregående fem år ble følgende antall ind. observert: 2016 (0), 2015 (0), 2014 (1), 2013 (0), 2012 (2).

Alle funn: 1 1K rm. Ørin feltstasjon, Ørin, V. 27.8* (AIn, IHa, IJI, KKr, TMy). 1 1K fanget Ørin feltstasjon, Ørin, V. 3.-5.10 (*AIn, TSø). 1 1K Bakken, Storleiret, Fr. 25.10-18.11* (*RPe mfl.).

Møller (*Sylvia curruca*)

Det er rapportert 51 ind. fra hekketid i antatte hekkeområder. Med 23 ind. fra høsttrekkperioden i tillegg ender totalen

på 74 ind. Dette er det største antallet møller som er registrert i ett kalenderår i fylket.

Første vårfunn: 1 sy. Myrvang, Rindsem, V. 14.5 (RRi). 1 ind. Myramarka, Skatval, Stj. 14.5 (VKS).

Kommunevis fordeling av funn fra hekketid (ind.): Stjørdal (16), Meråker (5), Frosta (5), Levanger (8), Verdal (7), Inderøy (2), Leksvik (1), Verran (1), Namsos (1), Lierne (5). **Høsttrekk (ind.):** Stjørdal (8), Levanger (3), Verdal (10), Verran (2).

Tornsanger (*Sylvia communis*)

Første vårfunn: 1 sy. Haugberget, Vikanlandet, Stj. 16.5 (BNy). 1 sy. Ekne, Falstadbukta, Lev.16.5 (TRe).

Hagesanger (*Sylvia borin*)

Første vårfunn: 1 ind. Lyngås-Lyngård FF, Leksdalsvatnet, V. 14.5 (Håvard Knotten).

Munk (*Sylvia atricapilla*)

Det ble observert 6 ind. i januar-mars, 2 ind. i november og 1 ind. i desember.

Vinterfunn/seine funn: 1 F Skålhåmmåren, Hindrem, Lks. 1.1-18.3 (Reidar Hindrum). Opp til 1 M + 1 F Mosvik sentrum, In. 2.1-8.3 (ALo). 1 M Bakken, Storleiret, Fr. 28.1 (RPe). 1 M Staupslia, Lev. 2.-26.2 (*TSø, TRe). 1 F

Geving, Hell, Stj. 18.-20.2 (*EEi, TRØ). 1 M Jonsmoan, Me. 17.11 (MVe). 1 M Frøvika, Lk. 25.11 (HLi). 1 F Skålhåmmåren, Hindrem, Lks. 2.-27.12 (Reidar Hindrum).

Gulbrynsanger (*Phylloscopus inornatus*)

Det ble nok et godt år for gulbrynsangeren i fylket, men antallene nådde ikke helt opp til rekordårene 2016 (80 ind.), 2015 (38 ind.) og 2013 (37 ind.). I årets funnmasse er 18 ind. antatt og nevneverdig er at hele 5 ind. ble ringmerket på innlandslokaliteten Ørin, like mange som på Sklinna. Foregående fem år ble følgende antall individ registrert: 2016 (80), 2015 (38), 2014 (6), 2013 (37), 2012 (16).

Alle funn: 5 ind. rm. + 4 ind. Sklinna, Lk. 14.-23.9 (RTK, OKA, JHa, TRe, TMy, IBK). 5 ind. rm. Ørin feltstasjon, Ørin, V. 16.9-3.10 (AIn, IJI, RRi mfl.). 1 ind. Frigården, Stj. 17.9* (JIS). 1 ind. v/Namsvatnet, R. 25.9* (BBE) som er førstefunn i kommunen. 1 ind. rm. Lyngbakken, Heir, Lev. 30.9 (RTK, IBK). 1 ind. Brattåsen, Liahøgda, Fr. 12.10 (RPe).

Brunsanger (*Phylloscopus fuscatus*)

Funn fra tidligere år: Funnet ble gjort høsten 2013 og er en

førstegangsregistrering av arten i fylket. På funntidspunktet var det det nordligste i landet og det tidligste høstfunnet i den norske funnmassen. Nabofylket Sør-Trøndelag har fire godkjente funn, hvorav det siste fra 2017. I de senere år er det gjort funn både lenger nord og tidligere på høsten. Arten hekker i Sibir i Russland, samt i deler av Kina, og overvintringsområdene ligger i India og SØ-Asia (Snow & Perrins 1998).

Alle funn: 1 ind. Hansholmen, Sklinna, Lk. 24.9.2013 (TRe, JHa).

Bøksanger (*Phylloscopus sibilatrix*)

5 ind. ble registrert i 2017, hvorav 4 ind. i hekketid og 1 ind. på høsttrekk. Foregående fem år ble følgende antall ind. registrert: 2016 (3), 2015 (5), 2014 (9), 2013 (6), 2012 (5).

Alle funn: 1 ind. Linnes, Rengen, Li. 24.5 (RTK, JEØ, IBK). 1 sy. Øfstidalen, Stj. 1.-11.6 (Børge Wahl). 1 sy. Tjønndalshytta, Li. 28.6 (BCM). 1 sy. Nyborg, Kingen, Li. 1.7 (MMY, TRe). 1 ind. rm. Heimøya, Sklinna, Lk. 14.9 (RTK, OKA, JHa, IBK, TRe, TMy).

Gransanger (*Phylloscopus collybita*)

Første vårfunn: 1 ind. Bakken, Storleiret, Fr. 2.4 (RPe). **Seine funn:** 1 ind. Fossli, Stj. 2.11 (BNy). 1 ind. rm. (karakterer til ua. *tristis*) Ørin feltstasjon,

Ørin, V. 5.11. 1 ind. (karakterer til ua. *tristis*) Bakken, Storleiret, Fr. 5.11 (RPe). 1 ind. Steinvikholmen, Stj. 11.11 (ASt).

Løvsanger (*Phylloscopus trochilus*)

Første vårfunn: 1 sy. Aunsjøen, Litjvika, Fr. 24.4 (RPe).

Gråfluesnapper (*Muscicapa striata*)

Første vårfunn: 1 ind. Grafmarka, Heir, Lev. 15.5 (JEØ, Oddmund Kleven).

Svarthvit fluesnapper (*Ficedula hypoleuca*)

Første vårfunn: 1 M sy. Gevinglia, Hell, Stj. 25.4 (EEi).

Stjertmeis (*Aegithalos caudatus*)

Årets funnmasse antas å bestå av 263 ind., hvilket er rekordhøyt.

Kommunevis fordeling av funn (ind.):

Stjørdal (116), Meråker (3), Frosta (13), Levanger (70), Verdalen (28), Inderøy (7), Leksvik (17), Steinkjer (9).

Påviste hekkinger: 1 par m/reir Langnes NR, Verdalsora, V. 19.3-13.4 (DGL m.fl.). 1 par m/reir Grafmarka, Heir, Lev. 9.5 (RTK, JEØ).

Tornskate (*Lanius collurio*)

Årets funn er det første siden 2015 og nr. 28 i fylket siden 1970. Foregående fem år ble følgende antall ind. observert: 2016 (0), 2015 (3), 2014 (0), 2013 (4), 2012 (0).
Alle funn: 1 ad. M Hoven, Lks. 27.6 (MVe, TRØ).

Varsler (*Lanius excubitor*)

Ekskludert ungfugler fra hekkefunn ble det observert anslagsvis 111 ind. dette året. Forekomsten er på det jevne sammenlignet med de fem foregående årene. Foregående fem år ble følgende antall ind. registrert: 2016 (90), 2015 (111), 2014 (105), 2013 (75), 2012 (65).

Kommunevis fordeling (ind. ekskludert ungfugler fra hekkefunn): Stjørdal (26), Meråker (10), Frosta (3), Levanger (13), Verdalen (14), Inderøy (13), Steinkjer (8), Verran (4), Snåsa (2), Leksvik (1), Overhalla (1), Lierne (11), Røyrvik (2), Namsskogan (2), Vikna (1).

Hekkeindikasjoner:

1 ind. Tunnsjøflyan, R. 25.5 (JEØ, RTK, IBK). 1 ind. Rv 765 v/Sundbekken, Rengen, Li. 1.6 (MVe, LAL). 1 ind. Bergslikrysset, Ulendeltaet, Li. 2.6 (MVe, LAL). 1 ind. varslende Julvollen, Stj. 17.6-6.7 (*TRØ, VSt). 1 ind. Ml. Jule og bom mot Lenglingen, Li. 1.7 (MMY, TRe). 1 kull Storrennen, Stj. 10.7 (VSt). 1 ind. Romsjøen, Stj. 16.7 (VSt). 1 ind. Myr V f Hofstadvollen, Stj. 20.7 (JKS). 1 par Haugan hytteområde, Li. 22.7 (KHa). 3 ind. Sørli, Li. 24.7 (BCM). 1 ind. Langen,

Meltingen, In. 1.8 (ALo). 1 kull Kattmagan, Litl-Meltingen, In. 3.8 (ALo).

Nottekråke (*Nucifraga caryocatactes*)

Meget konservativt sett er det vurdert 74 ind. i årets funnmasse. Dette er litt flere enn de foregående to årene. Tallene er vanskelig å tolke, da nottekråkene stort sett blir registrert ved sembrafuruforekomster i bebygde strøk. I år så det ut til å være et bedre kongleår hos sembrafurua, og det kan følgelig være årsaker til at flere nottekråker ble registrert.

Kommunevis fordeling (ind.): Stjørdal (14), Meråker (1), Frosta (2), Levanger (21), Verdalen (9), Inderøy (13), Steinkjer (8), Verran (3), Snåsa (2), Grong (1).

Påvist hekking: 1 hekking (1 par + 2 1K) Langåsdammen, Lev. 27.-28.6 (BAS).

Kornkråke (*Corvus frugilegus*)

Det er antatt 16 ind. i årets funnmasse, og innebærer at året ble det beste på mange år i fylket. Observasjonene av en 2k-fugl i Hotterelvosen og Alnes er antatt å dreie seg om samme fugl. Foregående fem år ble følgende antall ind. observert: 2016 (7), 2015 (7), 2014 (4), 2013 (1), 2012 (2).

Alle funn: 1 ind. Steinvikholmen - Floankaia, Stj. 29.1-8.3 (*VKS, KOS). 1 ind. Olderøra, Vinge-Velvang, Stj. 24.3 (Odd Moksnes). 2 ind. Halsøen, Stj. 28.3 (Odd Moksnes). 1 2K Hotterelvosen, Fiborgtangen, Lev. 11.4* (TRe). 1 ad. Breivika, Lk. 12.4 (HLi, Tore Hagen, Bente Nordlund). 1 2K Alnes FF (norddel), Alnesfjæra, Lev. 19.4 (TKo, *TRe). 1 ind. Neshyllan, Lev. 29.4 (OMS,

GSæ). 1 ad. Storfloen, Laksjøen, Li. 4.5* (TRØ, JEØ, RTK, IBK). 6 ind. Værnes flyplass, Stj. 8.7 (Marie Myklebust). 1 ind. Sutterøleiret, Stj. 22.-23.10 (*IJØ, RBo, TRØ, BNy). 1 ind. Bakken, Storleiret, Fr. 3.11 (RPe).

Bokfink (*Fringilla coelebs*)

Vinterfunn: Det ble observert 49 ind. i januar-februar og 64 ind. i desember. Forekomsten i januar-februar var på det jevne, mens forekomsten i desember var sterk.

Kommunevis fordeling

(januar/februar - desember): Stjørdal (18-31), Meråker (1-0), Frosta (10-7), Levanger (6-10), Verdalen (5-7), Inderøy (3-4), Leksvik (2-0), Steinkjer (3-0), Verran (0-3), Flatanger (1-0), Snåsa (0-2).

Bjørkefink (*Fringilla montifringilla*)

Vinterfunn: Det ble observert 38 ind. i januar-februar og 630 ind. i desember. Forekomsten i januar-februar var som et normalår, mens desemberforekomsten var rekordstor. Man må trolig mange år tilbake for å finne lignende forekomster som i desember dette året.

Kommunevis fordeling

(januar/februar - desember): Stjørdal (18-102), Frosta (12-48), Levanger (4-81), Verdalen (1-182), Inderøy (2-63), Leksvik (0-40), Steinkjer (1-42), Verran (0-29), Snåsa (0-22), Leka (0-21).

Stillits (*Carduelis carduelis*)

Det er antatt 164 ind. i årets funnmasse, og er en relativt god årsforekomst sammenlignet med de siste åra. Det ble påvist en hekking i Levanger og er første påviste hekking av arten i Trøndelag. Det

Det synes nå som tornirisk har etablert seg som regulær hekkefugl på Innherred. Det mest spesielle funnet av arten i Nord-Trøndelag var uten tvil denne voksne hannen som ble funnet på Linnes i Lierne 13. mai. Gode artskjennetegn som fremgår på dette bildet er bla. grått nebb og lys strupe. Foto: Magne Myklebust.

ble gjort et førstefunn for Lierne kommune. **Kommunevis fordeling (ind.):** Stjørdal (39), Meråker (2), Frosta (18), Levanger (10), Verdal (8), Inderøy (75), Leksvik (2), Steinkjer (2), Namsos (6), Nærøy (1), Lierne (1). **Hekkefunn:** 1 par med tilhold Tømte, Langåsdammen, Lev. 26.4-6.7, reirbygging observert 20.5 og ruging 16.6 (*BAS, TRe). Hekkingen ble imidlertid mislykket, trolig som følge av predasjon. **Sommerfunn:** 1 ind. Trøite Østre, Stj. 3.6 (Andreas Hessvik-Trøite). **Større ansamling:** ca. 50 ind. Brevikbukta, Mosvik, In. 24.2 (ALo). **Nevneverdig funn:** 1 ind. Tunnsjø, Li. 2.5* (RTK, JEØ, IBK, TRØ) som var førstefunn i kommunen.

Tornirisk (*Carduelis cannabina*)

Ekskludert ungfugler fra to hekkefunn ble det observert 21 ind. dette året. Dette er ny årsrekord med god margin i fylket. Det ble gjort hekkfunn på to lokaliteter i Levanger og funnet fra hhv. Lierne og Meråker var det første i kommunen. Foregående fem år ble følgende antall ind. observert: 2016 (2), 2015 (15), 2014 (10), 2013 (7), 2012 (4).

Hekkefunn: 1 hekking (min 2 1K) Bakketun, Ytternesset, Håa, Nesset, Lev. 17.5-19.8 (TKo, BNy mfl.). 1 hekking (1 ad. F foret 1 1K) Fiborgtangen næringspark, Fiborgtangen, Lev. 29.6-27.9 (TRe). **Øvrige funn:** 1 M Linnes, Rengen, Li. 13.5 (MMY, TRe, BCM). 1 ind. Valen, Tautra, Fr. 19.5 (RPe). 1 M Leksvik, Lånke, Stj. 21.5 (KTL). 1 M Kvernhusbakkan, Lk. 23.-25.5 (Tore Hagen). 1 sy. M Røstad, Lev. 24.5 (Audun

Eriksen). 1 par Røyskje, In. 26.5 (TMy). 3 ind. Plantefeltet (Brødrehaugan) - Nossum, Gråmyra, Lev. 5.-6.6 (TRe, OMS). 1 ind. Alnes FF (norddel), Alnesfjæra, Lev.9.8 (TRe). 1 M Kvakserberga, Ytterøy, Lev. 10.8 (ANa). 1 par Hauganfjæra camping, Fr. 10.8 (RPe). 3 F-f Nøstmo, Me. 5.10 (MVe, JSv).

Bergirisk (*Carduelis flavirostris*)

Vinterfunn: Det ble observert 24 ind. jan.-feb. og 39 ind. i desember. **Alle vinterfunn:** 1 ind. Bakken, Storleiret, Fr. 3.1 (RPe). 17 ind. Vikanvegen, Stj. 31.1-22.2 (TRØ mfl.). 6 ind. Tynesfjæra, Lev. 3.2 (TKo). 32 ind. Gullberget, øst, Fr. 2.12 (RPe). 7 ind. Røstad, Lev. 25.12 (TKo).

Brunsisik (*Carduelis cabaret*)

Det er rapportert 69 ind., hvorav 30 rm. ind. med draktkarakterer til brunsisik. Forekomsten er ny rekord med knappst mulig margin i forhold til 2013 (68 ind.). **Kommunevis fordeling av ind.:** Stjørdal (10), Frosta (11), Levanger (21), Verdal (11), Inderøy (1), Steinkjer (3), Verran (5), Leka (7).

Polarsisik (*Carduelis bornemanni*)

Årets forekomst kom på 135 ind, hvorav 70 ind. første halvår og 65 ind. andre halvår. Forekomsten er den beste i LRSK sin virksomhetsperiode. Av de 65 ind. som ble registrert andre halvår, ble 24 ind. ringmerket. Den gode forekomsten skyldes nok at fylket hadde besøk av veldig mye gråsisik som polarsisikene gjerne var assosiert med. Foregående fem

år ble følgende antall ind. observert: 2016 (36), 2015 (7), 2014 (13), 2013 (45), 2012 (13).

Kommunevis fordeling av funn (første halvår/andre halvår): Stjørdal (11-9), Meråker (10-11), Frosta (11-1), Levanger (17-8), Verdal (8-22), Inderøy (1-2), Steinkjer (2-4), Verran (0-6), Snåsa (1-0), Lierne (9-0), Leka (0-2).

Båndkorsnebb (*Loxia leucoptera*)

I årets funnmasse vurderes minst 26 ind. å være involvert, hvorav de aller fleste andre halvår. Det er ikke rapportert hekkfunn. Forekomsten er den beste siden invasjonåret 2008 (35 ind.). Foregående fem år ble følgende antall ind. observert: 2016 (18), 2015 (9), 2014 (11), 2013 (16), 2012 (3).

Alle funn: 1 M Sitkafeltet molobukta, Tautra, Fr. 10.5 (RPe). 1 M Klostergården, Tautra, Fr. 29.7 (BST). 4 ind. Kausmo Ørin NR, V. 26.8 (BST). 2 ind. Prestegårdshagen, Værnes kirke, Stj. 16.9 (IJØ). Opptil 15 ind. Tautra, Fr. 17.10-26.11 (TKo, BNy mfl.). 1 ind. Sørskaget, Ørin, V. 22.10 (TSø). 1 M + 1 F Nygårdskogen, Neset, Fr. 4.11 (TRe, JHa, RTK, OKA).

Rosenfink (*Carpodacus erythrinus*)

Etter at fjoråret forble uten funn, ble 2 ind. registrert dette året. Begge funn var av syngende individer. Foregående fem år ble følgende antall ind. observert: 2016 (0), 2015 (2), 2014 (4), 2013 (8), 2012 (4).

Alle funn: 1 sy. Bakken, Storleiret, Fr. 30.5 (RPe). 1 M (3K+) sy. Bringeberbakken, Ulen, Li. 22.6-1.7 (*BCM, MMY, TRe).

Konglebit (*Pinicola enucleator*)

Årstotalen kom på hele minst 441 ind., hvorav kun 17 ind. første halvår. Noen få flokker hang igjen etter en liten invasjon på senhøsten året før, men fra andre halvdel av oktober og framover flommet det inn store mengder av arten over fylket. I perioden 19.10-31.12 er et minimum av 424 ind. antatt. Dette er det høyeste registrerte antall av arten i ett kalenderår i fylket. Flokker ble også sett i lavlandet, men de fleste holdt seg i litt høyere barskogsstrøk, og de furasjerte i både rogn og grantrær. Foregående fem år ble følgende antall ind. observert: 2016 (29), 2015 (27), 2014 (51), 2013 (25), 2012 (93).

Kommunevis fordeling av funn (ind.): Stjørdal (152), Meråker (84), Frosta (11), Levanger (107), Verdal (27), Inderøy (8), Leksvik (11), Steinkjer (22), Verran (2), Snåsa (1), Grong (11), Namsskogan (5).

Det ble sett mer båndkorsnebb i 2017 enn på flere år. Det er å anbefale å rette kikkerten mot hvert individ i møte med korsnebb da blandingsflokker er vanlig. Fuglen på bildet er en voksen hann og ble fotografert ved Klostergården på Tautra 29. juli. Foto: Bjørn S. Tanem.

Det ble sett uvanlig mange konglebit i Nord-Trøndelag i 2017. På bildet ser vi en voksen hann som forsyner seg av siste rest av rognebær denne høsten. Bildet ble tatt på Steinvik, Stjørdal 10. desember. Foto: Per Inge Værnesbranden.

Kjernebiter (*Coccothraustes coccothraustes*)

Anslagsvis 377 ind. er antatt dette året, og er ny soleklar årsrekord i fylket. Kjernebiteren er utvilsomt på sterk frammarsj, og det er årlige hekkefunn ved Trondheimsfjorden. Foregående fem år ble følgende antall ind. observert: 2015 (130), 2014 (161), 2013 (99), 2012 (88), 2011 (64).

Kommunevis fordeling (ind.): Stjørdal (107), Meråker (5), Frosta (12), Levanger (66), Verdal (94), Inderøy (28), Leksvik (1), Steinkjer (40), Verran (9). **Funn nord for Trondheimsfjorden:** opptil 5 ind. Grønveien-Snåsa, Sn. 23.2-31.12 (BBE). 1

M Sandmoen, Fl. 30.4 (AVa). Opptil 9 ind. Gran, Sn. 20.11-10.12 (Ingrid Lysberg Mølnvik, PMø).

Lappspurv (*Calcarinus lapponicus*)

Det ble observert 14 ind. på vårtrekk og 2 ind. på høsttrekk. Den mest interessante observasjonen dette året var imidlertid et vinterfunn fra Stjørdal, hvilket er det første vinterfunnet av arten i fylket. Det var ingen observasjoner fra hekkeområder. **Vinterfunn:** 1 ind. Skjervoldsøra, Vinge-Velvang, Stj. 23.2* (OMæ). **Vårtrekk:** 1 M Bakketun, Ytterneset, Lev. 24.4 (TKo). 2 M

Notvollan-Myrvang, Bunes, Leksdalsvatnet, V. 8.5 (JI, TSø, AIn, HSø, IHa mfl.). 1 ind. Dammene, strandenga, Vikanbukta FF, Stj. 10.5 (VKS). 1 ind. Setervika, Kvesjøen, Li. 11.5 (JEØ, RTK). 3 M + 1 F Berglia, Li. 12.-13.5 (TRe, MMy, BCM). 1 2K M rm. Vera, V.13.5 (TSø, SyB, SiB, SAB, AKJ, AIn, DGL, HSø, IJL, RJo, TMy, Even Andre Bjørsmo, KKr). 1 par Vestgården, Skjeldbreivatnet, Li. 14.5 (TRe, MMy). 1 M Heimvatnet, R. 24.5 (RTK, JEØ, IBK). 1 ind. Forbregd, V. 30.5 (TSø). **Høsttrekk:** 1 1K M rm. Sklinna, Lk. 19.-22.9 (RTK, TRe, TMy, IBK, JHa, OKA). 1 ind. Forbregd, V. 8.10 (TSø).

Snøspurv (*Plectrophenax nivalis*)

Vinterfunn: 8 ind. Storleiret, Fr. 3.1 (RPe). 26 ind. Krøkesberget, Stj. 15.1 (TRØ, BFu mfl.). 6 ind. Skuggtrøa, Skatval, Stj. 16.1 (JIS). 1 ind. Bakketun, Ytterneset, Håa, Nettet, Lev. 22.2 (TKo). 20 ind. Vinnan, Vinge-Velvang, Stj. 23.2 (OMæ, KTL). **Større ansamlinger:** 300 ind. Russgården øst, Nettet, Lev. 23.3 (TRe). 200 ind. Fløan, Skatval, Stj. 24.3 (TRØ). 300 ind. Røkke, Skatval, Stj. 24.3 (RBo).

Dvergspurv (*Emberiza pusilla*)

Det ble gjort ett funn av dvergspurv på Sklinna dette året, og er funn nr. 11 i fylket. Foregående funnår er følgende: 1981, 1989, 2000, 2004, 2012, 2014 og 2016 (4).

Alle funn: 1 ind. Heimøya, Sklinna, Lk. 23.9 (*TRe, RTK, TMy, OKA, IBK, JHa).

Sivspurv (*Emberiza schoeniclus*)

Første vårfunn: 1 ind. Kanalen, Nø. 5.4 (RTK, TRe, IBK, OKA).

Tabell 4 Forkortelser for observatører.

Observatører							
AIn	Arnstein Indahl	EMø	Erlend Moen	KKr	Knut Krogstad	RTK	Rolf Terje Kroglund
AKJ	Anne Karin H. Johnsen	ESk	Erlend Skutberg	KOS	Kjell Ove Svartås	SAB	Svein Arne Bratli
ALo	Arnold Lorentsen	GHa	Geir Hammer	KTL	Kjell Thore Leinhardt	SiB	Sigurd Bratli
ALy	Arnold Lysfjord	GSt	Gunnar Stenhaug	LAL	Leif Arne Lien	SMo	Steinar Moe
ANa	Are Nakrem	GSæ	Gisle Sæterhaug	MHe	Morten Hegge	SyB	Syver Bratli
ASt	Arnt Stavne	HLi	Henrik Lind	MMy	Magne Myklebust	TBo	Tor Bollingmo
ASø	Anders Sorhuus	HLL	Håkon Lasse Leira	MVa	Morten Vang	TKo	Terje Kolaas
AVa	Arne Vanebo	HSø	Halvor Sorhuus	MVe	Morten Venås	TMy	Torstein Myhre
AWi	Andreas Winnem	IBK	Ingvild Buran Kroglund	OKA	Ole-Kristian Antonsen	TRe	Tore Reinsborg
BAS	Bjørn Arild Steinsmo	IHa	Inge Hafstad	OMD	Ole Martin Dahle	TRØ	Tom Roger Østerås
BBE	Bjørn Berg	IJI	Inge Joar Indahl	OMS	Ole Martin Sæterhaug	TSø	Trond Sorhuus
BCM	Børje Cato Moen	IJØ	Ingar Jostein Øien	OMæ	Oddbjørn Mæhre	VKS	Vidar Krøke Steinvik
BFu	Bjørn Fuldseth	JEØ	Jan Eivind Østnes	PIV	Per Inge Værnesbranden	VSt	Vegard Stav
BNy	Bård Nyberg	JHa	John Haugen	PMø	Pål Mølnvik	WWa	Victor Wahlberg
BST	Bjørn S. Tanem	JIS	Jan Inge Svensson	PSh	Paul Shimmings	ØHe	Øystein Hegge
DGL	Dag Goran Lyng	JKo	Jørn Konradsen	RBo	Raymond Borgen	ØLA	Øyvind Lorvik Arnekleiv
DOB	Dag Olav Bollingmo	JKS	Jon Kristian Skei	RJo	Roger Johnsen	ØRS	Øystein R. Storkersen
EBa	Erik Bangjord	JSv	Jomar Svartås	RPe	Roar Pettersen		
EEi	Eldar Eiksund	KHa	Kåre Haugan	RRi	Roar Rismark		

Kommentaren

The recent trajectory of biodiversity conservation has gone from a phase of expectation and optimism, after the coming into effect of the Convention on Biological Diversity (CBD), and periods of intense conservation actions and even more outpouring of books and papers, reports, action plans, targets and strategies, to one of reluctant acceptance that none of this is sufficient. The loss of biodiversity at all levels continues at an alarming rate, faster than it is able to recover, and many of the CBD's Aichi Targets for biodiversity will not be met given current trends, as noted by the latest analysis of the progress towards the targets (CBD, 2016a,b).

A review of biodiversity losses and conservation responses in the Anthropocene by Johnson et al. (2017) concludes that. «*Although conservation efforts have produced some encouraging results, these have done little more than forestall some losses by tackling symptoms of unsustainable use of environments. Our successes have been valuable in buying time that could allow recovery of species and ecosystems in the future and providing lessons on how conservation actions can be made effective.*

However, the problem of transforming the fundamental drivers of unsustainable use of nature remains largely unaddressed.» This perspective is confirmed by the first regional assessments of biodiversity and ecosystem services (<https://goo.gl/oJ4DRq> March 2018) prepared by the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (IPBES) which indicate that biodiversity continues to decline in

The loss of biodiversity at all levels continues at an alarming rate, faster than it is able to recover

every region of the world, significantly reducing nature's capacity for resilience and adaptation to novel conditions, and its contribution to people's well-being. The CBD Executive Secretary comments «*These assessments are sobering... if the current trends on biodiversity loss and ecosystems destruction are not reversed, the prospects for life on our planet become quite grim. At the current*

rate of destruction not only will it be difficult to safeguard life on Earth, but will jeopardize the prospects for human development and well-being» (quoted in <https://www.cbd.int/doc/press/2018/pr-2018-03-23-IPBES-en.pdf>).

The world and almost all regions are currently off course from achieving the Sustainable Development Goals (SDGs) (TWI 2050e The World in 2050, 2018). The 2018 SDG Index and Dashboards report titled, «*Global Responsibilities: Implementing the Goals*», which track country progress towards the SDGs find that no country is on track to achieve all of the SDGs, and progress is slowest on the environment-focused goals, such as SDG 12 (responsible consumption and production (climate action) , SDG 14 (life below water) and SDG 15 (life on land)).

Sakset fra artikkel ved Vernon Heywood levert til tidsskriftet Plant Diversity (in press 2018).

Øystein R. Størkersen

Parkering ved Gaulosen

Besøkende på Øysand-siden av Gaulosen må betale for parkering. NOF avdeling Sør-Trøndelag har en avtale med Øysand Camping om et sterkt rabattert årskort til 300 kr. Parkeringskortet vil være gyldig frem til 1. september 2019.

Medlemmer av NOF som ønsker å kjøpe et parkeringskort sender en e-post til: trondelag@birdlife.no

Norsk Ornitologisk Forening (NOF)

NOF er en frivillig naturvernorganisasjon med hovedvekt på fugler og fuglevern. Foreningen har fylkesavdelinger i alle fylker og rundt 50 lokallag. NOF fungerer som et bindeledd mellom fugleinteresserte i hele landet og gjør et omfattende arbeid med natur- og fuglevern. Blant annet gjennom å skape og spre kunnskap om fugl og natur.

Sekretariatet

Sekretariatet sørger for den daglige driften av foreningen fra hovedkontoret i Trondheim.

Kontakt

Sandgata 30 B
7012 Trondheim
nof@birdlife.no
Nettside: birdlife.no
Facebook: fb.com/fuglevern

Internasjonalt samarbeid

NOF er partner av BirdLife

International; en paraplyorganisasjon for verdens fuglevernorganisasjoner.

NOF avdeling Trøndelag

NOF avdeling Trøndelag har ni lokallag og ble dannet ved sammenslåing av NOF avd. Sør- og Nord-Trøndelag i 2018. Foreningen ble stiftet våren 1958 i Trøndelag.

Styret

Øystein R. Størkersen | Leder
Charlotte Hallerud | Nestleder
Bjørn-Steinar Tanem | Kasserer
Roger Johnsen | Sekretær
Odd Rygh | Styremedlem
Roger Espen | Styremedlem
Anne Karin Haugen Johnsen | Styremedlem
Fredrik Schevig | Varamedlem
Emil Krokan | Varamedlem

Naturvernkontakt

Odd Rygh
Charlotte Hallerud

Medlemskontakt

Roger Johnsen

Kontakt

Postboks 139
7401 Trondheim

trondelag@birdlife.no
Nettside: birdlife.no/trondelag
Facebook: fb.com/nof.trondelag

NOF Fosen lokallag

Leder: Odd Rygh
oddrygh@online.no
Tlf: 959 10 087

NOF Hemne lokallag

Leder: Knut Totland
knut@hemne.as
Tlf: 944 70 485

NOF Hitra-Froya lokallag

Leder: Karl Thorvaldsen
karl.thorvaldsen@stfk.no
Tlf: 948 67 665

NOF Namdal lokallag

Leder: Håvard Johnsen
havard.johnsen@gmail.com
Tlf: 906 40 512

NOF Orkla lokallag

Leder: Magnar Klingan
mag-klin@online.no
Tlf: 996 34 724

NOF Stjørdal lokallag

Leder: Per Inge Værnesbranden
naturobservatoren@gmail.com
Tlf: 456 19 219

NOF Steinkjer lokallag

Leder: Per Ivar Nicolaisen
pernic@me.com
Tlf: 926 46 443

NOF Trondheim lokallag

Leder: Andreas Winnem
andreas.winnem@gmail.com
Tlf: 970 42 313

NOF Verdal og Levanger lokallag

Leder: Arnstein Indahl
ain@nofnt.no
Tlf: 958 08 287

LRSK Trøndelag

LRSK Trøndelag består inntil videre av to underkomiteer, LRSK Sør-Trøndelag og LRSK Nord-Trøndelag.

LRSK Sør-Trøndelag:

Andreas Winnem (*sekretær*, andreas.winnem@gmail.com), Magne Myklebust, Øyvind Aas og Einar Sæter.

LRSK Nord-Trøndelag:

Per Inge Værnesbranden (*sekretær*, naturobservatoren@gmail.com), Tore Reinsborg, Rolf Terje Kroglund, Bård Nyberg, Terje Kolaas og Trond Sørhuus.

Medlemsskap

Som medlem i NOF støtter du vårt arbeid for natur og fugleliv og inviteres med på en rekke aktiviteter i ditt nærområde.

Seniormedlemskap koster fra kr. 180. Juniorer (under 18) betaler halv pris. I tillegg tilbys lokale tillegg med fylkesvise tidsskrifter. Dersom en i familien er seniormedlem kan de øvrige være familiemedlemmer for kun 120 kr.

Kontingentsatser

Grunnkontingent	180 kr
*Vår fuglefauna	250 kr
*Fuglevennen	60 kr
*Fugleåret	150 kr
*Lokalt tillegg	150 kr

* = *frie tilvalg*

Går du med planer om et bidrag til Trøndersk Natur?

Tekst og bilder sendes redaksjonen i digital form via post eller e-post.

trondersk.natur@gmail.com
eller

Trøndersk Natur c/o NOF avd. Trøndelag
Postboks 139
7401 Trondheim

Returadresse:
Trøndersk Natur
c/o NOF avd. Trøndelag
Postboks 139
7401 Trondheim

*Stokkender mates ved Nedre Leirfoss.
Foto: Øystein R. Størkersen.*

VIL DU BLI MEDLEM?

**Meld deg inn
på birdlife.no**